

T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

—•••••

Otuz beşinci İnikat

10 . II . 1960 Çarşamba

—•••••

Münderecat

	Sayfa		Sayfa
1. — Sabık zabıt hulâsası	620:621	letleri kısımlarında değişiklik yapılması	
2. — Havale edilen evrak	621	hakkında kanun lâyhaları ve Bütçe Encümeni mazbatasını (1/472, 488, 501)	626:648,
3. — Yoklama	622		650,650,652,656:660
4. — Riyaset Divanının Heyeti Umumiye mâruzatı	622	5. — 1959 malî yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağı (A/1) işaretli cetvelle 6813 sayılı Kanunun birinci maddesine istinaden verilmiş olan munzam tahsisatın kabulü hakkında kanun lâyhası ve Bütçe Encümeni mazbatasını (1/447)	648:649,651,652,661:665
1. — Sıhhat ve İctimai Muavenet Encümeni Riyasetinin, Afyon Karahisar Mebusu Rıza Çerçel'in, Kızılay Millî Kan Yardımı Teşkilâtı kurulması hakkındaki kanun teklifini görüşmek üzere muvakkat bir encümen teşkiline dair tezkeresi (2/377),	622	4. — Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü 1959 yılı Bütçe Kanununa bağı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyhası ve Bütçe Encümeni mazbatasını (1/502)	649:650,651,653,666:670
3/558)		5. — İçel Meebusu Niyazi Soydan'ın, Maaş Kanununa ek 4379 sayılı Kanunun 1 nci ve 2 nci maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzi geçici maddeler eklenmesine dair 5585 sayılı Kanuna muvakkat madde ilâvesi hakkındaki 6724 sayılı Kanuna ek kanun teklifi ve Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (2/164)	650
2. — Niğde Mebusu Şefik Refik Soyer'in, İl idaresi Kanununun 27 nci maddesinin tadili ve bu kanuna geçici bir madde ilâvesi hakkındaki kanun teklifinin ruznameye alınmasına dair tavriri (2/157, 4/171)	622	6. — Ziraat Vekâleti Toprak Muhafaza ve Zirai Sulama İşleri Umum Müdürlüğü teşkilât ve vazifeleri hakkında kanun lâ-	
5. — Müzakere edilen maddeler	624		
1. — Noter Kanununun 5928 sayılı Kanunla muaddele 18 nci maddesinin tefsiri hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Adliye Encümen mazbatasını (3/471)	624:626		
2. — 1959 malî yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağı (A/1) işaretli cetvelin Hariciye Vekâleti kısmında, (A/2) işaretli cetvelin Nafia ve Maliye vekâ-			

yihası ve Ziraat ve Bütçe encümenleri maz-
bataları (1/321) 650:651,651:652,652:653

6. — Sualler ve cevaplar 654

A — Tahrirî sualler ve cevapları 654

1. — Adana Mebusu Ali Menteseoğ-
lu'nun, Adana Devlet Hastanesinin inşaa-
sına ne zaman başlanacağına dair Başvekil-
den olan sualine Devlet Vekili İzzet Ak-

Sayfa

gal'ın tahrirî cevabı (7/734)

2. — Niğde Mebusu Asım Eren'in,
belediyelerce fiyatları serbest bırakılan
unlu gıda maddeleri ile şekerden mamul
maddelerin kaliteleriyle fiyatlarının ve ve-
zinlerinin kontrolü hususunda ne gibi ted-
birler alındığına dair sualine Ticaret Ve-
kili Hayrettin Erkmen'in tahrirî cevabı
(7/851)

Sayfa

654

654:655

1. — SABIK ZABIT HULÂSASI

İnhisarlar Umum Müdürlüğü mütedavil ser-
mayesinin 750 milyon liraya çıkarılmasına,

İnhisarlar Umum Müdürlüğünce yaptırıla-
cak tütün bakım ve işleme evleri için gelecek
senelere sâri taahhütlere girişilmesi hakkındaki
5113 sayılı Kanununun 6476 sayılı Kanunla
muaddel birinci maddesinin değiştirilmesine
dair kanunlarla,

6309 sayılı Maden Kanununa ek kanun ka-
bul olundu.

Noter Kanununun 5928 sayılı Kanunla muad-

del 18 nei maddesinin tefsirine mahal olmadı-
ğına dair Adliye Encümeni mazbatası üzerinde
görüşüldü.

10 . II . 1960 Çarşamba günü saat 15 te
toplanılmak üzere İnikada nihayet verildi.

Reisvekili Kâtip
İzmir Mebusu Kütahya Mebusu
İlhan Sipahioğlu Kemal Özer
Kâtip
Kayseri Mebusu
Hakkı Kurlmel

SUALLER

Tahrirî sualler

1. — Van Mebusu Sait Erdiç'in, Van ve
kazalarının hangi köylerine içme suyu getiril-
diğine dair tahrirî sual takriri Nafia Vekâle-
tine gönderilmiştir. (7/870)

2. — Ankara Mebusu Mustafa Yeşil'in, Çam-
lıdere kazası ile Peçenek nahiyesi arasındaki
yolun ne zaman yapılacağına dair tahrirî sual
takriri Nafia Vekâletine gönderilmiştir. (7/871)

3. — Ankara Mebusu Selim Soley'in, İzmir
Belediye Reisinin askerlik durumuna dair tah-
rirî sual takriri Millî Müdafaa Vekâletine gön-
derilmiştir. (7/872)

4. — Mardin Mebusu Vahap Dizdaroğlu'nun,
Mardin vilâyetine 1959 senesinde ne kadar buğ-
day ve arpa tahsisi yapıldığına dair tahrirî sual
takriri Başvekâlete gönderilmiştir. (7/873)

5. — Sivas Mebusu Halim Ateşalp'in, 1959

senesinde yapılan muhtar seçimlerinden kaçının
Cumhuriyet Halk Partisi tarafından kazanıldığı-
na dair tahrirî sual takriri Dahiliye Vekâletine
gönderilmiştir. (7/874)

6. — Kars Mebusu Kemal Güven'in, Tuzluca
kazasının Pernavut ve Sarıkamış kazasının Ka-
rakurt nahiyelerinin kaza haline getirilmeleri
hususunda ne düşünüldüğüne dair tahrirî sual tak-
riri Dahiliye Vekâletine gönderilmiştir. (7/875)

7. — Ankara Mebusu Mehmet Ali Ceritoğlu'n-
un, Keskin kazasına bağlı bâzı köylerdeki okul
hinalarının tamirinin düşünülüp düşünülmedi-
ğine dair tahrirî sual takriri Maarif Vekâletine
gönderilmiştir. (7/876)

8. — Ankara Mebusu Halil Sezai Erkut'un,
Ulus meydanında inşa edilen iş hanındaki dük-
kânların kimlere ve hangi ölçüye dayanılarak

kiraya verildiğine dair tahriri sual takriri, Maliye Vekâletine gönderilmiştir. (7/877)

9. — Kars Mebusu Kemal Güven'in, Kars'ın Tuzluca kazası belediyesine elektrik işi için ek tahsisat verilmesi hususunda ne düşünüldüğüne dair tahriri sual takriri İmar ve İskân Vekâletine gönderilmiştir. (7/878)

10. — Adana Mebusu Mehmet Geçioğlu'nun, Adana'nın, Karaisalı kazasına bağlı «Durak» namıyla bir nahiyenin ne zaman kurulacağına dair tahriri sual takriri Dahiliye Vekâletine gönderilmiştir (7/879)

11. — Sivas Mebusu Halim Ateşalp'ın, Sivas'ta Difteri hastalığının salgın halinde devam ettiğinin doğru olup olmadığına dair tahriri sual takriri Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâletine gönderilmiştir (7/880)

12. — Ankara Mebusu İsmail İnan'ın, İşçi Sigortaları Kurumu tarafından 1957 - 1959 yıllarında kimlere ne kadar yardım yapıldığına dair tahriri sual takriri Çalışma Vekâletine gönderilmiştir (7/881)

2. — HAVALA EDİLEN EVRAK

Lâyhalar

1. — 1959 malî yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası (1/515). (Bütçe Encümenine)

2. — Beden Terbiyesi Kanununa ek kanun lâyihası (1/516) (Maarif ve Bütçe encümenlerine)

Teklifler

3. — Trabzon Mebusu Mustafa Reşit Tarakçıoğlu ve 43 arkadaşının, 5627 sayılı Kanunun kaldırılmasına ve Siyasal Bilgiler Okulu kurulmasına dair kanun teklifi (2/420) (Maarif ve Bütçe encümenlerine)

4. — Zonguldak Mebusu Mustafa Saraç ve 4 arkadaşının, 5432 sayılı Vergi Usul Kanununun 168 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi (2/421) (Maliye ve Bütçe encümenlerine)

5. — Adana Mebusu Kemal Sarıbrahimoğlu ve 12 arkadaşının, Adliye başkâtip, kâtip ve mübaşirlerine fazla mesai tazminatı verilmesi hakkında kanun teklifi (2/422) (Adliye ve Bütçe encümenlerine)

Mazbatalar

6. — Bursa Mebusu Hüseyin Bayrı ve iki arkadaşının, Nakil vasıtaları hakkındaki 3827 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi ve Bütçe Encümeni mazbatası (2/360) (Ruznameye)

7. — Yıllık ücretli izin kanunu lâyihası ile Ankara Mebusu Halil Sezai Erkut ve beş arkadaşının, Zonguldak mebusları Necati Diken ve Mustafa Saraç ile Bursa Mebusu Recep Kırım ve iki arkadaşının, Yıllık ücretli izin kanunu teklifleri ve Muvakkat Encümen mazbatası (1/398, 2/206, 2/213, 2/235) (Ruznameye)

BİRİNCİ CELSE

Açılma saati : 15,00

REİS — Reisvekili İlhan Sipahioğlu

KÂTIPLER : Hakkı Kurmel (Kayseri) Kemal Özer (Kütahya)

REİS — Celseyi açıyorum, yoklama yapılmaktadır.

(Çanakkale mebuslarına kadar yoklama ya-

pıldı.)

REİS — Ekseriyetimiz var, müzakereye başlıyoruz.

4. — RİYASET DİVANININ HEYETİ UMUMİYEYE MÂRUZATI

1. — *Sihhat ve İctimai Muavenet Encümeni Riyasetinin, Afyon Karahisar Mebusu Rıza Çerçel'in, Kızılay Millî Kan Yardımı Teşkilâtı kurulması hakkındaki kanun teklifini görüşmek üzere muvakkat bir encümen teşkiline dair tezkereci (2/377, 3/558)*

REİS — Tezkereyi okuyoruz.

Yüksek Reisliğe

Afyon Karahisar Mebusu Rıza Çerçel'in, Kızılay Millî Kan Yardımı Teşkilâtı kurulması hakkındaki kanun teklifinin bir an evvel kanuniyet kesbetmesi için havale edilmiş olduğu Sihhat ve İctimai Muavenet, Millî Müdafaa, Çalışma ve Bütçe encümenlerinden seçilecek beşer âzadan mürekkep bir Muvakkat Encümende müzakeresine encümenimizce karar verilmiştir.

Arz olunur.

Sihhat ve İctimai Muavenet
Encümeni Reisi
Kütahya Mebusu
Ahmet İhsan Gürsoy

REİS — Sihhat ve İctimai Muavenet, Millî Müdafaa, Çalışma ve Bütçe encümenlerinden alınacak beşer âzadan mürekkep bir Muvakkat Encümen teşkili hususunu reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2. — *Niğde Mebusu Şefik Refik Soyer'in, İl İdaresin Kanununun 27 nci maddesinin tadili ve bu kanuna geçici bir madde ilâvesi hakkındaki kanun teklifinin ruznameye alınmasına dair takrir (2/157, 4/171)*

REİS — Takriri okuyoruz.

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 27 nci maddesinin tadili ve bu kanuna bir madde ilâvesi hakkındaki kanun teklifim, Dahiliye Encümeni tarafından müzakere edilerek mazbatası tanzim ve havalesi mucibince 29 Ocak 1960 tarihinde Bütçe Encümenine tevdi buyurulmuştur.

Bu tarihten beri müzakere edilmemiş, Umumi Heyete gönderilmemiş bulunduğundan, Dahili Nizamnamenin 36 nci maddesi gereğince doğrudan doğruya ruznameye alınmasına müsaade buyurulmasını arz ve rica ederim.

8 . II . 1960

Niğde Milletvekili
Şefik Refik Soyer

REİS — Behzat Bilgin.

BÜTÇE ENCÜMENİ MAZBATA MUHARRİRİ BEHZAT BİLGİN (İzmir) — Muhterem arkadaşlar; Sayın Şefik Refik Soyer'in, kanun teklifi her vilâyette, merkezde ilçe teşkilâtını tamamlamak için birer kaymakam ve birer tahrirat kâtibi kadrosunun 67 vilâyete de verilmesine aittir.

Bu kanun teklifi filhakika Dahiliye Encümeninde görüşülmüş ve Bütçe Encümenine intikal etmiştir.

Halen kaymakam kadrolarında esasen kesretle münhal bulunduğu cihetle Encümen Riyasetince merkezlerde birer kadro ihdası acele mahiyette görülmediği için şimdiye kadar bu husus ele alınmamıştır. Mâruzatım bundan ibarettir.

REİS — Şefik Refik Soyer, buyurun.

ŞEFİK REFİK SOYER (Niğde) — Muhterem arkadaşlar; teklifimi dinlemiş bulunuyorsunuz. Mahiyeti: İllerde birer merkez kaymakamlığı ihdası hakkındaki kanun teklifinin gündeme alınması ricasıdır.

Ben bu teklifimi Nisan 1958 de Meclise arz ettim, Dahiliye ve Bütçe encümenlerine havale edildi. Dahiliye Encümeninde Hükümet temsilcilerinin huzuriyle müzakere ve münakaşası neticesinde kabul edilerek mazbatası 29 Ocak 1959 da Bütçe Encümenine havale olundu. Aradan on iki aydan ziyade zaman geçtiği halde henüz müzakeresi ve bir neticeye bağlanması mümkün olmadı.

Arkadaşlarım; Meclis çalışmalarımızın intizamını sağlayan Dahilî Nizamnamemizin 36 ncı maddesi gayet sarıhtır. Müsaadenizle onu okuyalım; (Encümenlere muhâvel bir lâyiha veya teklifin havalesi gününden nihayet 1,5 ay içerisinde Heyeti Umumiyyeye gönderilmesi lâzımdır. Encümen bu müddette müzakereyi neticelendiremezse, esbabı mucibesini Heyeti Umumiyyeye bildirir. Aksi takdirde mezkûr lâyiha ve teklifin doğrudan doğruya ruznameye alınmasını Hükümet veya teklif sahipleri istemek hakkını haizdirler.) Görülüyor ki arkadaşlarım, encümenler de vazifelerini bu Dahilî Nizamname kayıtlarına uydurmaya mecburdurlar. Bir lâyiha veya teklifi 1,5 ay içinde müzakere edip Heyeti Umumiyyeye sevk etmekle mükelleftirler. Bunu yapamazlarsa esbabı mucibesini Heyeti Umumiyyeye arz etmekle vazifelidirler.

Muhterem arkadaşlar, teklifim aşında, Devlet hizmetlerinin, âmme hizmetlerinin takibinde İl idaresi Kanunundaki bir açığı kapatmak için hazırlanmış, mühim, esbabı mucibesi açık ve sarıh iki maddelik bir kanundur. Müzakeresi kolay ve netice itibariyle Devlet bütçesine inikâsı bir buçuk, iki milyon lira gibi cüzi bir paradan ibarettir. Böyle olmasına rağmen bugüne kadar müzakereye değil, ruznameye dahi alınmamış bulunmaktadır.

Muhterem arkadaşlarım; Bütçe Encümeni Sözcüsünü dinlemiş bulunuyorsunuz. Sözeü Dahilî Nizamnamenin 36 ncı maddesi hükmüne hiç temas etmedi. «Bu kanunun memleketteki Dahiliye memurlarının cazibesini kaybetmiş

olması sebebiyle kaymakamlıklardaki münhal-lerin doldurulamayacağı düşüncesiyle ele alındık.» diyor.

Muhterem arkadaşlar, Bütçe Encümeni Sözcüsünün kendisini Büyük Millet Meclisi yerine koyarak, böyle bir mütalâaya dayanmak suretiyle, her hangi bir kanunun müzakeresini tabii cereyanından alıkoymaya hakkı olmasa gerektir.

Şimdi muhterem arkadaşlarım, bunun türlü mahzurları ortada, Bütçe Encümeninin çalışması da Heyeti Umumiyenin çalışmasını tamamlayı ve kolaylaştırmak olmak lâzımdır. Her şeyden önce bu Meclisin çalışmalarını engelliyecek her hangi bir hareketi şu veya bu encümenin derpiş etmesi yerinde olmasa gerektir. Bu suretle müzakere safhasının duraklaması tedbiri mebusun teşriî vazifesini engelliyecek bir hareket sayılmak lâzımgelir. Diğer yönden yine bu tarzı hareket Büyük Millet Meclisi çalışmalarına karşı vazife anlayışıyla kabili telif değildir. En son olarak bu hareket tarzının itiyat haline getirilmesi Büyük Millet Meclisine karşı saygı hislerini zedeleyici bir hareket olarak mütalâa edilebilir. Bu sebeplerle, Bütçe Encümeni Sözcüsünün buradaki konuşması bu kanunun gündeme alınmasına mâni bir mütalâa teşkil edemez.

O halde arkadaşlar, ortada bir aksaklık var. Mebus vazifesini ifa edememektedir. Nihayet T. B. M. Meclisi, kendisine gelmesi lâzımgelen kanunların tetkik ve müzakeresinden alıkonulmak, bu aksaklıkların ıslahı, Dahilî Nizamname hükmünün yerine getirilmesi isteniyor. Meclisin, mebusun haklarını kullanması ile mümkün olacaktir.

İşte Muhterem arkadaşlarım, bendeniz, bu hakkımı kullanmak için tavrımı Yüksek Huzuruza getirmiş bulunuyorum. Bu teklifimi desteklediğiniz takdirde, kanunun doğrudan doğruya gündeme alınması mümkün olacaktır. Böylece Meclis müzakerelerindeki aksaklık da düzeltilmiş bulunacaktır.

Takdir ve karar Yüksek Heyetinizindir.

REİS — Efendim, tavrı reyelerinize arz ediyorum. Tavrın kabulü kanun teklifinin Meclis gündemine alınması neticesini doğuracaktır. Tavrı kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir, efendim.

5 — MÜZAKERE EDİLEN MADDELER

1. — *Noter Kanununun 5928 sayılı Kanunla muaddel 18 nci maddesinin tefsiri hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Adliye Encümeni mazbatası (3/471)*

REİS — Müzakeresine devam ediyoruz.

Buyurun Cevat Ülkü; Adliye Encümeni Reisi.

ADLİYE ENCÜMENİ REİSİ CEVAT ÜLKÜ (Aydın) — Muhterem arkadaşlar, geçen celseden itibaren müzakeresine başladığımız Noter Kanununun 5928 sayılı Kanunla muaddel 18 nci maddesinin tefsirine mütaallik mazbatamızın Adliye Encümenince yerinde mütalâa edilip edilmediği hakkında bir kısım arkadaşlarımız fikirlerini huzurunuzda dermeyeran eylediler. Muhterem arkadaşlarımızın bu mütalâalarına mazbata muharriri arkadaşımız cevap arz etti. Ancak bu kerre yine bu cevaplara bâzı noktalarda Yüksek Heyetinizi tenvir babında birkaç söz ilâvesini bendeniz faydalı buluyorum.

Mezkûr kanunun 18 nci maddesinin tefsirine mütaallik olan mazbatamız, gayrişahsi olarak tamamıyla objektif bir mahiyette tetkikat icrası neticesinde hazırlanmıştır. Mazbatamızın leh ve aleyhinde konuşan arkadaşlarımız olmuştur. Bir kere ortada tefsiri icabettirecek her hangi bir halin mevcudolmıyacağı, olamayacağı, maddenin gayet sarın bulunduğuy, hangi maddenin tefsiri icabettiği şekilde izahat istenildiği, yine huzurunuzda konuşan hatiplerin mütalâalarında görülmüştür.

Goloğlu arkadaşımız mezkûr Emekli Sandığı Kanununun 105 nci maddesiyle alâkalı olan ve Maliye Vekâletince kat'i mütalâa serdiyle 105 nci maddedeki yaşla ilgili dördüncü fıkranın ay ve gün hükmüne taallük eden kısmının 18 nci maddeyi ilgilendireceği yolundaki beyanı ile bir kere bu tefsir eihetinin Maliye Encümeninde görüşülmesi istenmiş ve bu hususta bir takrir vermiş bulunmaktadır. Bendeniz Maliye Vekâletinin mütalâasını kati olarak serdeylettiği noktası üzerinde duran arkadaşlarıma cevap arz edeyim ki, Maliye Vekâletinin bugün elimizde bulunan iki yazısı mevcuttur. Encümenimiz tefsirin tetkiki ve müzakeresi sırasında vekâlet temsilcisi tarafından ibraz olunan Maliye Vekâleti Bütçe ve Mali Kontrol Umum

Müdürlüğünün 9 Temmuz 1959 tarihli resmî yazısında aynen şu satırlar bulunmaktadır.

«3456 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin tadili hakkındaki 5928 sayılı Noterlik Kanununun 18 nci maddesi; Askerî ve Mülki Tekâüt Kanunu lâğvedilerek yerine Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu kaim olduğu mucip sebebiyle değiştirildiğine göre, maddenin muaddel şeklinin yalnız ay ve gün hesabından değil, 5434 sayılı Kanunun yaşla ilgili bütün hükümleri şumulünden mütalâası düşünülebilir.» denilmesine rağmen alt tarafda : «3456 sayılı Kanunun 18 nci maddesi yerine kaim olan 5928 sayılı Kanunun 18 nci maddesinde, (Noter ve noter yardımcıları 65 yaşını ikmal edince yaş tahdidine tâbi tutulurlar. Ay ve gün hesabında Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu hükümleri uygulanır.)» denilmiş olduğundan maddenin bu metni müvacehesinde noterlerin yaş tahdidi mevzuunda 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanununun 105 nci maddesinin ay ve güne ait son fıkrası hükmünün tatbiki ve bu hale göre Emekli Sandığı Kanununda mevcut diğer yaş ile alâkalı hükümlerin noterler hakkında uygulanmaması yolunda tatbikata bir veçhe verilmesi de mümkündür.

Keyfiyet mütalâaten arz olunur.»

Resmî yazı burada bitiyor. Görülüyor ki, bu iki zıt mütalâa tasdikli olarak bir vekâletın salâhiyetli merciinden kaleme alınmış ve vekâletler arasındaki yazışmalarda Adliye Vekâletine sunulmuştur.

9 Temmuz 1959 tarihini taşıyan bu yazıdan başka 3 Temmuz 1959 tarihinde alâkalı noterin, şahsan müracaat ettiğini anlıyoruz. cevabi bir yazıda ise yine aynı Maliye Vekâleti Baş Hukuk Müşavirliği bu sefer de arkadaşlarımızın kendi mütalâalarına mesnet ittihaz eylediği tarzda katiyet ifade eden bir mütalâayı kendisine vermiş bulunmaktadır. Şu hale göre gerek encümenimiz, gerekse Yüksek Heyetiniz nihayet tetkikatımıza mesnet ittihaz ettirebileceğimiz vekâletler arası yazışmaların aynı vekâletın salâhiyetli mercilerinin iki çeşit mütalâasıyla karşı karşıya bırakılmış bulunmaktadır. Goloğlu arkadaşımızın bir kere daha tetkik edilmesi yolundaki takririni biz mülayim

karşılamağımızdır. Ancak her vekâletin kendi tasarrufu ile ilgili bir mevzuda sırf kendi teşkilât kanunlarına ve kendi vekâletlerinin tatbikatına ait bir kanunun malî bir kanuna atf yapmasından dolayı bugüne kadar esas kanunlarının müzakere mercii bulunan ihtisas encümenlerinden başka bir encümene sevk edilip bir de orada tetkik edilmesi Dahilî Nizamname hükümlerine aykırı bulunduğu gibi bu bapta yeni bir emsal teşkil edeceği mülâhazasıyla, Maliye Encümeninde tekik edilmesi hakkındaki Goloğlu arkadaşımızın mütalâasını usul hükümlerine uygun görmemekteyiz. Bu mütalâaların ve geçen celsede konuşan diğer arkadaşlarımızın mazbata üzerinde leh ve aleyhte mütalâalar serd etmiş bulunmaları dolayısıyla, bu mâruz sebepler tahtı tesiriyle mazbatanın yeni baştan tetkik edilmek üzere ve malî hususatta mütalâa almak icabederse Maliye Encümeninin mütalâası da alınmak üzere bu mazbatanın tekrar Adliye Encümenine iade edilmesini arz ve teklif ederim. Bunun için de bir takrir vermiş bulunuyorum, kabulünü istirham ederim.

REİS — Takriri okutuyoruz efendim.

Yüksek Riyasete

Şifahen arz ettiğim esbaba binaen, Noter Kanununun 18 nci maddesinin tefsiri ile alâkali mazbatanın encümene iadesini arz ve talebeylerim.

Adliye Encümeni Reisi
Cevat Ülkü

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Adana) — Takrir üzerinde söz istiyorum.

REİS — Buyurun.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Adana) — Sayın Adliye Encümeni Reisinin teklifi elbette yerindedir. Yalnız bir noktada noksanlık mevcudolduğu kanaatindeyim.

Bu efsir talebinin Yüksek Mecliste müzakeresi sırasında tefsir isteğinden çıkan netice şudur arkadaşlar: 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanununun 105 nci maddesi de zimmen tefsir edilmekte, bu suretle Bütçe Encümeni ile ilgili bir vaziyet karşısında bulunmaktayız. Bunun Maliye Encümeni ile birlikte Bütçe Encümenine havale edilmesi ve her iki encümende bu teklifin müzakeresi iktiza eder. Bu bapta bir de takrir takdim ediyorum. Lûtfen nazara alınmasını istirham ederim.

REİS — Buyurun Mahmut Goloğlu

MAHMUT GOLOĞLU (Trabzon) — Muhterem arkadaşlar, bendeniz esasen mevzuun başında dahi bu meselenin bir kere daha tetkikini istemiş idim. Mademki, Adliye Encümeni raporu geri isteniyor ve Maliye Encümenine de gitmesi teklif edilmiştir, bunun usule aykırı tarafı da yoktur. Ancak mademki, Adliye Encümeni mevzuu buradaki müzakerelerin ışığı altında tetkik edecektir ve icabihale göre Maliye Encümeninden mütalâa istemeyi de kabul etmiş bulunmaktadır, arkadaşımız da teklif ediyorlar, binaenaleyh icabederse Bütçe Encümeninin de mütalâası alınmak üzere Encümene navalesini istiyen takrire bendeniz de iştirak etmekteyim.

REİS — Daim Süalp.

MEHMET DAİM SÜALP (Siird) — Muhterem arkadaşlarım; Adliye Encümeni istediği encümenden mütalâa alabilir. Binaenaleyh Bütçeden veyahut Maliye Encümeninden mütalâa istemek kaydiyle havalesi doğru olmaz. Kırdı ki; bundan evvelki konuşmalarda da arkadaşlarımız tebarüz ettirdiler: Bir kanun hangi encümende tedvin edilmişse o kanunun tefsiri de o encümende yapılır diye Nizamnamede sarıh bir hüküm mevcuttur. Şimdi Adliye Encümeninden istenen şey; Noter Kanununun tefsiridir. Noter Kanunu ise yalnız Adliye Encümeninden geçmiştir. Binaenaleyh Adliye Encümeninden geçen bir kanunun tefsiri de Nizamnameye göre gene Adliye Encümenine aidolduğu için Adliye Encümeni Reisinin talebi veçhile Encümene verilmesini ve mütalâa isteyip istememe hususunu encümenin takdirine bırakmanızı rica edeceğim.

REİS — Asım Eren.

ASIM EREN (Niğde) — Muhterem arkadaşlar, mâruzatım yalnız usule mütaallik olacaktır. Mahmut Goloğlu arkadaşımızın, Maliye Encümenine havalesi hakkındaki teklifinin evveleminde reye konması ve bu hususta ittihaz olunacak karara göre Adliye Encümeni Reisinin talebinin nazara alınması lâzımdır.

REİS — Efendim, Mahmut Goloğlu arkadaşımız, Adliye Encümeni Reisinin takririne iştirak ettiklerini beyan ettiler. Binaenaleyh, Adliye Encümenine iadesi hususundaki Adliye Encümeni Reisinin takririni reylerinize arz ediyorum.

rum: Kabul edenler.. Etmeyenler.. Adliye Encümenine iadesi kabul edilmiştir.

2. — 1959 malî yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelin Hariciye Vekâleti kısmında, (A/2) işaretli cetvelin Nafia ve Maliye vekâletleri kısımlarında değişiklik yapılması hakkında kanun lâyhaları ve Bütçe Encümeni mazbatası (1/472, 488, 501 (1))

REİS — Lâyhanın heyeti umumiyesi hakkında söz talebeden arkadaşların isimlerini okuyorum :

Kasım Gülek, Rıza Tekeli, Mehmet Hazer, Dursun Akçaoğlu, Asım Eren, Fethi Çelikbaş, Muammer Akpınar, Halim Ateşalp.

Buyurun Kasım Gülek.

KASIM GÜLEK (Adana) — Muhterem arkadaşlar; huzuruza gelen tahsisatın artırılması teklifi üzerinde birkaç kelime ile mâruzatta bulunacağım.

Ek ödenek istenen tahsisatın aslı bir milyon 200 bin liradır. Buna 3 750 000 lira eklenmek istenmektedir. Bu talep 14. XII. 1959 tarihinde yapılıyor. Yani malî yılın bitmesinden iki buçuk ay evvel. Aslında 1 200 000 lira olan tahsisata 3 750 000 lira eklenmek isteniyor. Bunun mânası şudur: Bu para sarf edilmiş, şimdi bu ek ödenekle hesabı kapamak istiyorlar.

Eğer durum böyle ise bu son derece usulsüz ve yapılmaması lâzımgelen bir yoldur. Yok eğer böyle değilse, bu tarihten sonra yeniden 3 milyon 750 bin lira sarf edilecekse, garip bir istek. Çünkü geriye pek az bir zaman kalmış. Bu kadar bir zaman içinde bu para nereye sarf edilecek? Mucip sebepler de anlatılıyor: «Yabancı Devlet ricalinin memleketimize vâkı ziyaretleri...» Ve «İstanbul'da birçok beynelmîlel kongre ve konferanslar...» deniyor.

14. XII. 1959 tarihinden sonra memleketimize yabancı Devlet ricali gelmedi. Gelen Devlet ricali bu tarihten evvel gelmiş. Büyük dostumuz ve müttelikimiz Amerika Devlet Reisi Eisenhower ve diğer yabancı Devlet ricali bu tarihten evvel gelmişlerdir. İstanbul'da bu tarihten sonra milletlerarası kongere de olmadı. O halde tabii olarak içimizde bu paralar zaten sarf edilmiş, şimdi bunu nizama uyduruyor intaba uyandırıyor. Bu yol doğru değildir. Eğer

(1) 70 S. Sayılı matbuâ zaptın sonundadır.

lâzımsa zamanında icabettiği kadar, ihtiyaç ölçüsünde bir tahsisat konulsun. Aslında verilen tahsisatla sarf edilen para arasındaki fark ufak olsaydı, kanunda derpiş edilen haddi aşması idi, bir şey demezdik. Ama üç misli olunca bu mâkul değil, kanuna uymaz.

Şimdi aziz arkadaşlarım; burada bir noktaya daha dikkatinizi çekmek isterim. Bazı arkadaşlarımızın muhalefet serhleri vardır. Orada, 3 milyon 500 bin lira deniyor. Şimdi ise burada 3 milyon 750 bin lira deniyor. Arada 250 bin liralık bir artış görülüyor. Bunun da izahı lâzımdır.

Sonra, esas üzerinde de birkaç kelime ekleyeyim. Memleketimize gelen misafirleri şanıma lâyıık şekilde ağırlamamız gayet tabiidir. Elbette misafirlerimizi ağırlıyacağız. Türk Milleti misafirseverdir. Bütün dünya bu misafirperverliğimizi bilir. Ancak, gelen misafirlerimizi lüzumundan fazla ağırlamak, israf, gösteriş yapmak itibarımızı artırmaz. Bilâkis kendimize güldürürüz.

Ankara'da birçok memleketlerin temsilcileri vardır, buralarda ziyafetler verilir. Dünyayı idare iddiasında olan büyük devletlerin ziyafetleri gayet mütevazıdır. Küçük; kendini göstermek isteyenlerin ziyafetlerine gidiniz; tâlatlerinin çok üstünde, mükellef, muazzam ziyafetler verirler ve buna da büyük devletlerin temsilcileri bıyık altından gülerler. Hem yardıma muhtaçtırlar; hem de masraflarına bakınız derler. Amerika davetine giderseniz, ziyafetlerinde kıtaktı, ancak lâzımgeldiği kadar yemek, içki çikarmışlardır. Buna karşılık Amerika'nın binde biri kadar olmyan devletlerin ziyafetlerine gidiniz, kuş sütünden başka her şey vardır. Bizim Hariciyemizin verdiği ziyafetlerin mahiyeti kendini göstermek isteyen küçük memleketlerin ziyafetlerine benziyor. Evvelâ bu ziyafetlere ilgi olmyan çok sayıda adam çağrılmaktadır. Rivayet ediliyor: Erhart'a verilen ziyafete 500 kişi çağrılmış, 30 kilo havyar yenmiş. Havyarın kilosu 1 000 lira olduğuna göre 30 000 lira yalnız havyar parası sarf edilmiştir. Misafirimize âfiyet olsun. Lâzım olanı yapalım, ama bu gösteriş ve israfa lüzumu olduğunu sanmıyorum. Bunlar itibarımıza bir şeyler ilâve ediyorsa yapalım, fakat bu gibi şeyler itibarımıza bir şey ilâve etmez, bilâkis azaltır. Protokole dâhil insanların çağrılması tabiidir. Eşin dostun çağrılması yersizdir. Gerek-

tiği gibi ikram edelim ama, lüzumsuz yere israf edersek kendimize güldürürüz.

Şimdi lütfetsinler, burada evvelâ izahat versinler. İstedikleri ek ödenek sarf edilmiş paranın yerine konması için mi isteniyor, yoksa 14 Ocak tarihinden sonra yapılacak masraflar için mi isteniyor?

Sonra, bu para kimler için sarf edilmiştir? Nereye sarf edilmiştir. Bu konuyu polemik konusu yapmak istemiyorum, fakat bilhassa rica ediyorum, lüzumsuz israflardan geri dursunlar.

REİS — Rıza Tekeli.

RIZA TEKELİ (Adana) — Muhterem arkadaşlarım, yabancı Devlet Reislerinin ağırlanması masrafı olarak geçen yıl alâkâlı fasılda konmuş olan bir milyon iki yüz bin lira üzerine üç milyon yedi yüz elli bin liralık ek ödenek katılması teklif ediliyor. Burada bir usulsüzlüğün yapılmış olduğu kendiliğinden bellidir. Tahsisat dışı sarfiyatta Vekiller Heyeti kararının yalnız fevkalâde ahval için, o da fasla konan tahsisatın bir mislini geçmemesi şartıyla artırılabilir. Meselâ Ziraat Vekâleti bütçesinde böyle bir fasıl vardır, haşere ve hastalıklarla mücadele için konulan tahsisatı böyledir. Gerekirse bir mislini aşmamak üzere artırılabilir. Fakat burada görülüyor ki, konan tahsisatın bir misli de aşılmıştır. Birinci usulsüzlük budur.

İkincisi; bu mevzuun encümende konuşulması sırasında sarf listesi de istendi ve fakat bize toptan rakamlar verildi. Gazetelerde de görmüşsünüzdür, Pakistan Reiscumhuru için 263 000, İtalya için 351 000, Endonezya Cumhurreisi için 870 000, Yunanistan için 560 000, Almanya Erhart için 380 000, Eisenhower için 369 000 ve İstanbul'daki beynelmül kongreler için de 287 000 lira diye yekûn verilmiştir. Fakat bunların ne şekilde sarf edilmiş olduğu anlatılmamıştır. Hükümetçe buraya gelinerek, meselâ Endonezya Reiscumhurunun karşılanması için ne şekilde sarf edildiği anlatılmalıdır. Tabii Hükümet buraya gelecek, Endonezya Reiscumhurunu karşılamak için sarf edilen 870 bin liranın sarf yerini gösterecektir.

Muhterem arkadaşlarım, yabancı devlet adamlarının memleketimizi ziyaret etmesi de; onların karşılanması ve ağırlanması da tabiidir. Ama, bu ölçüde israfı kaçan sarfiyatta bulunulması tabii değildir. Niçin tabii değildir? Muhterem arkadaşlarım, biliyorsunuz Amerika Birleşik Devletleri;

Avrupa'daki Almanya ve Fransa gibi Devletlere, iktisaden geri kalmış milletlere yardım edin diye tavsiye ediyor. Geçen gün bir Alman gazetesinde okudum, bir Alman gazetecisi Amerika'nın telkini karşısında diyor ki, «Memleketimizde öyle yabancı sefirler vardır ki, onların altındaki arabalar bir yat fiyatıdır. Bunlar iktisaden geri kalmış milletlerin mümessilleridir. Mümessilleri böyle yat fiyatına araba ile gezen memleketlerin iktisadi yardım beklemelerinin akılla, izanla yeri yoktur» Alman matbuatı, Amerika'nın yaptığı telkin karşısında bu suretle vaziyet alıyor. Bunu bu yönden mütalâa etmek lâzımdır.

Memleketimize gelen yabancıları ağırlamak için binbir gece masallarındaki gibi ziyafetler tertib ediyoruz, bir taraftan da yardım bekliyoruz.

Muhterem arkadaşlarım, bu gibi ziyafetlere kimler davet edilmiyor? Davet edilenler bazan 500 kişiyi aşıyor. Bu ziyafet sofralarına konan nâdide yemek ve içkilerin haddi hesabı yoktur. Demin arkadaşımın da işaret ettiği gibi, Erhart şerefine Şale köşkünde verilen ziyafette 50 kilo havyar yenmiştir. Kilosu bin lira olan bu havyar için 50 bin lira harcanmıştır. (Gülüşmeler)

Beyefendiler, bu ziyafetler mevzuu içinde Büyük Millet Meclisinin de verdiği bir ziyafet var. Geçen sene Ankara Palasta verilen ziyafette kaç kişinin masaya oturduğunu ve yemek yediğini öğrenmiş bulunuyoruz. Bunu burada söylemek istemiyorum. Yedi kişilik bir grup gelir, iki yüz kişilik masanın üzerine başka bir grupta gelir oturur. Bunun izahına imkân yok. Niçin kalabalık olduğu hikâyesini kendi görüşlerine göre izah ettiler. Bunun kıstası ve ölçüsü bizim malûmumuzdur. Ama yine diyoruz ki, 870 bin liranın bir kaç gün burada kalan misafiri ağırlama masrafına sarf edilişi, ne kadar ölçsüz olunduğunun, ne kadar israf yapıldığının riyaî delilleridir. Burada lütfetsinler, bu paraların hangi fasıllarla nerelere ve niçin sarf edildiğini Hükümet gelsin izah etsin.

REİS — Mehmet Hazer.

MEHMET HAZER (Kars) — Muhterem arkadaşlar, Bütçe Encümenince tevhidolunan iki ek tahsisat ve bir aktarma mazbatası bir arada Yüksek Meclise sevk edilmiş bulunmaktadır. Bir defa usul bakımından aktarma ile ek tahsisatın bir araya getirilmesi mahzurludur. Diğer taraftan, malûm bulunduğu üzere masrafların mezuniyetten evvel yapılmaması her bütçe prensipleri icabıdır,

hem de meriyette bulunan Muhasebei Umumiye Kanununun icaplarından. Yüksek Heyetinize Hükümetin yaptığı masrafların ta 13 ncü asırdan beri saray namına yapılan masrafların kontrolünde parlâmentoların gösterdiği hassasiyeti bu vesileyle hatırlatmak isterim. Bir tahsisatın bir mislinden fazlası Büyük Millet Meclisinin mezuniyetinin alınmadan Hükümetçe nasıl yapılabilmıştır, bunu bir türlü anlamak mümkün değildir. Ne Hükümet lâyihasında, ne de encümen mazbatasında bu hususa dair tek bir kelime bulmak mümkün değildir. Bir masrafın muayyen hududu aşabilmesi için çok mücbir sebepler olması icabeder. Böyle bir mücbir sebep bu meselede asla ileri sürülemez. Bu masraflar bir kalemde, bir defada yapılmış masraflar değildir. Mezuniyet dışındaki masraflar muhtelif zamlarda ve muhtelif kalemlerde yapılmıştır. Birinci kalemdeki masrafı haydi, zaruretle izah etsinler, ondan sonrakiler için zaruret asla mevzuubahsolamaz. Bilhassa bizim Parlâmento sistemimize göre Meclis daima toplanabilir haldedir ve bu masrafların bir kısmı yapıldığı tarihlerde Meclis toplu haldeydi. İeranın parlâmentonun verdiği salâhiyeti aşabilmesi, hususunda gösterilen müsamaha, bu gibi masraflara bundan sonra da yol açacaktır. O itibarla sadece bütçe prensipleri, parlâmentonun mürakabesi ve halen yürürlükte bulunan Muhasebei Umumiye Kanunu zaviyesinden iş mütalâa edilirse bu sarfiyat usulsüzlüğü ve kanunsuzluğu meydandadır.

Bundan başka Hükümetin, Hariciyenin ağırlama ve karşılama masraflarında gösterdiği esbabı mucibe sadece şunlara inhisar etmektedir : «Son zamanlarda dış muamelelerin inkişafı ve bu münasebetlerde Türkiyenin son derece faal bir rol oynaması, yabancı devlet ricalinin memleketimize vâkı ziyaretleri v. s... Bunlar arz ettiğim gibi yapılan kanunsuzluğu mâzur gösterecek esbabı mucibeler değildir.

Memleketimizi ziyarete gelen yabancı devlet reisleri, Türkiye'ye, yalnız dış münasebetlerin inkişafı maksadı ile değil; başka memleketlere geçmek için de misafirâten uğramaktadırlar. Bu bakımdan bu esbabı mucibe kanunsuz sarfiyatın izahına kâfi değildir.

Hakikaten arkadaşlar, kanun dışı yapılan masrafın büyük bir kısmının aynı zamanda israf olduğunu da kabul etmek lâzımdır. Tatbikat maalesef bu merkezdedir. Biraz mütevazı

hareket etmek ve bu memleketin parasını sarf ederken mevcut imkânları göz önünde tutmak lâzımdır. Gelen bu misafirler için hiçbir surette vasıta parası da verilmemektedir. Ayrıca bir hariciye köşkümüz ve daha birtakım köşkler de vardır. Bunların masrafları da bütçeden ödenmektedir. Sadece günlük yemek masrafları sebep gösterilerek, bu israfı izah etmek mümkün değildir. Kimbilir hangi masraflar bu masraflar içinde erimiştir... Bu masrafların bu kadar geniş tutulması için Türklerin misafirperverliğinin bu kadar istismarı da doğru değildir.

Şimdi Nafia Vekâletince yapılmak istenen münakaleden de kısaca bahsedeceğim. Hakikaten Nafia Vekâletinin bâzı kollarının da ihtiyacı olabilir. 7,5 milyon liralık bir münakale istemiş. Bunu vermek mümkündür ve lâzımdır, buna itirazım yok. Yalnız bir noktaya itiraz edeceğim; bu aktarmanın demiryolu gibi mühim bir masraftan yapılması doğru değildir. Bunu tasarruf edilebilecek başka bir yerden yapmak daha doğru olur. Bu 7,5 milyon lira ile halen başlanılıp ikmal edilememiş olan demir yolları ikmal edilebilirdi. Mahallî bütçelerde bile programlı işlerden diğer fasıllara münakale yapılması tecviz olunmaz. Umumi bütçede de bunu esas tutmak icabeder.

Bu vesile ile Vekil Beyden bir hususu rica edeceğim; aktarması istenen 7,5 milyon lira ile halen taahhüdünü ifa etmiş, Hükümet konağı gibi, yol gibi hizmet taahhüdünü ifa etmiş olan mütaahhitlerin ve diğer alacaklıların bu malî yıl içinde bu tahsisattan alacakları ödenecek mi, yoksa şimdiye kadar devam eden müracaatları bir müddet daha devam edecek mi?

Muhterem arkadaşlar; bu tahsisatın, arz ettiğim gibi, zaruretleri, sebepleri, maksatları sadece demin okuduğum yabancı memleket ricalinin ziyaretleriyle izah edilmiş fakat hiçbir tatmin edici mucip sebep izah edilmemiştir. Bilirsiniz ki, bizim kanunlarımızda ve İtüzükte sarîh hükümler vardır. Bir kanun meclise sevk edilirken onun esbabı mucibelerinin hem umumi hükümleri hakkında, hem de maddeier hakkında etraflıca dermeyan edilmesi icabeder. Bu tasarı İtüzüğün âmir hükümlerine de aykırıdır. Hükümet hiçolmazsa bundan sonra, bütçe prensiplerine, Muhasebei Umumiye Kanununa ve bilhassa Büyük Millet Meclisinde tama-

mii tatbikini görmek istediğimiz Tüzük hükümlerine uygun olarak taleplerde bulunsun.

REİS — Selim Soley.

SELİM SOLEY (Ankara) — Muhterem arkadaşlarım; yapılan kanunsuz muamelenin icabı kadar sert konuşamayacağım için peşinen özür dilerim.

Arkadaşlar, 1959 senesi bütçe tahsisatından Hariiye Vekâletine bu mevzuda tahsis edilen miktar 1 milyon 200 bin liradır. arkadaşların ifadesinde ufak bir zühul oldu gibi hissediyorum. Şimdi size kanunun maddesini burada aynan okuyorum : Vekiller, bütçe ile verilen tahsisattan fazla sarf ve harcamalarda bulunamazlar. Aksi halde, 1 nei derecede âmiri ita olan vekiller, Türkiye Büyük Millet Meclisine karşı sorumludurlar. Sadece, harb kuvvetlerinin yiyecek, giyecek, silâhlanma ihtiyaçları için, tahsisat miktarının o da bir mislini değil, yarısını geçmemek üzere Muhasebe Umumiye Kanununun 50 nei maddesi imkân vermiştir. Bakanlar Kurulunun kararı ile - fakat burada yapıldığı şekilde, tahsisatı artırarak değil - gelecek seneki tahsisata şâmil olmak üzere bir kısım para sarf edebilecektir.)

Muhterem arkadaşlarım bu ziyafet için tahsis edilen para hangi harp kuvvetlerimizin yiyeceğine, hangi silâhlı kuvvetlerimizin teçhizine; hangi yemeksiz kalmış ceza evinin iaşesine, yahut hangi hastanenin ilâç ve sairesine tahsis edilmiştir? Hayır, bunların hiçbirine tahsis edilmemiştir. Bu tamamen Kanun dışı - geçen gün söylediğim zaman, beyenmediğiniz - karar tasarruf şeklinde itihaz edilmiş bir tasarruftur.

Bütçe dediğimiz şey nedir? Bütçenin ne olduğunu Muhasebe Umumiye Kanununun ikinci maddesi tarif etmiştir. Bütçe devlet daire ve müesseselerinin senelik muhammen vâridat ve mesarifinin mecmuunu gösterir ve tatbik ve icrasını tahdid eder.) Bütçenin tarifindeki bu âmîr hükme de riayet edilmediğini bu vesile ile maalesef bir daha görmüş bulunuyoruz.

Şimdi merak ediyorum arkadaşlarım; buraya bir kanun teklifi geliyor; Büyük Meclisin huzuruna getirilmeden evvel Bütçe Encümeni diyor ki, «Olmaz!» Subaylar için pek az bir para istiyoruz; Bütçe Encümeni çıkıyor, «Olmaz» diyor. Öğretmen tâyin ediniz, fakat kimse 150 liraya çalışmaz miktarı artırım diyoruz Büt

çe Encümeni «olmaz. Bütçe imkânlarımız mahduttur.» diyor. Emekli ve işçileri en basit bir hayat seviyesine çıkaralım, diyoruz. Bütçe Encümeni adma cevap veriliyor : «Olmaz! bütçe imkânı mahduttur!»

Arkadaşlar, bütün yaptığımız teklifler, Yüksek Heyetinizin malûmudur ki, bir fermuvar gibi ağızımıza kapatılıyor. Ama gösteriş ve ısraf konularında, yokluk ile âdeta yarış edencesine, bütçe imkânlarıyla alay edencesine milyonları bir çırpıda buluyor, hattâ bulmadan önce göz kırpmadan, veriyoruz.

ENVER KAYA (İstanbul) — Ziyafetlere ilk defa da sen geliyorsun.

SELİM SOLEY (Devamla) — Enver Bey, hangi ziyafete geldim?

Öğretmensiz okullarımız, okulsuz köylerimiz, sayısız yatak bekleyen veremli hastalar, aramızda mikrop saçarak gezen cüzzamlıları.. (Gürültüler)

REİS — Selim Bey, bunların ne alâkası var?

SELİM SOLEY (Devamla) — Yapılan işin kanunsuz olduğunu beyan ediyorum.

REİS — Bu sarfiyatın kanunsuz yapıldığı yolunda beyanınıza devam edin ama bunun dışında konuşmayın.

SELİM SOLEY (Devamla) — Muhterem arkadaşlarım, şimdi bir noktada iktidarla beraberim. Kalkınmamızı beğenmiyorsunuz, diye şikâyetçidirler bizden. Fakat beğendim arkadaşlar, ziyafet kalkınmanızı beğendim. (Soldan, gürültüler, gülüşmeler) İktidar mebusları bakımınız nasıl gülüyorlar, nasıl gültüğe hale gelmiştir iktidar? Bir gece veya birkaç günlük misafirlikleri sırasında kolaylıkla milyonları harcamasını muhterem iktidarımız hakikaten maharetle beceriyor, bravo!

Arkadaşlar bilir misiniz, Ankara'da hemen elimizin altındaki Küçükcesat'ta kışın kar suyu, yazın da kuyu suyu içildiği halde siz bir günlük ziyafetler için milyonları harcayabiliyorsunuz? Bu semtin biraz aşağısında binlerce şişe viski içiliyor.

REİS — Mevzu dışına çıkıyorsunuz. (Soldan, gürültüler)

NECMEDDİN ÖNDER (Nevşehir) — Demagoji yapıyorsun bal gibi.

SELİM SOLEY (Devamla) — Arkadaşlarım, Necmeddin Bey bilsin ki, biz burada, çiğnenmek istenen yetimin hakkını ayaklar altından yukarı çıkarmak istiyoruz. Bir iki ziyafette bir iki bardak viski içmek için burada söz söylemek istemiyen arkadaşlarımız vardır. (Soldan, «Ayıp, çok ayıp» sesleri, Gürültüler)

ENVER KAYA (İstanbul) — Basit adamsın, küçük adamsın..

SELİM SOLEY (Devamla) — Bana bağırın arkadaşlarıma hitabediyorum..

REİS — Lütfen Umumi Heyete hitabedin.

SELİM SOLEY (Devamla) — Heyeti Umumiye içinde beni tasvibetmiyen arkadaşlarıma hitabediyorum; kanunsuzluğu yapanları susturuyorsunuz da neden bunu tenkidedenleri susturuyorsunuz? (Soldan, gürültüler) (Cemal Zühtü Aysan'a hitaben) bir şey mi söylemek istiyorsunuz?

CEMAL ZÜHTÜ AYSAN (Devamla) — Evet...

SELİM SOLEY (Devamla) — Beyefendi siz değil, yedi sülâleniz gelse hepsini susturacak vaziyetteyim. Konuşmak arzu ediyorsanız buyurun buraya. (Soldan, «Hakaret ediyorsun» sesleri) Hayır, benim arkadaşlarıma karşı hürmetten başka bir hissim yoktur.

REİS — Lütfen karşılıklı konuşmayınız.

SELİM SOLEY (Devamla) — Belki dozu kaçırılmış bir konuşma yapıyorsun diyebilirsiniz, fakat hakarete asla bulunmam.

Arkadaşlar, sizin hoşunuza gidecek bir şey anlatayım. Erhart Türkiye'ye geldiği zaman kendisine yapılanları görmüş ve bir Alman gazetecisine şu bevanda bulunmuştur : «Beni borç istemek için değil, borç vermek için çağırıyorlar sandım.» Arkadaşlar, Erhart'a sihribaz derler. Asıl sihribaz bizim Haricive Vekilimizdir. Bu ziyafetler ve saire için büyük paraları bir çırpıda, ertirtisiz, pırtirtisiz harcamaktadır. (Gülüşmeler)

Arkadaşlar, yine hoşunuza gidecek bir şey sövlüveyim size. Ziyafetler yalnız alâkâlılara verilmiyor. Bunu sizin hoşunuza gidecektir diye sövlüyorum. Bir Alman firmasının mümessili, 1.5 mülvarlık bir yardım yapacağını vaadi ile Türkiye'ye geldi, buna hususi ve resmî yerlerde ziyafetler çekildi, nihayet bu adam bir dolandırıcı çıktı. İşte dolandırıcılara dahi ziyafetler çekiliyor. (Soldan, «Ayıp, ayıp; utan, utan» ses-

leri) Dolandırıcılara ziyafetleri siz çekiyorsunuz, sonra bana utan diyorsunuz. (Soldan, gürültüler)

ENVER KAYA (İstanbul) — Arabayı ne yaptın? Sattın mı?

SELİM SOLEY (Devamla) — Enver Bey, burasını Ortaköy'deki açık hava sineması mı zannettin?

REİS — Karşılıklı konuşmayın lütfen.

SELİM SOLEY (Devamla) — Yani, va'di karşısında kendisine ziyafet çekilen zat, Deutsche Afrikanische Orient Bank firmasının sahibi değil...

REİS — Selim Bey, bu harici karşılamalara mütaallik midir? Lütfen.

SELİM SOLEY (Devamla) — Mevzu ziyafet, efendim. (Soldan, gürültüler) (Sağdan, gülüşmeler) Peki efendim.

Şimdi arkadaşlar, bir dakika insafınıza sığınarak viedanlarımızın makesi bulunacak bir şeyi sövlüyorum.

Arkadaşlar Pakistan Cumhurbaşkanı Muhterem misafirimiz Türkiye'de bilir misiniz kaç gün kaldı? Üç gün kaldı ve her günü için 129 bin lira harcandı. (Soldan, «Az bile» sesleri) Az tabii. Peşinde gidip siz de viski içerseniz az dersiniz. (Soldan, gürültüler)

REİS — Selim Bey, konuşmalarınız mütemadiyen lisanı nezahete aykırı cereyan ediyor. Lütfen Meclis kürsüsünden konuştuğunuzu unutmayınız.

OSMAN KAVRAKOĞLU (Rize) — Devletin haysiyetiyle oynuyorsunuz, siz mi iktidara geleceksiniz?

SELİM SOLEY (Devamla) — Haksızlığın haysiyetiyle oynuyorum, arkadaşım. («Senin arkadaşın yok» sesleri) Arkadaşlığıma lâvâk olanlara sövlüyorum. (Sağdan, alkışlar) Eğer ben de viedanımı susturup iki şişe viski içmek için yanınıza gelsem o zaman arkadaş oluruz değil mi? Arkadaşlar, bu hâdiseleri bir daha tekerrür etmesin diye sövlüyorum. (Soldan, gürültüler)

ENVER KAYA (İstanbul) — Biz sizin hususi zevkinize müdahale ediyor muyuz?

SELİM SOLEY (Devamla) — Arkadaşlar, muhterem misafirimiz Yunan Başvekili Türkiye'de beş gün kalmış. Bir günde kendisine 111 bin lira harcanmış. Biraz evvel arkadaşlarımız söylediler, «Bir sofrada otuz kilo yani otuz bin

liralık havyar varmış» dediler. Buna cevaben hayır dendi. Otuz bin liralık havyar var deseniz 111 bin lirayı müdafaa etmek imkânını bulursunuz. Havyara sarf etmedinizse bu para nereye gitti? Hâdiseyi biliyorsunuz, geminin ziftlenmesi işine gitti. Fakat geminin ziftlenmesine kadar kimler ziftlenmedi!

OSMAN KAVRAKOĞLU (Rize) — O Paşa babanın zamanında idi.

SELİM SOLEY (Devamla) — Çok daha acı bir şeyden bahsedeyim: Muhterem alâkalılardan bilhassa istirham ediyorum, 17 saat memleketimizde kalan Sayın Eisenhower... (Soldan, gürültüler) Evet, 17 saat memleketimizde kalan Muhterem Amerika Devlet Reisi, bu 17 saatin 6,5 saatini uyanık geçirmiş, her saat için tahsis edilen para 200 küsur bin lirayı... (Soldan, şiddetli gürültüler, masa kapaklarına vurmalar)

MEHMET ALİ CEYLÂN (Kırklareli) — Ne istivorsun, gayen ne?..

REİS — Müsaade buyurun efendim.

ENVER KAYA (İstanbul) — Rus Başvekili gelseydi böyle konuşmazdın, Rus Sefaretinde havyarları yersiniz. Oradan bahsetsene, onu neye sövlemiyorsun? (Soldan, devamlı gürültüler)

SELİM SOLEY (Devamla) — Reis Bey, gürültü durmıyacaksa, İttüzüğe göre, ayağa kalkarsınız, olmazsa on dakika ara verirsiniz. (Soldan, devamlı gürültüler)

REİS — Gürültüye siz sebebiyet vermektesiniz. Bunun cezası var.

SELİM SOLEY (Devamla) — El işareti yapan beyefendi, ben ısmarlama mebus değilim. (Soldan, gürültüler, sıra kapağı vurmalar)

REİS — İsmarlama mebus ne demektir, izah ediniz. (Soldan, gürültüler)

SELİM SOLEY (Devamla) — İsmarlama mebus demek, denemeyi kazanmadığı halde, iktidar başında bulunanların arzusu ile denemeyi kazanmış gibi olan mebus demektir.

REİS — Arkadaşlar, ısmarlama mebus tâbirini Rivaset hakaret telâkki etmektedir. Bir mebusa karşı...

SELİM SOLEY (Devamla) — Müdafaamı yapacağım. (Soldan, gürültüler) İzah edeceğim.

REİS — Soruyorum, izah edin.

SELİM SOLEY (Devamla) — Hüseyin Beyin, arkadan bana elle ne yaptığını bilerseniz.

REİS — İsmarlama mebus sözünü kime hitaben söylediniz?

SELİM SOLEY (Devamla) — Efendim, malûm ya her şeyin hazırı ucuzdur. İsmarlama ayakkabı sağlamdır, pahalıdır. İsmarlama elbise iyidir, kıymetlidir. Bir mebus da öyledir demek istiyorum. (Gülüşmeler)

REİS — Çok muhterem arkadaşlar, «İsmarlama mebus» sözü (Eliyle sol tarafı göstererek) burada bulunan arkadaşlara hitaben söylenmiştir. (Sağdan, gürültüler) Buna şüphe yoktur. Bu hareketi takbih cezasını müstelzimdir. Takbih cezasını reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. (Sağdan, gürültüler)

SELİM SOLEY (Devamla) — Muhterem Halk Partili arkadaşlarım, millî vazifemi yaparken tevcih edilen cezayı bir şeref gibi her vakit omuzumda taşıyacağım.

REİS — Hariciye Vekili.

HARİCİYE VEKİLİ FATİN RÜSTÜ ZORLU (Çanakkale) — Muhterem arkadaşlar, bu mevzuda konuşan muhalefete mensup hatipler mahiyeti itibariyle meselenin iki veçhesi üzerinde durdular.

Birincisi; yapılan sarfiyat hususunda talep edilen ek ödeneğin niçin bu kadar geç istenildiği ve bunun kanuni telâkki edilip edilmediği,

İkincisi; bu sarfiyatta israfın vukubulduğu.

Müsaade ederseniz birinci mesele hakkında ileri sürülen iddialar, mesnetten mahrum bulunmaktadır. Çünkü, hepiniz biliyorsunuz ki, bizim masraf mevzuumuzda bir ek ödenek müessesesi mevcuttur. Demek ki, Hükümet, bütçe geçtikten sonra icabedecek munzam masraflar için Büyük Millet Meclisinin huzuruna gelip ek ödenek talebetmek hakkını haizdir.

Şimdi arkadaşlarım burada diyorlar ki; «Siz önce masrafı yaptınız, size verilen bütçe muhassasatının dışına çıktınız, ondan sonra ek tahsisat istemeye geliyorsunuz»

Arkadaşlar, her Hükümet daima birtakım masraf icabettiren ve önceden derpiş edilemeyen mücbir sebeplerle karşı karşıya kalabilir. Bizde ve bütün dünyada müesses demokrasi kaideleri, Meclisin masrafları murakabe kaide leri Hükümeti her an yaptığı masraflar dolayısıyla mesul etmeye mâruf olan kaidelerdir. Aca-

ba biz bugün huzurunuzda çıktığımız zaman bizi tamamiyle tebriye etmek mecburiyetinde misiniz?... «Mücbir sebepler karşısında muhassasatı kullanmayı kredi elde etmek suretiyle şu vazifemi yerine getirdim, boynum kıldan incedir, sizin huzurunuzda mesuliyetimi müdrük olarak ahzı mevki ediyorum tasvip veya reddederse-niz» dediğimiz zaman bizim Anayasamıza, Bütçe kanunlarımıza şu müracaate aykırı bir hareket mi vardır ki, bizi mesul etmek istiyorsunuz... (Sağdan, «Var var» sesleri) Nitekim, eğer şurada bugün (Sağ tarafa işaret ederek) arkadaşlar ekseriyette bulunsalardı beni mesul edeceklerdi ve ben de bu mesuliyeti takabbül edecektim. Ama sevgili arkadaşlarım, her zaman olduğu gibi demokrasi bir ekseriyet ve akalliyet kaidesinin karşılıklı muvazenesine istinadeden bir sistemdir. Eğer arkadaşlarım, ekalliyette kaldıkları halde kendi dileklerinin muteber almasını ve bir kanun hükmünü ihtiva etmesini istiyorlarsa bunun adına, ekalliyetin tahakkümü, ekalliyetin diktatoryası denir. Sevgili arkadaşlarım, mesele bu kadar basittir.

Hükümet bâzı mücbir sebepler tahtında kendi kredisini kullanarak masraf yapmıştır. Şimdi bunu size arz ederek ek ödenek istemektedir. Bu talep Bütçe Encümeninde ekseriyetle kabul edilerek Yüksek Heyetinize gelmiştir. Bunu kabul etmek veya Hükümeti mesul etmek yüksek reylerinize vâbestedir. Hükümet, bütün mesuliyetini müdrük olarak karşınızdadır.

Sevgili arkadaşlarım; şimdi ikinci hususa geliyorum.

HAMDİ ÖNER (Adana) — B. M. Meclisi masrafı tasdik müessesesi değildir.

HARİCİYE VEKİLİ FATİN RÜŞTÜ ZORLU (Devamla) — İşte size cevap verdim; B. M. Meclisi masrafı tasdik müessesesi değildir; Meclisin ekseriyeti bunu tasvibetmez, tasdik etmez. Fakat ekseriyet namına bir ekalliyetin karar alması salâhiyeti dünyanın hiçbir yerinde görülmemiştir.

ASIM EREN (Niğde) — Söz söylemek salâhiyeti vardır. Söyliyeceğiz, daima söyliyeceğiz. Kararlıyız!

REİS — Asım Bey; rica ederim müdahalede bulunmayın.

HARİCİYE VEKİLİ FATİN RÜŞTÜ ZORLU (Devamla) — Şimdi sevkili arkadaşlarım;

arkadaşlarım masraflardan bahsettiler. Bir kere büyük bir hataları var. Sanıyorlar ki, bu masraflar sadece yabancı devlet reislerine ait masraflardır. Vaziyet böyle değildir. Bir kere kendileri munsifane düşünürler, soğukkanlılıkla hareket ederlerse, ille muhalefet yapacağız, diye tutturmazlarsa, bizim memleketimizde yalnız Demokrat Parti için değil, bütün Türk Milletinin misafiri olarak gelen kimselere karşı, onları incitecek şekilde; «Şu kadar havyar yediler» gibi sözleri sarf etmekten içtinab etmeleri lâzımdır. (Soldan, bravo sesleri)

Sonra sevgili arkadaşlarım, kendileri bir hususu unutuyorlar. Demokrat Parti daima her şeyi ıslah etmek vazifesini ele almıştır, bu vâdide ıslahat da yapmıştır. Kendilerinin metodunu takibetmeden kendilerine bir menü okuyacağım müsaadenizle. «Akşam yemeği : Taze havyar, düğün çorbası, soğuk istakoz, süt kuzusu kızartması, soğuk tavuk ezmesi, mevsim salatası, Holânda salçalı kuşkonmaz, samsa tatlısı, meyva, şampanya, cordon rouge.» Sene 1947. (Soldan, bravo sesleri ve alkışlar, sağdan, gürültüler)

Şimdi arkadaşlar, bu yolda yürümek (Sağdan, gürültüler) müsaade edin, («Kaç kişilik» sesleri) bu yolda yürümek, hatalıdır. Muhalefet yapacaksak, bunu daha makulât dâhilinde yapalım .

ASIM EREN (Niğde) — Gülümlü muhalefet mi? Bunu mu istiyorsunuz?

HARİCİYE VEKİLİ FATİN RÜŞTÜ ZORLU (Devamla) — Yoksa, kendilerinin bir mazisi olduğunu asla unutmayalım.

Şimdi burada, sayın Gülek'in bahsettiği bâzı hâdiseler oldu. Ama bu Marşal Plânının Türkiye'deki tatbikatını tetkik etmeye gelen heyet için. Ve 1947 senesinde oldu. (Sağdan gürültüler)

Arkadaşlar; Türk Milleti mükrim bir millettir. Ananelerimize sadakat eylememiz lâzımdır. Sonra, zannediyor musunuz ki cenâbi memleketlerde bir resmî ziyaret Kasım Gülek arkadaşımızın söylediği gibi basit bir şeydir? Kendileri daima bilgiç görünmek isterler. Ama benim zannıma göre, kendileri hiçbir zaman böyle bir dâvete icabet etmemişlerdir. Bugün Reisi cumhurumuz İtalya'ya gittiği zaman orada verilen suvarelerde 2 500 - 3 000 kişi hazır

bulunmuştur. Amerika'ya gittikleri zaman da bütün Amerika içinde bizi yirmi gün, o da biz fazla kalamayız dediğimiz için, misafir etmişler ve her gitikleri yerlerde binlerce kişilik ziyafetlere davet etmişlerdir.

Sevgili arkadaşlar, bunun beynelmilel kaideleri ve müteamel usulleri vardır. Bunların dışına çıkacağız diye bir iddiada bulunamayız. Bunları bu şekilde almak lâzımdır.

Diğer taraftan, arkadaşlar zannediyorlar ki buraya üç heyet geldi de bu masraflar oldu. Hayır arkadaşlar, bu bir sene zarfında buraya 84 heyet gelmiştir. Bunların içinde ticaret heyetleri, atom enerji heyetleri, atom mütehassıs heyetleri, politik heyetler, velhasıl yekûn itibariyle 84 aded heyet gelmiştir.

Şimdi sevgili arkadaşlarım, yine şu hususu da nazarı itibara almak lâzımdır ki, bu gelen heyetler bir kere Türkiye'nin gerek siyasi, gerek iktisadi ve ilmî menafinin teminatı olduğu gibi Türkiye'nin dünyada daha iyi tanınmasını, Türkiye'nin prestijinin artırılmasını temin etmiştir. Bütün bunları nazarı dikkate almak lâzımdır. Bâzi arkadaşlar mütemadiyen bunun üzerinde propaganda vesilesi olarak duruyoruz. Propagandanın en iyisi elbetteki Türkiye'ye 500 - 600 doktorun, ilim adamının gelmesiyle, memleketimizi yakından görmesiyle olur. Bugünün Türkiye'si dünün Türkiye'si değildir. 1950 ye kadar Türkiye'den kuş uçmaz, kervan geçmezdi (Sağdan, «ooo» sesleri) Bugün, her sene Türkiye'ye binlerce adam bizim içinde bulunduğumuz beynelmilel teşriki mesaiyi kuvvetlendirmek için gelmektedirler. Buraya CENTO gelmektedir. Buraya önümüzdeki aylarda NATO paktı gelecektir. Buraya muhtelif devlet reisleri gelmek istemektedirler. Biz de onlara gitmek mecburiyetindeyiz. Bunları nazarı itibara alalım. Bu, Türk milletinin eriştiği bir mazhariyettir. Bunda hiçbir zaman kıskançlığın yeri yoktur ve olmamalıdır.

Sevgili arkadaşlarım, hakikaten Türkiye'nin beynelmilel münasebatına ve orada oynadığı role bakılacak olursa bu paralar mütevazıdır. Bizim 7 milyarlık bütçemizin içinde 5 milyonluk bir yekûnun nispeti binde biri dahi bulmaz. Bizim bütün propaganda masraflarımız bunun içindedir. Türkiye'nin ticari müzakereleri, iktisadi müzakereleri, ilmî teşriki mesai heyetleri, dostluk heyeti için sarf ettiği para işte bu mütevazı rakamın içindedir. Elde ettiği neticeler de sizce mâlûm-

dur. Bu neticeten bütün Türk milletinin malik bulunduğu misafirperverlik hislerini tenkide kalkışmak, boş muhalefet ve lüzumsuz kıskançlıktır. (Soldan, sürekli ve şiddetli alkışlar)

REİS — Dursun Akçaoğlu,

SIRRI ATALAY (Kars) — Sual soracağım.

REİS — Sırrı Bey; konuşmalar sonunda sual sorulacağımı her halde bilirsiniz.

DURSUN AKÇAOĞLU (Çankırı) — Muhterem arkadaşlarım, biz Büyük Meclis olarak 1959 yılı bütçesiyle Hükümete yani Hariciye Vekâletine dışardan gelen muhterem misafirlerimizi ağırlamak için bir milyon iki yüz bin lira para veriyoruz. Sene sonunda Hariciye Vekâleti bu verdiğimiz tahsisatın üç mislinden ziyade bir ek tahsisatla geliyor. Dikkat ederseniz benden evvel konuşan arkadaşlarım iç ve dışardan gelecek misafirleri ağırlamaya müzahir olduklarını söylediler. Türk olarak bütün kromozonlarında misafirlik geni bulunduğunu her misafiri ağırlamanın şiarımıza uygun olduğunu tebarüz ettirdiler. Bu mevzuda iki şey üzerinde durdular, kanunsuz bir israf olmuştur dediler. Ve Muhterem Vekil Bey de geldi kanunsuz olduğunu zımnen beyan etti. Ne dedi; evet biz kanunsuz yaptık. Çünkü şavet kanuni yapmış olsaydı (Soldan, öyle değil, öyle değil, sesleri) eğer arkadaşlarım usulüne uygun yapmış olsaydı nasıl gelirdi. Çünkü biliyorsunuz, gelecek misafirler aylarca evvel belli olur. Hattâ böyle dirayetli bir Hariciye Vekili bunu bir sene evvelinden bilir. Yine biliyorsunuz ki, bir misafir gelmeden önce iki hariciye münasebete geçer, ve gelecek misafirlerin gelme tarihi birkaç ay evvelinden tesbit edilir. Hariciye Vekili birkaç ay sonra gelmesi tahmin edilen ve kararlaştırılan bu misafirlerin geleceğini bildiği halde Yüksek Heyetinize ek tahsisatla bu müddet içinde geliverse ne olurdu? Muhasebe Umumiye Kanununun gayet sarîh olduğunu ve kendisi de bunu bildiği halde nasıl olsa diyor, ben, bu Mecliste isteğimi çıkarırım. Çünkü, yine ben diyor, «Bir ekseriyete dayanıyorum, burasını bir tescil makinası halinde görüyorum.» (Sağdan, bravo sesleri)

Şimdi sol tarafın viedanına hitabediyorum. Siyaset adamları bir seldir. Bu itibarla, hakikatler kumdur. Sel gider ama hakikatler kalır.

Sizden şunu istirham ediyorum. Ne diyor? «Ey sağ taraf, siz ne yaparsanız yapın, ben kanunsuz olarak, bu ekseriyete dayandıkça tüyü

bitmemiş yetimin parasını cayır cayır harcarım» diyor. Ben bunu anlayamadım. (Sağdan, bravo sesleri) (Soldan, gürültüler)

Şimdi arkadaşlarım, şayet bu 5 milyon lirayı Muhterem Heyetinizle, hep birlikte ödeseydik, yemin ederdim ki, huzurunuzu işgâl etmezdim. Ancak, Bütçe müzakeresinde gördüm ki, bu sene 250 verem yatağını dahi ilâve edemediler. Nüfus artışına dahi cevap verecek bir imkân bulamadılar. Nüfus artışına göre yılda 1 200 yatak ilâvesi iktizâ ederken bu küçük ilâve bile yapılamamıştır. Bugün bu fakir memlekette 50 bin verimli halen yatak beklerken, kan ve mikrop karsarken bunları bu durumdan kurtaracak imkân bulamıyoruz. Ama arkadaşlar, ayrılarımız yok içmeye ondan sonra tahtaravallî ile yoğut yemeye gidiyoruz. Bu olmaz arkadaşlar. Ne dedi arkadaşımız. Memleketimize gelen misafirleri ağırlyahm, bunda mutabıkız, ne dedi Selim Soley, israf olmuş dedi, misaller verdi. Bu misaller zaten dışarda söyleniyor. Eskiden Devlet adamları tebdilî kıyafet edip etrafı dolaşmış, benim hakkımda ne söylüyorlar diye memleketi gezermiş. Ben istirham ediyorum Hariciye Vekilinden ve alâkalı zatlardan, tebdilî kıyafet edip bir kere dışarda dolaşınlar. Daha neler neler söylenmektedir. Bir tanesini arz edeyim :

REİS — Mevzu ile bunların alâkası var mı?

DURSUN AKÇAOĞLU (Devamla) — Mevzu ile alâkası olmasa söyledim.

REİS — Masraflarla ilgisi nedir?

DURSUN AKÇAOĞLU (Devamla) — Bunun masraflarla ilgisi var diye söylüyorum.

REİS — Tebdil gezmek masraflarla alâkalı mı?

DURSUN AKÇAOĞLU (Devamla) — Arkadaşlar, bana söylenen yahut kulağıma gelen şey şudur. Sokarno'ya 870 bin lira masraf yapılmış. Çok rica ederim grubunuzda bunun müfredatını isteyin. 870 bin lira nasıl harcanır. Hayret ediyorum. Eğer muhterem, dirayetli olan Hariciye Vekilinizi burada sigaya çekmiyorsanız ziyarı yok, grubunuzda sorun, sigaya çekin, 870 bin liranın nereye harcadığını teker, teker sorun, göreceksiniz cevabını veremeyecektir. Buraya neler gelmiş neler geçmiştir. Çok rica ediyorum, kanaati vicdaniyelerinize hitabediyorum, hüsnüniyet telerinize vuruyorum, bunun aksi sadası gelsin.

Arkadaşlarım, meselâ bana gelen belki dedikodudur, orasını bilmem, ama maalesef bugünkü

tutumunuz yüzünden, sol tarafın tutumu yüzünden, bana gelen dedikodu şu, Hiltonda aylarca safa sürüyorlarmış, sonra bunun hesabını gelen bir misafirin hesabına ekliyorlarmış. Böyle bir şey varsa feciat arkadaşlar. Bunlar söyleniyor arkadaşlar, ben söylemiyorum. Selim Soley arkadaşım duyduğu bir şeyi getirdi huzuruza, onu susturdunuz. Susturmak kolay, fakat arkadaşlar sebepler, meseleler ortada dururken ağızların kapanması ne mâna ifade eder? Bir hastanın böbreğinde taş var, hasta bar bar bağırır, bağırmasın diye ağzına çaput sıkıştır. Bu olur mu arkadaşlar?

REİS — Dursun Bey, Kasım Gülek konuştu, Rıza Tekeli konuştu, Mehmet Hazer konuştu, tek kelime ile müdahale etmedim. Binaenaleyh susturmak diye bir şey bahis mevzuu değildir. Ama susturmayı icabeden bir hareket ve hal olursa size de yapacağım şey, bundan ibarettir.

DURSUN AKÇAOĞLU (Devamla) — Şimdi muhterem arkadaşlarım. Hulâsası şudur: Hükümet kendisine ayırdığımız paranın 3 mislinde ziyade bir masraf yapmak mecburiyetinde kalıyor. Ama, ne olurdu bunu usulü ile getirse-lerdi? Muhterem heyeti tescil makinası haline koynamış olsalardı, ne olurdu?

Arkadaşlar; bugün elimize bir fırsat geçti. Büyük Millet Meclisinin bir tasvip ve tescil makinası olmadığını Hükümete ispat edelim.

REİS — Dursun Bey, rica ederim. Bu şekilde ağır kelimeler kullanmayınız. Bu kelimelerin size de ağır gelmesi lâzımgelir. Nasıl hitabediyorsunuz?

DURSUN AKÇAOĞLU (Devamla) — Büyük Millet Meclisinin dirayetini ispat edelim.

REİS — Büyük Millet Meclisi daima dirayetlidir.

DURSUN AKÇAOĞLU (Devamla) — Büyük Millet Meclisinin önünden geçerken tüyleri diken diken olan ve bu müesseseye hürmet eden bir arkadaşınızım. Bugün hizaya getiretim, Hükümeti.

Arkadaşlar; iki şeyde nesil olarak birleşiyoruz. Görüyorsunuz, kanunsuz yapmış, bu masrafı. 3 milyon 750 bin lira istiyor bizden. İbnu harcamış. Yani vapuru hareket ettirip istin sonradan gelsin demiş. öyle anlaşılıyor. Şimdi bize de tescil ettirecek, bu bir. Bunun için şahsan aleyhindem.

İkincisi; biraz evvel de söyledim. Sokarno'yu bir misal olarak söylüyorum. Diğerlerine

350 bin 560 bin filân harcanmış. Nedense Şarktan gelen bu mümtaz misafirimiz, için 850 bin lira harcanmış. Bukadar para nerelere harcanmıştır. Fazla masraf oldu diyoruz. Niçin aleyhindeyim? Arkadaşlar, Büyük Meclisin Bütçe Komisyonunda her hangi bir şey istediğimiz zaman, meselâ, Sağlık Vekâleti bütçesinde Sağlık Vekili % 23 doktor kadrosunun olmadığını, para olmadığını söyledi. Para azdır, gitmiyorlar dedi. Dörtte üçünü sağlık bakımından tatmin edemediğimiz bir memlekette duruyoruz. Maliyeciler bilirler, tüyü bitmemiş yetimlerden para topladığını biliyoruz.

Şimdi arkadaşlar; beş milyon lira ile, eli verem dispanserini yapıyor. Arkadaşlar.

Ben havyar üzerinde durmuyorum. Ama sizler biraz titiz davranırsanız parti gurupu olarak titiz davranırsanız, göreceksiniz ki, bu masraflar iki buçuk milyona inecektir, arkadaşlarım. Öyle anlaşılıyor ki, Hariciye Vekili, dışarıda söylenenlere ve duyulanlara göre, hatalar yapmış, konuşmasıyla da bunu bize anlatıyor, zımnen.

Söyle olmuş böyle olmuş diyorlar, siz diyorlar 1947 deki hatalarınızı gördünüz mü diyorlar. 1947 deki hatayı görmezmiyiz? 1947 ye ait hafızalarınızı bir tazeleyin, sayın muhalefetin ileri gelen şahsiyetlerinden Adnan Menderes'in sözlerini söyleyeceğim sizlere. Hiç unutmam. (Soldan; abdesle al ağzına, sesleri) Abdesti siz alın. Ben Başvekil olarak hörmət ederim, Fakat abdesti siz alın.

Şimdi arkadaşlar; Adnan Menderes'in sözlerinden bir pasajı söylüyorum :

«Ayağında çarığı olmıyan bir memlekette bu şekilde israf yapana ne denir, deli denir, deli.»

Şimdi arkadaşlar; ben bu şekilde israf yapana deli filân demiyorum, hekim olduğum halde, ben de müsaadenizle sizlere inanarak bunu tarihe havale ediyorum. Bu şekilde israf yapmanın cezasını gelecek iktidarlara bırakacağım. Bu kadar arkadaşlar. Hepinizi hörmətle selâmler, vicdanınızı harekete getiriniz, Meclisin bir tescil mekânizması olmadığını bu yüksek zevata yani Hükümet erkânına ispat ediniz, arkadaşlar. (Sağdan; alkışlar)

REİS — Behzat Bilgin.

BÜTÇE ENCÜMENİ M. M. BEHZAT BİLGİN (İzmir) — Çok muhterem arkadaşlarım,

evvelâ şu noktayı arz etmek isterim ki, bu nevi meselelerin müzakeresi Mecliste ilk defa yapılmıyor. Her sene Hariciye bütçesindeki tahsisatın kifayetsizliği dolayısıyla ve çok muhterem misafirlerimizin ağırlanması müstağni kalnamıyacağı cihetle kredi yolu ile sarfiyat yapılmaktadır. Bu bir zarurettir. Bunu söylemekle mutlak surette Bütçe Encümeninin bunu tasvibettiğini söylemek istemiyorum. Nitekim her sene Hariciye Vekâleti bu hususta encümenimizce âkaz edilmiştir. Hariciye Vekilimizin burada izah ettiği gibi bunun mümkün olmadığı haller de vâkı olmuştur. Şimdi Hariciye Vekâleti, meselâ yaz aylarında, bir ek tahsisat lüzumunu Maliye Vekâletine bildirmiş bulunuyor. Bu ek tahsisatın karşılığı lüzumu vardır. Maliye Vekâleti, karşılığını bulalım gibi düşüncelere tehir etmiş olabilir. Neticce itibariyle, sarfi muhakkak surette zaruri olan bu masrafın, sırf önceden ek tahsisatın istenmesi keyfiyetine bağlı kalması tatbikatta maalesef olamıyor.

Arkadaşlarımız diyorlar ki; bizi tescil makinası haline düşürüyorsunuz. Hariciye Vekili gayet açık cevap verdiler; elbette bu şekilde hareket ederken mesuliyetimizi müdrük olarak hareket ettik ve Büyük Millet Meclisinin temayülâtının ne merkezde olduğunu bilerek hareket ettik, dediler. Yani şöyle bir mesele var; Büyük Millet Meclisinde şu ek tahsisat almadığımız için misafirlerimizi ağırlamıyalım mı, yoksa mesuliyeti üzerimize alarak masrafları yapalım mı? Elbette Büyük Millet Meclisinden; bu masrafları bizzarure yapmak icabeder kanatından emin olarak bu şekilde hareket etmiştir. Bu şekilde hareket mucibi mesuliyet ise biz o mesuliyeti kabul ediyoruz, diyor. Kanunsuz bir masraf iddiası, mesuliyeti takabbül edilerek buraya ek tahsisat talebiyle gelmiş olduğu takdirde mümkün olabilirdi. Mademki, Hükümet mesuliyetini açıkça Meclisin takdirine arz etmektedir. Mademki, mesuliyetini sarahaten takabbül etmekte ve ek tahsisat talebiyle gelmektedir. Bunun tescil iddiası neresindedir? Hükümetin kanuna aykırı hareket ettiği iddiası neresindedir? Hükümet, Hariciye Vekilinin de ifade ettiği gibi, müebir zaruretlerle bütçede tahsisatı kalmıyan masrafları iktiham zorunda kalabilir. Eğer Hükümet bu iktiham ettiği masrafı karşılayacak olan ek

tahsisat talebini Meclisin huzuruna getirmemiş olsaydı mesul olurdu. Ama getirmiştir. Bugünkü hâdisede sadece bu kanun lâyihasının Meclise gelişinde bir tevhür olmuştur. Hâdis e bundan ibarettir.

İkinci nokta, konuşan arkadaşlarımız diyorlar ki, bu tahsisatta israf vardır. Sağı bitmemiş yetim hakkı, veremden ölen vatandaş hakkı falan filân diyorlar. İnsaflarına müracaat etmek isterim. Bir defa Hükümetin istediği 3 milyon 750 bin lira tahsisatın bir israf olduğunu neye müsteniden söylüyorlar? Ve tetkiksiz kalacağını neye müsteniden iddia edebiliyorlar? Bir Devlete, yani Devlet masraflarını idare eden bir Hükümete biz 3 milyon 750 bin lira için değil, yeni bütçe ile 7 milyar 300 milyon liralık bir masraf, bir tahsisat için salâhiyet veriyoruz. Bu bakımdan, sadece bu tahsisat miktarını değil 7 milyar 300 milyon liranın tümünü nazarı dikkate almak gerekir. Bu doğrudan doğruya arkadaşlar, Hükümete itimat veya âdemî itimat meselesidir. Biz eMeclis olarak Hükümete itimat ettiğimiz için Hükümet tasarrufla bulunuyor; tahsisatı hüsnü surette istimal edeceğine emniyetimiz var demektir. Kendileri ancak burada delillerle isbat ettikleri zaman bunun aksi bahis mevzuu olabilir.

Kaldı ki, Devlet masrafları, arkadaşlarımız bilmiyorlar mı, Devlet masrafları böyle Hükümetin arzusuna göre sarf edilir ve ondan sonra üzerinden sünger çekilir masraflar mıdır? Bu Meclisin bir organı olan Divanı Muhasebat ne güne duruyor? Niçin kurulmuştur? Bu işlemiyor mu? Zannediyor musunuz ki otuz kilo havyarın yahu şunun bunun masrafı oradan geçmemektedir. Meclis, bütçe gereğince verilmiş olan tahsisatın mahalline masraf olup olmadığını ve salâhiyet dairesinde sarf edilip edilmediğini kendi organı vasıtasıyla kontrol eder. Biz Bütçe Komisyonunda teferrüata kadar girerek hiçbir zaman bu masrafı yerinde kullanmadınız, yerinde kullanmadınız diye bir masraf muhasebesi açmamışsınız ve açamamız. Çünkü bunun kendine mahsus organı vardır. Evrakı müsbit e üzerinde hâdiseyi tetkik ederek karar verecek organ vardır.

Türkiye'de bütçe ile verilen tahsisatın bir santimi dahi keyfemayeşâ, sarf edilemez. Türkiye'de sarfiyat kontrolatâbidir. Divanı Muhasebat, vazifesini görmektedir. Ama Divanı

Muhasebatın gözünden kaçabilecek bir husus olduğunu farz etsek bu unsur da burada delillerine müstenit bir iddia ise bahismevzuu olabilir. Dursun Akçaoğlu arkadaşımızın ifade ettiği gibi dışarıda, meydanlarda ve kahvelerde söyleniyor diye kahve dedikodularına müsteniden bu kürsüden bu şekilde beyanda bulunulamaz, arkadaşlar. Aksi takdirde Büyük Millet Meclisine hepimiz borçlu bulunduğumuz hürmette kusur işlemiş oluruz.

Muhterem arkadaşlar, Bütçe Encümeni olarak biz bu tahsisatın nerelere sarf edildiğini sorduk. Listeler ve cetveller okundu, arkadaşlarımız gereksiz hiçbir sarfiyatın yapılmadığını beyan ettiler. Arkadaşlar, biz sarfiyatı kontrol ediyor değiliz, yalnız ek ödenek istenirken nerelere sarf edileceğini sorarız, onlar da izah ederler, bunun dışında yapılmış bir sarfiyat yoktur. Havyardan bahsedildi, buna mukabil bir münüden bahsettiler, rica ederim bu kürsüde yapılacak konuşmalar bu seviyeye kadar inecek mi idi? Elbette muhterem arkadaşlarımız, Türk milletinin çok yüksek olan, çok büyük olan, misafirlerine karşı bir ananesi, bir şerefi vardır. Ve sunu da arz edeyim ki, bu Türk milleti gibi diğer milletler nezdinde de mevcut bir ananedir. Arkadaşlarımızın hepsi Reisi cumhur olarak değil, vekil olarak değil, sırf mebus sıfatıyla, yani Meclis dışında ayrıca vazifesi olmıyarak, muhtelif yerlerde davetlere iştirak etmişlerdir. Oralarda yanılan ikramın derecesini gözleriyle görmüşlerdir, onlar da bizden hiçbir zaman aşağı davranmıyorlar.

Arkadaşlar, bâzı misaller söyleyebilirim. İcabında bizden çok yüksek bir ikramda bulunuyorlar. Biz demiyoruz ki, bizim burada yaptığımız ikram onların oralarda yaptıkları ikrama muadil olsun, böyle bir şey yok. Her millet kendi ananesine ve imkânına göre ikramda bulunur. Buraya, şu kürsiye gelip de misafirlerin ne yediklerinden bahsetmek müsaade buyurlarsa Türk milletinin misafirperverlik ananesine uymıyan bir şeydir. Bu Mecliste hesap her zaman sorulur.

İBRAHİM İMİRZALIOĞLU (Ankara) — Meclis her zaman Hükümetten hesap sorabilir.

BEHZAT BİLGİN (Devamla) — Bu Mecliste hesap her zaman sorulur ve soruluyor. Hesap olarak sorulur, delilleriyle sorulur. Yoksa dediko-

dular Mecliste sorulmaz. Bildikleri bir sultistimal varsa, israf dedikleri bir sarfiyat varsa usulü dairesinde sormaları icabeder. Bu Tahsisat Kanununun müzakeresi mevzuu değildir. Onun ayrı bir yolu, ayrı bir prosedürü vardır. Bu yola sık sık müracaatler olmuştur, yine de müracaat edilebilir. Neler söylendi, emekli işçilere para isteriz vermezsiniz, okullara para isteriz Bütçe Encümeni vermez. Bu hususu buraya ne suretle getirirler? Elbette Bütçe Encümeniniz yüz milyonlarca talep karşısında, eldeki kanunlara göre karar verecektir. Acaba bunları söyleyen arkadaşlarımız 3 750 000 lira ile Türkiye'de bütün veremliler hastaneye kavuşacağını, öğretmensiz bütün okulların öğretime kavuşacağını, işçilerin bütün taleplerinin karşılanacağını, emeklilere ait bütün isteklerin halledileceğini mi iddia ediyorlar? Elbette Devletin masraf sahasında bu gibi binlerce kalem vardır. İddia ettikleri meseleler tamamıyla halledilmemiştir diye diğer masrafları bir tarafa bırakmak imkânı var mıdır? Ben bu arkadaşlara şu yoldan cevap vereceğim : Dediler ki öğretmen bulunmuyor. Öğretmenin bulunup bulunmadığını 1950 den evvelki rakamlarla bugünkü rakamları karşılaştırarak görebilirler. Öğretmen adedi 10 senede iki mislinden fazla artırılmış ve Maarif Vekâleti bütçemiz gerek nispet, gerek miktar itibarıyla... (Sağdan, gürültüler)

İBRAHİM İMİRZALIOĞLU (Ankara) —

Nispetini söyleyin, nispetini.

REİS — İbrahim Bey, mütemadiyen müdahale ediyorsunuz. Size bir ihtar veriyorum.

BEHZAT BİLGİN (Devamla) — Hiçbir zaman vâsıl olmadığı ve hattâ vâsıl olması tahayvül edilmediği bir seviyeye erişmiştir. (Sağdan, gürültüler, mevzu dışına çıkıyor sesleri)

Bendeniz söyledikleri için arz ediyorum.

REİS — Behzat Bey, mevzuu içinde kalınız lütfen.

BEHZAT BİLGİN (Devamla) — Bütçe Encümenine tevcih buyurulan târizlere cevap vermemeliğimi arzu ediyorlar. Bendeniz burada şahsım adına konuşmuyorum. Şahsım adına konuştuğum zaman daha mümsik hareket edebilirim. Bütçe Encümenine tevcih edilmiş ithamlara cevap vermek vazifemdir. Bütçe Encümeninde, öğretmensiz okullara öğretmen, yatağı bulunmayan hastanelere yatak ve bütün bahsettikleri hizmetler temin edilmiştir. 1 300 000 000 liralık bütçe, bugün 7 300 000 000 liraya baliğ olmuştur.

Şimdi muhterem arkadaşlarım, lüsunüyetle yapılan tenkidlere mukni cevap verilir ve ikna edilir. Fakat, ikna edilmek arzusunda olmayan, yerli yersiz konuşmayı maksatlı olarak itiyad eden kimseleri ikna etmeye dünyada imkân ve ihtimal yoktur. Biz, Muhterem Meclisin Heyeti Umumiyesini ikna etmekle yetiniyoruz, sevgili arkadaşlarım. (Soldan, alkışlar ve bravo sesleri)

REİS — Asım Eren.

ASIM EREN (Niğde) — Muhterem arkadaşlarım, bendeniz sadece usul meselelerine temas edeceğim.

Teşkilâtı Esasiye Kanununun 21 nci maddesinde «Meclis, müzakeratını Dahilî Nizamnamesine göre icra eder» esası mevcudolduğu için Dahilî Nizamnamenin 66 ncı maddesi gereğince her kanun lâyihasının bir veya birkaç mazbata ile müstakillen veya münferiden Meclisi Âliye takdim edilmesi gerekir. Burada ikisi munzam tahsisat, birisi münakale suretiyle sağlanacak tahsisata ait üçü birbirinden ayrı mevzuda lâyiha sayın Bütçe Encümeninin bir tek mazbatasına raptan, yani Dahilî Nizamnamenin 66 ncı maddesine aykırı olarak, Meclisi Âliye takdim edilmiştir. Bir defa takdim, usûl bakımından sakat olunca şüphesiz ki her şeyden evvel Divanı Riyasetin buna lâzımgelen ışığı tutarak Dahilî Nizamnameye ve dolayısıyla onun ana mesnedi olan Anayasanın 21 nci maddesine tevfiikan hareket etmesi icabederdi. Maalesef Divanı Riyaset bu ikazı ve ıslahı yapmamıştır.

Muhterem arkadaşlarım; mütaaddit lâyihalar her hangi bir encümenin bir tek mazbatasına raptan topluca Meclisi Âliye takdimine dair Meclisin her hangi bir taamülü mevcudolduğunu gösterir bir not elimizdeki Dahilî Nizamnamede yoktur. Böyle bir taamülü bendeniz de hatırlamıyorum. Eğer varsa Divanı Riyaset bizi lütfen tenvir buyursunlar. Kaldı ki, burada her bir lâyiha'nın konuları birbirinden ayrı olduğuna ve sureti temini bu ödeneklerin ikisi munzam biri de münakale şeklinde birbirinden farklı bulduğuna göre Meclisi Âlide tecelli edecek olan iradei milliye, her bir lâyiha hakkında birbirinden farklı olabilir. Binaenaleyh bir mazbata ile huzuru âlinize sevk edilmesi pratik bakımdan, yani müzakeratın her biri için başka ruhlar üzerinde başka neticelere gitmesi ihtimali bakımından da doğru değildir.

Muhterem arkadaşlar; bir de yine usule mütaallik olarak encümende geçmiş sakat bir muameleden (muhalefet şerhi) ile haberdar olmaktadır. Bu muhalefet şerhi lâyiha'nın en son sahifesinde dört Halk Partili arkadaşımızın, yani Rıza Tekeli, Muammer Akpınar, Behram Öcal ve Emin Soysal arkadaşlarımızın belirttikleri bir hakikat yani maalesef Bütçe Encümeninin mazbatasındaki 22 imzanın hakikatte karar verildiği gün encümende mevcudolmayan bâzı mebus arkadaşlarımızın imzalarının da ilâvesi ile 22 ye çıktığı hakikatını ortaya çıkarmaktadır. Yani Bütçe Encümeni karar günü, esasen encümenin ruznamesinin de mevcudolmayan bir konunun ruznameye alınması ve karara raptı, tüzüğün 32 nci maddesi gereğince 3 te 1 den az mebusun bulunduğu bir toplantı olmasına rağmen 3 te 1 varmış gibi sonradan imza ilâve edilmek suretiyle bu mazbata Dahilî Nizamnameye ve dolayısıyla Anayasanın 21 nci maddesine aykırı olarak önümüze gelmiştir. Hakikate aykırı olarak imza eden arkadaşlarımız varsa, kendilerinin, bunun muhasebesini vicdanlarında yapacaklarına eminim. Ancak, Meclisi Âliye her şeyin dürüst olarak, Nizamnameye uygun olarak, disiplinli bir şekilde hazırlanarak getirilmiş olmasını daima bütün arkadaşlarımızdan ve encümenlerimizden hepimiz temenni etmekteyiz. Bu bakımdan bu muhalefet şerhini koyan arkadaşlarımıza Bütçe Encümenince bir cevap vâkı olmadığı gibi, bunu Riyaset Divanının da encümenden sormasızın ve ıslah ettirmeksizin buraya getirmiş olması hakikaten gariptir ve hazindir.

Muhterem arkadaşlarım, bendeniz usule mütaallik bu noktalara temasla iktifa edeceğim. Esas hakkında o kadar şeyler konuşuldu ki, bendenizin zayıf olan nâtikam zaten bu hususta sizi lüzumundan fazla tenvire götürecek vaziyette değildir. O demin söylenmiş esaslarla iktifa ediyorum. Bu bakımdan şimdi bir takrir yazıyorum, Riyasete takdim edeceğim. Bu takririmde muamelenin usule tevfiik edilmesi maksadıyla Bütçe Encümenine üç lâyiha'nın iadesini, ayrı ayrı her üç lâyiha için mazbata tanzimini ve bu mazbatalar için de filhal karar nisabı encümende hazır olduğu vakit görüşülmesini, yani ziyâfetlere mütaallik o'an muhalefet şerhinde olduğu gibi, bilhassa nisap fiilen teşekkül ettirildikten sonra karar vermelerini

ve ondan sonra her birinin Meclisi Âliye ayrı bir mazbata ile getirilmesini talebediyorum. Esasa girmedim. Takririmi desteklemenizi çok rica ederim efendim.

REİS — Bütçe Encümeni.

BÜTÇE ENCÜMENİ MAZBATA MUHARRİRİ BEHZAT BİLGİN (İzmir) — Muhterem arkadaşlarım, özür dilerim, hakikaten, şimdi konuşulan meselelere demin cevap verebilirdim, Asım Eren arkadaşımız bu yüzden lüzumsuz bir teklifte bulunmazlardı.

Evvellâ muhalefet şerhinden başlayalım. Deniyor ki; encümen ruznamesinde böyle bir mevzu yoktu. Arkadaşımız encümen mesaisini takibetmemişlerdir, encümen ruznamesinde, bir mesele, âzadan bir arkadaşımızın teklifleri üzerine ve encümen kararı ile ruznameye alınabilir, takdimen müzakere edilebilir. Bu da encümen heyeti unumiyesine arz edilmiş ve ruznameye alınmış, takdimen müzakere edilmiş bir meseledir; bu bakımdan usule aykırı bir nokta yoktur.

İkincisi; teklif, mütat veçhile raportöre tevdi ve raporte ettirilmemiş. Doğrudur ve teklif üzerinde bir arkadaşımızın raporu yoktur. Ancak Asım Eren arkadaşımıza arz etmek isterim, Bütçe Encümeninin arzu edilen meseleler üzerinde ayrı bir rapor tanzim ettirmek hak ve salâhiyetini mecburî olarak kullanacağını beyan eden bir kayıt yoktur.

SİRRI ATALAY (Kars) — Ama usuldür, mütattır.

BEHZAT BİLGİN (Devâmla) — Bütçe Encümeni isterse bu şekilde rapor tanzim ettirebilir. Bütçe Encümeninde bir mazbata muharriri var, esas itibariyle Bütçe Encümenine gelmiş olan kanun tekliflerinin ve lâyihaların raporte edilmesi ve Mecliste müdafaa edilmesi vazifesi mazbata muharrirlerindedir. Ancak Bütçe Encümeni mütaden yardım olarak muayyen meselelerde ayrı raportörler vazifelendirir ve onların raporu üzerinde müzakerelere girer. Fakat bir maddeden ibaret olan ve ayrıca raporte edilmeyi icabettirmiyen bir kanunun raporte edilmemiş olması usule aykırılık teşkil etmez.

Nihayet arkadaşımızın bir iddiasına hayret etmemek mümkün değildir. Diyorlar ki; müzakerelerde mevcudolmayan kimseler imza ettiler.

Bütçe Encümeni âzalarının, iştirak etmedikleri bir müzakere raporuna vaz'ı imza etmeyeceklerini takdir etmeleri lâzımdı. Ben böyle bir ithamda bulunmayı Asım Eren Beyo yakıştıramadım. Kendilerine böyle bir itham vâkı olsaydı rencide olmazlar mıydı?

ASIM EREN (Niğde) — Dört arkadaş yalan mı söylüyor?

BEHZAT BİLGİN (Devamla) — Dört arkadaşın bu beyanını da ancak teessürle karşılarım. Encümende bu mesele tezekkür edilirken bir nısap meselesi olmamıştır. Bu arkadaşlar ekseriyetin olmadığı hakkında encümende bir talepte bulunabilirlerdi. Kaldı ki, ekseriyetin mevcut bulunup bulunmadığı Riyaset Divanının takip ve takdir edeceği bir husustur. Binaenaleyh bu hususta reddi icabettirecek hiçbir şey yoktur. Bize ekseriyet yoktu diyorlar. Biz de imzaları işhadederek diyoruz ki; ekseriyet mevcuttu. Bundan başka bir hükme varmanın imkânı yoktur arkadaşlar. Mâruzatım bundan ibarettir.

REİS — Fethi Çelikbaş.

FETHİ ÇELİKBAŞ (Burdur) — Muhterem arkadaşlar; evvelâ Bütçe Komisyonu Sözcüsü Behzat Bilgin'in huzurunuzdaki izahatına temas etmek istiyorum.

Bütçe Encümeni Sözcüsü evvel emirde, Bütçe Encümeninde usuli meslelere temas eden ve muhalefet şerhi yazmış olan arkadaşlarımı za bu usuli noktadan cevaplandırılmak lüzumunu idrak etmeli idi.

İkinci olarak, Bütçe Encümeninde muhalif kalan arkadaşlar 3 500 000 lira diye istenen munzam ödeneğin rakamını tasrih ettikleri halde mazbatada ve mazbataya bağlı cetvelde 3 750 000 rakamının ne suretle yükseldiğini izah etmeli idi.

BEHZAT BİLGİN (İzmir) — Ben encümen sözcüsüyüm.

FETHİ ÇELİKBAŞ (Devamla) — Şimdi Behzat Bey, siz sözcüsünüz. Sözcülerin vazifesi muavven ahvalde, kendi kanaatleri hilâfına da olsa kendi gruplarına dâhil olan ekseriyetin daha doğrusu encümen ekseriyetinin noktayı nazarına hürmet ederek konuşmaktır. Sizde ben bunu görmedim. O kadar görmedim ki, sözlerine başlarken Bütçe Komisyonu sözcüsü aynen şunu söyledi: «Biz Bütçe Encümeni ola-

rak mevzu tahsisatı tecavüz etmek suretiyle Hariciye Vekâletinin öteden beri yaptığı bu hattı hareketi tasvibetmiyoruz.» Bunu dediniz. Ama buna ait bir kaydı bendeniz raporda görmedim. Halbuki Bütçe Komisyonunda önümüzdeki yıllarda yeni yeni tahsisat tecavüzleriyle karşı karşıya gelinmemesi bakımından fevkalâde mühim olan bu kaydın rapora ilâve edilmesi lâzımgelirdi.

BEHZAT BİLGİN (İzmir) — Kürsüden beyan ettim.

FETHİ ÇELİKBAŞ (Devamla) — Şimdi kürsüden beyanınıza da geleceğim. Sayın sözcü kürsüde bunu beyan etti ama, sonunda hiçte bu baptaki beyanına uyararak konuşmadı. O kadar konuşmadı ki. Bunu arkadaşlarımız da teslim ederler, bu mevzuda hattâ vekilden daha ileri giderek onu müdafaa etti. Halbuki encümen tahsisat dışı sarfiyatı mütaakıp ek ödenek olmak arzını tasvibetmediğini encümenin ifade ettiğini söyledikten sonra biz Hükümete itimat ettiğimiz için bunu tasvibederiz. Bu Hükümete itimat ve âdemî itimat meselesinin bir neticesidir, dememeliydi. Sözcünün Hükümete itimat mevzuu ile alâkalı olmıyan kanunsuz bir tasarrufa Hükümete itimadımız olduğu için onu tasvibettik, demenin mânası yoktu. Mütaaddit kanunsuzluklar yapan vekilleri Hükümete bizim itimadımız var diye tasvibedersek o zaman arkadaşlar, Millet meclislerinin, parlâmentoların vazifesi kalmaz, lüzumu olmaz. Madem ki Bütçe Komisyonuna daha evvelki yıllarda da bu mevzuda tahsisat yetmediği için sarftan sonra munzam ödenekler için kanun lâyihaları gelmiştir. Bu da öyledir, demek doğru olmaz. Bu bakımdan şayanı tenkittir. Bütçe Encümeni gibi Yüksek Meclise niyabeten bütçenin sarfiyat kalemlerinde, varidat kalemlerinde fevkalâde titiz olması lâzımgelen bir heyetin sözcüsü olarak sizin kanun dışı sarfiyata, Hükümete itimadımız vardır, hükmü altında mezuniyet vermeniz fevkalâde teklîkelidir. Hele bu hal Bütçe Encümeni sözcüsüne yaraşır bir hareket tarzı değildir.

Şu halde ben muhterem heyetin huzurunda Bütçe Encümeninin görüşünün mesul bakan muvacehesinde şu olduğunu tescil ettirmekte Meclis için fayda görüyorum: Yüksek Meclis Bütçe Encümeni sözcüsünün bidayette sözle ifade edip mazbatada yer vermediği, bilâhara

beyanlarıyla za'fa uğrattığı hususu, yani Bütçe Encümeninin, ahsısatı tecavüz ederek vekillerin kanun dışı sarfiyat yapmasını teeviz etmediğini, tahsisatsız sarfiyatı tasvibetmemekte olduğu hususunu sözcünün huzurunuzdaki konuşmasına atfen tesbit etmiş olmaktadır. Bunu bir kere bilelim. Bunu bildikten sonra vekiller kendi sahalalarında daha çekinir, daha titiz davranırlar. Aksi takdirde ne diye bir bakan kendisini tahsisata mukayyet addetsin. Behzat Bey, Bütçe Encümeni sözcüsü, pekâlâ gelir Umumi Heyette, kendilerinden daha iyi bir şekilde onları müdafaa ederse o zaman vekiller mütemadiyen depasman yaparlar, bunda cesaretlerini artırır. Bu bakımdan Bütçe Encümeninin noktayı nazarı olarak bunu huzurunuzda tescil ettirmek bakımından Parlamantoda mevcut tahsisat dışında ek ödenek almadan vekillerin sarfiyat yapmalarını temin bakımından bu lâzımdır.

Vekil beyin mülâhazalarını da dikkatle dinledim, fevkalâde hatalı yerler var, arkadaşlar. Eğer bir vekil huzurunuzda, benim ekseriyetim, ben kanunsuz işler yapsam dahi nasıl olsa beni tasvibedecektir, şeklinde beyanda bulunur, ve bu kanaatte olursa o zaman kanunları çıkarmanın mânası kalmaz. Dünyanın her tarafında böyle olur. (Sağdan bravo sesleri) Bu gibi vaziyetler, ekseriyetle ekaliyetin münasebetleri değildir, İcra Vekilleri ile onun karşısında Büyük Millet Meclisinin münasebetleridir, arkadaşlar. Bu itibarla işe bu açıdan bakmak lâzımgeldiğinde bir muhalefet mebusuyla bir muvafakat mebusunun kanun bekeliği yapmakta zerrece farkı yoktur. Aksi takdirde, kanun idaresi olmaz, keyfi idare olur. (Soldan, öyle söylemedi sesleri) Dediler, zabıtları getirip bakarız isterseniz arkadaşlar. Eğer ekaliyetin dediğini tasvip durumu olsaydı ona ekaliyetin tahakkümü derler dedi. Oysa ki vekilden istenen kanuna riayet etmesidir, ekaliyete değil. Vekil bey ekaliyette olanlara kanun hükmüne riayet ediniz diyorlar. Yalnız bu mevzularda, protokol mevzularında değil bütün mevzularda böyle bir şeyi tekrarlamak suretiyle Fatin Rüştü Zorlu'nun bu mevzuda bu kadar dalâlete düşmesini ben, kendisinin Hariciye Vekili olduğunu da düşünerek katıyen tasvibetmem.

Vekil bey, mevzuu ikiye ayırdı ve dedi ki;

birinci mesele olarak yapılan sarfiyat mevzuunda ek ödenek geç isenmiştir. İkinci mesele, israf vardır. Birinci meseleyi ele alıp tetkik ederken vekil bey, birinci mesele hakkında ileri sürülen fikirler tamamen mesnetin mahrum bulunmaktadır demıştır. Vekilin beyandır, bu.

Muhterem arkadaşlar, vekile 1 250 000 lira bu fasıldan masraf yapmasına Yüksek Meclis mezuniyet verir. Bunu vekil kendisi de itiraf ediyor. Bunun dışında masraf yapılmadı demiyor; yapıldı diyor. İşte kanunsuzdu arkadaşlar. Bu bakımdan tahsisat dâhilinde sarfiyat yapmak mecburiyeti ashında mesnetten mahrum değildir. Bu hüküm sapsağlam duruyor. Muayyen ahvalde mücbir sebeplerle veva tabii âfetler için İcra Vekilleri Heyeti kararıyla muayyen nadler dâhilinde vekillerin ve Hükümetin masraf yapacağı kanunda yer almıştır. Ben arzu ederim ki, mademki Maliye Vekili Hariciye Vekilinin bu derece sık kanun dışı sarfiyatı sonucu olarak ek ödenek talepleriyle karşılaşılıyor, o takdirde Muvazenei Umumiye Kanununu değiştirsin. Muhasebei Umumiye Kanununun bu açık hükmünü mesnetten mahrumdur diyecek olursanız yarın daha fazla masraflar yapanlara ve meselâ 10 milyon lira sarfiyattan sonra karşınıza gelenlere söyleyecek sözünüz kalmaz. Bu bakımdan Sayın Hariciye Vekilimiz bilsin ki, Türkiye'de mevzuata göre, sebep ne olursa olsun, tabii âfetler veya misafirler ağırlanması bu muayyen had dışında tahsisat alınmadan sarfiyat yapılmaz, yapılamaz. Binlerce vatandaşın tabii âfetler sonunda felâketzede olup onların yarasına merhem olmak keyfiyeti misafirlerin ağırlanmasından daha az mı mühimdir? Oralar da dahi vâzın kanun olarak muhtemel vaziyetler derpiş edilmiş, ona göre hükümler konmuştur. Hariciye Vekili Bey o hususlardaki tanınan haddi çok geçiyor ve bu itirazlara mesnetten mahrum diyor, diyebiliyor. Hayır arkadaşlar. Grup vaziyeti, ancak politika mevzularında şu politika mı, bu politika mı takibedelim dendiği zaman mevzuubahistir, ancak burarlarda gruplar konuşur. Ama ortada bir kanun varsa, kanun hükümlerinin ihlâli karşısında Büyük Millet Meclisi mevzuubahistir. Bu bakımdan bu mevzuda itiraz edenlerin prensipi Yüksek Meclisin prestijine leke getirmemek maksadı içindi. Yoksa kıskanma ve saire mevzuubahis değildir. Bu

itibarla, Vekil Beyin bu görüşlerinin de bir mesmedi yoktur. Meclis huzurunda böyle nasıl konuşulur arkadaşlar. Bir Vekil böyle nasıl konuşabilir?

Bu itibarla, Vekil Beye bu görüşleri Bütçe Encümeninde sık sık kendilerine hatırlattıklarına göre tashih etsin; ben, Yüksek Meclisin ekseriyetini bu ödeneği kabul edecek temayüde görüldüğü için, son defa olarak Sayın Hariciye Vekiline bir ihtar şeklinde kabul edilmesini ve demin bir arkadaşımızın dediği gibi, hele bunun sarfiyatını müfredatının neler olduğunu öğrenmenin de hiç olmazsa gruplarında iktidar mebuslarının vazifeleri olduğunu tesbit etmek isterim arkadaşlar.

Çünkü Yüksek Meclis, sarfiyatına mezuniyet verdiği bidadetteki tahsisatla, masrafın sonunda istenen tahsisat arasında büyük bir fark vardır arkadaşlar. 1 milyon 250 bin veriyorsunuz, 3 milyon 750 bin lira kanun dışı sarfiyat için ek ödenek isteniyor. Bu nispet sizce her halde kolay kolay tasvibedilecek bir şey midir? Ben sanmıyorum. Bu bakımdan, bu düşünce tarzını sureti katiyede tasvibetmemek Yüksek Meclisin, İcra Vekilleri karşısında vazifesidir arkadaşlar.

Şimdi arkadaşlar, çok heyetlerin gelip gittiğinden bahsettiler. Umumiyet içerisinde konuşmak, hele mesul Bakana yaraşmaz. Arkadaşlar hafızalarınızı yoklayınız. Sayın Endonezya Reisicumhuru Sokarno ne zaman geldi? Nisanda geldi. Sayın Sokarno'nun ziyareti sırasında dahi tahsisat bitmiş imiş. O da bugün kabul buyuracağınız munzam ödenekten karşılanıyor. Halbuki Hariciye Vekâleti ilkbahar başında ek ödenek talebinde bulunabilirdi. Bulunmamış ve şimdi Vekil Beyden dinlediğimiz sebeplerle sarfiyat yapılmış. Bu yanlışdır. Yaz aylarında yapılacak kongrelerin tarihleri bellidir. Bakınız demin bahsettiler. Mayısın 2 si ile 4 ünde NATO Bakanlar Konseyinin İstanbul'da toplantısı vardır, bugünden bellidir. Şimdi neden böyle oluyor? Sebebi şu : Nasıl olsa ekseriyetimiz bizi tasvibeder, bu da geçer diye düşünülüyor. Arkadaşlar, buna müsaade etmeyiniz. Buna müsaade etmemenizi milletvekilliği vazifesi olarak Anayasa sizden beklemektedir. Sonra yine Vekil Bey bunlar bizim propaganda masraflarımızdır diyor. Hayır Hariciye Vekili Beyefendi, bu fasıl propaganda masrafları değildir. Bütün vekâletlerin bütçelerinde bu çeşit ağırlama masrafları vardır; kon-

gre temasları için de tahsisatları bulunmaktadır. Bu fasılın aidolduğu kısım üzerinde yazılıdır. Hariciye Vekâleti bütçesinin 403 ncü faslının 20 nci maddesinde devlet reisleri, misafirleri ve ecnebi elçilerin ağırlanma masrafları diye yazılıdır.

HARİCİYE VEKİLİ FATİN RÜŞTÜ ZORLU (Çanakkale) — Yüksek sesle okur musunuz? **FETHİ ÇELİKBAŞ** (Devamla) — Okuyayım. Devlet reisleri, misafirleri ve ecnebi elçilerin ağırlama masrafları.

Şimdi arkadaşlar, Vekil Bey... Diğer vekâletler bütçesinde bu neviden, Devlet reisleri değil tabii ama gelen heyetler için tahsisat olduğunu bilmiyor, 84 kongre yapıldığını söyledi. (Soldan; kongre değil, heyetler, sesleri) Heyetler, onu da arz edeyim, bâzi mevzularda; şunu bilmenizi bilhassa rica ederim, Türkiye'de mevzuatımız o hale gelmiştir ki, vekillerin bu çeşit masrafları 10 000 lira iken mürakabenin son derece gevşek bulunduğu İktisadi Devlet Teşekküllerinde umum müdürü bu çeşit masraflar için ayrılan tahsisat 700 200 000 liradır. Bu bakımdan yani Türkiye'nin bütün masraflarını Vekil Bey derledi topladı, propaganda masrafıdır diye 3 milyon 750 bin lirayı sıkıştırdı. Bir kere Basın - Yayın ve Turizm Vekâletinde vardır. Yalnız propaganda burada değildir. Bu itibarla eğer Yüksek Meclis bu fasıl ve maddeleri Vekillerin beyanları ile değil bazan (R) cetveli le karşılaştırırsa, gerçek o zaman daha iyi öğrenilir. Böyle olmazsa vekiller tahsisatı geçiştirmek için bütçenin çeşitli yerlerinde yer almış tahsisatı bir fasılda toplanmış gibi gösterir ve geçerler. Vaziyet Vekil Beyin dediği gibi değildir. Hariçten gelecek heyetler için vekâletler bütçelerinde tahsisat vardır. Hariçten gelen misafirlerin Türkiye'de ağırlanmasının bir propaganda tarafı vardır. Buau reddetmeye imkân yoktur. Ama vaziyet Vekil Beyin dediği gibi de değildir.

SABATI ATAMAN (Zonguldak) — Öyle demedi.

FETHİ ÇELİKBAŞ (Devamla) — Öyle dedi. Sebati Ataman Bey kendisine şefaati ediyor veya sahiplik ediyor ama öyle dedi Sebati Bey, ben zabtettim. Propaganda masraflarının hepsi bunun içinde ödenir dendi.

Şimdi arkadaşlar; bir mebus tabii olarak bu masrafın aslında ne olduğunu sorabilir. Ve-

kil her türlü masrafları sadece buraya sokup bir maddeyle bunu nasıl isteyebilir? Arkadaşlar, mebus konuşabilir ama Vekil Bey böyle konuşamaz.

Bakınız Vekil Beyin mütalâasında yarlıış bir noktai nazar.. «Mücbir sebepler karşısında Hükümet bütün mesuliyeti üzerine alarak kendi kredisini ortaya koydu, kredi buldu.»

Muhterem arkadaşlar; Hükümet kendisi kredi bulmaz, Hükümete kredi verilmez. Hükümete kredi verilmiştir, sözü. Muhterem Heyetiniz bir an şöyle farz etsin, bu tahsisat kabul edilmedi, reddetti. Ne olacak? Hazine ödiyecektir. Bir kere Türkiye'de vekil beylerin tahsisat dışı harcamaları reddedilsin de görün ne olacak, kredi veren insanlar, ondan sonra vekil beylere kredi verirler mi? Kredi Hazineye verilir, arkadaşlar.

Bu bakımdan işi o kadar yüz üstü almanızı rica edeceğim. Çünkü arkadaşlar, tahsisat kullanılması mevzuu, vergi konulması mevzuu parlâmentoların menşei meselesidir. Büyük Meclisi, İcra Vekilleri Heyetini karşı karşıya murakabede vatandaşı en yakından alâkadar eden mevzuu bu çeşit işlerdir. Bunun için ehemmiyeti vardır.

Su halde muayyen noktalar tebarüz etmiştir. Bütçe Komisyonu Sözcüsünün zapta geçen ifadesi ile, bu fasılda Hariciye Vekâletinin mevzu tahsisat dışında sarfiyat yapmasını ve bu sarfiyattan sonra munzam ödenekler talebetmek suretiyle Büyük Millet Meclisine gelmesini beğenmemiştir. Çok yerindedir. Şimdi Vekil Beyin de bundan, ilham alarak değil, bu direktife riayetkâr olarak tahsisat biter bitmez yapılacak masraflar neyse Maliye Vekili ile tesbit edip daha önceden munzam bir tahsisat talabıyla Meclise gelmesinin usul ve kanuna uygun olacağını bildirmek isterim.

Usul hakkında bir mesele daha var: Hükümet üç kanun lâyihası sevk etmiş. Biri, Devlet Su İşlerine munzam tahsisat. Bakın bu usule uygun. Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğüne, yeraltı suları için yapılacak işler dolayısıyla kanun sevk edilmiş, 9 milyon 500 00 liralık ayrı bir kanun lâyihası sevk etmiştir. Bütçe Encümeni hem bunu, hem de Münakale Kanununu; ki katiyen caiz değil; üçünü bir araya getirip birleştirmiş. Bu birleştirmenin mucip sebebi ne, biliyor musunuz arkadaşlar? Kanun numaralarının çoğalmaması.

Muhterem arkadaşlar; kanun numaraları çoğalmasın diye birbirinden bu derece hukukî farklı, malî mevzuat bakımından farklı tasarılar nasıl tevhid edilir? Bu mucip sebep midir? Bu bakımdan kanun lâyihalarının tevhidî doğru değildir. Buna dikkat etmek Riyaset Divanının vazifesidir. Demin Sayın Eren arkadaşım söyledi. Riyaset Divanı bakacak. Bir tarafta münakale kanunu, öbür tarafta munzam ödenek kanunu. Bu ikisini nasıl birleştirirsiniz? Birleştirmenin esbabı mucibesi de, kanunların numaraları çoğalmasın... Bu derece gayriciddi bir mucip sebeple kanunları ihlâl ederek lâyihalar tevhid edilemez ve Yüksek Meclis bunu kabul edemez.

SEBATİ ATAMAN (Zonguldak) — Hangi kanun? (A) işaretli cetvel.

FETHİ ÇELİKBAŞ (Devamla) — Muvazenei Umumiye Kanunu. Beyefendi, gelir burada konuşursunuz memnun olurum. Bir kanuna işaret ediyorum.

Şimdi tevhidin mahzurunu arz edeceğim. Mebuslar bu üç kanun lâyihasına rey vermek zorundadır ve bütün bu müzakereler sonunda heyeti umumiyesi reye konulacak. (Madde, madde konulacak sesleri) Tümü konuluyor. Şimdi fark şurada; Meselâ münakale kanunlarıyla istenen tahsisatın karşılığı iki kere iki dört eder kadar katî olmalı, mevcut denebileceğini bir arkadaş kabul ederdi, o münakale lâyihasını tasvib edebilir ama bütçede titizlik gösteren bu arkadaş münakale kanun lâyihasını kabul ederken, munzam ödenek talebi için ileri sürülen bütçe tasarrufu ile sağlanacak karşılığı sağlam ve emin bulmuyarak, lâyihaya kırmızı rey verir. Bakınız farka? Şimdi siz milletvekilinin elinden bu imkân almışsınız. Bu usulsüzdür, kanunsuzdur. Hele Bütçe Encümeni gibi bir encümen, tahsisat mevzuunda titizlik göstermesi lâzımgelen bir encümen, bu karşılık mevzuunda milletvekillerini daha kolay karar verecek imkânlarla kavuşturmalıdır. Bu yola gidilecek yerde encümen bilâkis bu imkânı mebuslardan almışsınız. Bu esbabı mucibe ile, Asım Eren arkadaşımız bir takrir vermiştir. Bütçe Encümeninde ya Hükümet kanun lâyihalarına katılır ve iş halledilir, veya Bütçe Encümenine bu rapor tekrar gider, kanunlara uygun, mebusların isabetle reylerini kullanmalarına imkân verecek şekilde bu lâyihalar birbirinden hukukî, malî mevzuat itibarıyla de ayrılması gereken bu lâyihalar, sırf kanun numaralarının çoğalmaması gibi garip

bir sebeple birleşmiş olmaktan kurtarılır ve birbirlerinden ayırılarak ayrı ayrı reylerinize arz edilir arkadaşlar.

Bakınız huzurunuzdan ayrılmadan bir istatistik bilgisi de vereyim de bu mevzularda gevşek davranılırsa nelere gidilebileceğini öğrenmiş olalım.

Bu konuda 1950 de Hariciye Vekâleti bütçesinin bu fasıl ve maddesine 102 353 lira, 1954 te 981 081 lira, 1955 te 2 086 244 lira, 1956 3 450 807 lira, 1957 de 3 750 000 lira, 1958 de 1 250 000 lira verilmiş. Bunun üzerinde duralım arkadaşlar. Çünkü 1958 bütçesi yabancılarla istikrar tedbirleri bahsinde temaslar, toplantılar yaptığımız yıl bütçesidir : Paramıza istikrar vermek istediğimiz zamana ait tahsisat pekâlâ inmiş, 1958 de ama 1959 da verdiğimiz tahsisat 1 250 000 lira iken bu kâfi gelmemiş. İstikrar muvaffakiyete mi ermiş? Misafir ağırlamanın endazesi yok, arkadaşlar. Bir kere insan bol sarfiyata alıştı mı endazesi kalmaz, bu iş için 3 750 000 lira sarfiyat yapılır, munzam ödenek istenir. 1958 de istikrar tedbirlerinin muvaffak olması için kemerler sıkılmıştır. O yıl 1 250 000 lira veriliyor. Bugün bunun üç misli fazlası sarfiyat sonunda munzam ödenek isteniyor ve böylece 5 milyon liraya bu fasıl ve maddenin tahsisatını arttırdın, deniyor. Şimdi bu 5 milyonu 1950 rakamı ile mukayese ederseniz, bu 50 misli fazladır. 1950 nin tahsisatına göre bu fasıl ve maddenin tahsisatı şu munzam ödenekle birlikte tam 50 misli artırılmış oluyor. Bu takdirde Sayın Doktor Akçaoğlu'nun biraz önce dediği gibi, bu ziyafet masraflarında gerçekten bir kalkınma mevcuttur. 1950 nin 102 bin lirası, 1959 da 5 milyona çıkmıştır. İşte arkadaşlar, buna meydan vermeyiniz, bunu iyi görmeyiniz diyoruz.

REİS — Hariciye Vekili.

HARİCIYE VEKİLİ FATİN RÜŞTÜ ZORLU (Canakkale) — Muhterem arkadaşlarım; Halk Partisi Grup Reisvekilinin söylediği bazı hususlar her halde ya benim söylediklerimi yanlış anladığından neşet etmekte yahut da bunu ben lâyikiyle anlatamadığımdan ileri gelmektedir. Bu hususta bazı izahat vermek mecburietini hissettim. Bir kere Fethi Çelikkbaş bugün burada dediler ki; Meclis bir bütündür, siz bunu ikiye böldünüz. Büyük Millet Meclisi mânen bir bütündür ve ben bunu ikiye bölmedim. Sözüm gayet açıktır. Ben aynen şunu söyledim : (Hükümet bazı müebir sebep-

ler tahtında kendi kredisini kullanarak masraf yapmıştır. Şimdi bunu size arz ederek ek ödenek istemektedir. Bu talep Bütçe Encümeninde ekseriyetle kabul edilerek Yüksek Heyetinize gelmiştir. Bunu kabul etmek veya Hükümeti mesul etmek yüksek reylerinize vabestedir.) Burada her hangi bir bölünme var mıdır? (Sağdan, «devam et» sesleri) İşte zabıtlar. Devam ediyorum. «Reylerinize vabestedir. Hükümet bütün mesuliyetini müdafî olarak karşınızdadır. Sevgili arkadaşlarım, şimdi ikinci hususa geliyorum.»

MEHMET KÂMİL BORAN (Mardin) — O sözler kayboldu. (Sağdan, «o sözler ne oldu?» sesleri)

HARİCIYE VEKİLİ FATİN RÜŞTÜ ZORLU (Devamla) — Hepsi burada, aynen takib ediyorum. Şimdi bu cümle burada var mı arkadaşlarım? «Munsif bir muhalefet lâzımdır.» İşte bu cümle, benim sözlerimi kapatan cümle olmuştur. Bu cümlede görüyorsunuz ki Büyük Millet Meclisi bir kül olarak ele alınmıştır. Bu cümle ile sözlerini kapatan bir adam lâtakerbusselâte diyerek sözü yarıda kesilerek durdurulabilir mi?

Sonra ikinci nokta : Sevgili arkadaşlarım, burada Hazine kredisini, Hükümet kredisini denildi. Bir Devlet Reisinin karşılanması Hariciye Vekâletine düşen bir vazifedir. Fakat bu bir Devlet ve Hükümet vazifesidir. Bir küllün bir parçasıdır. Hariciye Vekilinin mesuliyetindedir. Fakat bir Hükümet vazifesidir. Onun için böyle ince noktalara gidilmesinin hikmetini anlamıyorum.

Sonra, Fethi Çelikkbaş arkadaşımız, birtakım şeyler söylediler, sanki bütün masrafları Hariciye Vekâleti yapıyormuş gibi. Bütün bunlar Bütçe Encümeninde söylendi. Bütçe Encümeni Sözcüsü geldi, burada «biz bu noktayı tetkik ettik» dedi. Ben size 84 heyet geldi dedim. Bunların arasında atom heyetleri, bine yakın doktorun katıldığı Tıp Kongresi vardır. Bunların hepsi hariciyenin masraflarından çıkmıştır. Bunların hepsi Bütçe Encümeninde izah edilmiştir. Mesele gayet açık ve bâriz olarak meydandadır. Biz ilk Hükümet teklifini 6 ncı ayda Büyük Millet Meclisine arz etmiştik. Fakat tatil devresine geldiği ve yeni bazı masraflar da inzımam ettiği için, o geri çekilip, Meclisin inikadına kadar elde

tutulmuş ve o zaman tekrar sevk edilmiştir.

Sonra Fethi Çelikbaş, arkadaşımız 1950 den bu yana masrafların arttığına işaret ediyor. Ben de zaten onu söyledim. 1946 dan 1950 ye kadar bunlar ekalli kalil idi, münasebatımız gayet hafif tutuluyordu. Halbuki 1950 den bu yana bu münasebat gittikçe gelişmiştir, mesele gayet bâriz olarak meydanaadır.

Sonra yine Fethi Çelikbaş arkadaşımız kalktılar dediler ki, bu masraflar geçen sene, yani 1958 senesinde, üç milyon, civarında 1 milyon 250 bine indirilmiş idi. Fakat bu masraf yetmedi, arttı. Bu da Hükümetin bu işte hüsnüniyetini gösterir. Ama bir arkadaşımızın dediği gibi her gelen misafiri bir sene evvelden bilmeye imkân yoktur. Böylesi de olur, öylesi de olur. Hepiniz biliyorsunuz, bizim pek kıymet verdiğimiz, büyük müttfikimiz bir devletin reisi bize nihayet 15 günlük bir ara ile geleceğini bildirdi. Ne diyecektik? Bütçede tahsisat yok mu diyecektik? Yine aynı şekilde bir iktisadi heyetle görüşme imkânı tahakkuk etti. Ne diyelim? Önce para bulalım, siz ondan sonra gelin mi, diyelim? Bir arkadaşımız diyorlar ki, Büyük Millet Meclisini müstacelen toplantıya çağırırız.

Sevgili arkadaşlarım; insafınıza müracaat ediyorum. Böyle bir mevzu için Büyük Millet Meclisini müstacel toplantıya çağırılmayı hangi âkil hükümet düşünebilir? Ve siz böyle bir şeyle karıştığımız zaman ne dersiniz?

MEHMET HAZER (Kars) — Sokarno.

HARİCİYE VEKİLİ FATİN RÜŞTÜ ZORLU (Devamla) — Çok rica ederim, bu bizim hakikaten sevdiğimiz, sizlerin de sevdiğine emin olduğumuz 80 milyonluk bir Müslüman devletin reisi. Bizce muhteremdir, eminim ki, sizce de muhteremdir. Mütemediyen ismini ağzınıza alıyorsunuz. Kendisini hürmetle anmanızı bilhassa rica ederim.

Sonra, gelen Devlet reislerinin, memleketimizi tanıtmak için mümkün olduğu kadar kalabalık gelmelerini arzu ederiz, bu bizim lehimize. Bâzi heyetler çok kalabalık gelir. 40 - 50 kişi gelir. Biz bunları ret mi edeceğiz? Gene bâzi heyetler mütemminatı ile beraber 200 kişi kadar olmuştur. Ve bunlar bizim en büyük istifadeleri elde ettiğimiz heyetler olmuştur. Bunlara, miktarlarınızı azaltın mı diyelim? Böyle bir şey elbette ki, mevzu bahsolamaz.

Bu heyetlerin günlük hesabatını çıkartmak doğru değildir, bu hal beynelmilel teamüle de uymaz, mücemele kaidelerine aykırıdır, bunların üzerinde durmak yerinde değildir.

Sonra muhterem arkadaşlarım; bu üç milyonun içine o kadar şeyler soktular ki, âdeta stabilazyon programını da bu üç milyonun içine girdi.

Arkadaşlar, muhalefetin, muhalefet yapması lâzımdır. Fakat bunu yaparken de muayyen bir insaf çerçevesi içinde kalması sadece bir muhalefet vazifesi değil, fakat millî bir vazifedir. Bunu bu şekilde mütalâa etmek lâzımdır. Şimdi huzurumuzda vüsatle görüşülen mesele 3 milyon 750 bin liralık bir meseledir. Ve bu hakikaten arz ettiğim gibi, 84 heyetin masrafıdır. Bu heyetlerin içinde bin kadar doktor, otuza yakın atom alimi, muhtelif ticaret ve iktisat heyetleri ütçen fazla devlet reisi, bir o kadar başvekil, hariciye vekillerinin, millî savunma vekillerinin ziyaretleri vardır. Ve bütün bu masraflar Hariciye bütçesinden karşılanmıştır. Gayet tabii bunun gayesi propaganda değildir. Fakat endirekt olarak bu vesile ile memleketimizin propagandası da yapılmaktadır. Bin doktor elbette ki, buraya propaganda için değil ilmî bir toplantı için gelmiştir. Ama bu vesile ile memleketimizi ve ilim adamlarımızı da tanımışlardır.

MEHMET KÂMİL BORAN (Mardin) — Arkadaşımızın bahsettiği Hilton meselesine temas eder misiniz?

HARİCİYE VEKİLİ FATİN RÜŞTÜ ZORLU (Devamla) — Buna Behzat Bey arkadaşımız cevap verdi. Bizim bütün masraflarımız Divanı Muhasebattan geçer. Bu bir dedikodudan ibarettir ve siz bu hususta istediğiniz kadar dedikodu yapabilirsiniz. Ben size eskiden yapılan Mönü'yü okudum. Okumamın sebebi bir teamülü belirtmek içindi. Haddizatında bu şekilde münakaşaların yapılmasının doğru olmadığına kaaniyim. Eğer ısrar ediyorsanız söyleyeyim. Dün 9 kap olan Mönü bugün 6 kaba indirilmiştir. Ve dün Savarona yatında yapılan, Yavuz Zırhlısında verilen ve adedi 15 i bulunan ziyafetlerdeki vüsatte yapılmamaktadır. Ama bunlar arasında bir mukayese yapmak lâzım mı, değil mi? Bence lüzumsuz. Bugün bütün dünya mönülerde bir evölüsyona gitmektedir.

Biz de bu cereyanın içindeyiz. Masraflarımız kısılmaktadır.

Arkadaşlar, biz ziyafetlerimizde yabancı şarap ve şampanya kullanmıyoruz, yerli malı kullanmıyoruz. (Sağdan, viski, viski sesleri)

Bütün bunları karşılaştırarak, siz bunu yap-tınız, biz bunu yaptık diye bir mukayese ya-parsak muhalefet kârlı çıkmaz, arkadaşlar.

REİS — Efendim; kifayet takriri vardır. Bütçe Encümeni Sözcüsü arkadaşımız konuştuktan sonra kifayet takririni reylerinize arz edeceğim.

Buyurun Bütçe Encümeni Sözcüsü Behzat Bilgin.

BÜTÇE ENCÜMENİ M. M. BEHZAT BİLGİN (İzmir) — Çok muhterem arkadaşlarım; Sayın Fethi Çelikbaş daima gayet katî konuşur, fetva ve hükümler verirler. Şimdi dediler ki, aynı kanun metni içinde münakale ile ek ödenek birleştirilemez, usulsüzdür, kanunsuzdur. Ben arkadaşlarımdan rica ettim, kanunlardan bir cilt getirttim. Bir sayfasını tesadüfen açtım ve Fethi Çelikbaş arkadaşımızı tatmin etmek için arz ediyorum.

Kanun numarası 5285, kabul tarihi 27. XII. 1948. Bu kanunda iki değil tam üç muamele birleştirilmiş, arz ediyorum.

Birincisi: «1948 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin 1 sayılı cetvelde yazılı tertipleri arasında 54 075 liralık aktarma yapılmıştır.» Bu aktarmadır.

İkincisi: «1948 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin 2 sayılı cetvelde gösterilen tertiplerine 31 789 000 liralık ek ödenek verilmiştir.» Bu ek ödenektir.

Üçüncüsü: «2. VI. 1941 tarihli ve 4060 sayılı Kanuna göre çıkarılan ve 11. VI. 1947 tarihli ve 5072 sayılı Kanunla uzun vâdeli istikraz tahvilleriyle değiştirilen bonolar karşılığında elde edilip halen emanet hesabında kayıtlı bulunan 80 883 164 lira 1948 yılı Bütçe Kanununa bağlı (B) işaretli cetvele gelir kaydedilerek bunun 59 454 953 lirası 1948 yılında verilen ek ve olağan üstü ödenekleri karşınmaya ve geri kalan 21 428 213 lirası da (A) işaretli cetvelin Devlet borçları kısmında açılacak özel bölüme ödenek kaydı suretiyle 1944 yılı sonuna kadar olağan üstü ödenek karşılıklarından doğan borçların itfasına tahsis olunur.» Bu da eski borçlardır. Yani aynı kanun-

da, hem münakale var, hem ek ödenek var ve hem de itfa var.

FETHİ ÇELİKBAŞ (Burdur) — Yanlış.

BEHZAT BİLGİN (Devamla) — Çok iyi bu, şimdi bulunduğunuz tarafın iktidarı zamanındaki kanunlarına yanlış diyorsunuz.

Şimdi, Sayın Fethi Çelikbaş'a bunun yanlış olmadığını kendi argümanlarıyla isbat edeceğim:

İki münakale teklifine taraftar fakat ek ödenmeye aleyhtar olduklarını ve tümüne birden rey vermeyecekleri için, iki ayrı kanun lâ-yihası halinde, gelmesi gerektiğini, ifade buyurdular. Fakat bu vaziyet her münakale kanununda tabiatıyla vardır. Meselâ, muhtelif daireler arasında, Millî Müdafaa fasıllarından başka fasıllara aktarmalar olabilir.

O vakit: «Ben Millî Müdafaa ödeneklerinden tenzilâtı kabul etmiyorum, ötekilerin hepsini kabul ediyorum ama, Millî Müdafaadan tenzilâtı kabul etmiyorum; binaenaleyh diğer ödeneklerden tenzilât icrasına müspet rey vereceğim fakat Millî Müdafaadan tenzilâta menfi rey vereceğim» diyerek her münakale maddesinin ayrı kanun halinde gelmesi lüzumunu müdafaa edebilirler mi? Heyeticelile her münakale maddesini teker teker kabul veya reddeder.

FETHİ ÇELİKBAŞ (Burdur) — Mucib sebebini arz ettim.

BEHZAT BİLGİN (Devamla) — İki mesele birbirinin aynıdır.

FETHİ ÇELİKBAŞ (Burdur) — Karşılık meselesi beyefendi. Demin anlattım.

BEHZAT BİLGİN (Devamla) — İstirham ederim. Münakale Kanunu... Bunlar madde madde müzakere edilmiyor mu? Ediliyor. Münakale kanunu içinde vicdanen sureti mahsusada kabul etmiyeceğiniz bir madde bulunmaz mı? Bulunamaz mı? Ben size münakale kanunundan misal veriyorum. Her halde her hangi bir maddeyi aklen, vicdanen kabul etmemeniz, diğerlerini kabul etmeniz mümkündür. Bundan dolayı o münakale kanununun ayrı ayrı kanunlar haline gelmesini iddia edebilir misiniz?

Fakat bir konsujavs itirazınız varsa çıkar dersiniz ki, kanuna taraftarım fakat şu maddeye taraftar değilim. Nitekim öyle de yaptım.

nız. Arkadaşlar diyor ki, diğer iki münakale teklifini kabul edeceğiz fakat Hariciye Vekâletine verilen ek ödeneği kabul etmiyoruz. Lûtfen kürsüye çıkarlar, nasıl ki demin çıktılar konuşular, bunu da söylerler. Ben size.. (Sağdan gürültüler.)

REİS — Niçin müdahale ediyorsunuz, cevap veriyor.

BEHZAT BİLGİN (Devamla) — Arkadaşları iknaa imkân olmadığını baştan arz etmiştim. Ben kendilerine bir tane misal verdim, arzu ettiklerinin de ilerisine gidiyor. Münakaleler aynı kanun içinde yapılmış, buna ait yüzlerce misal var. Sonra bunda bir usulsüzlük mevzu bahis değil. Bütçe Komisyonu hakikaten kanunların taaddüdünü lüzumsuz addettiği için üç kanunu tek metin halinde birleştirmiştir, bunda bir usulsüzlük yoktur.

İkinci nokta, Fethi Çelikbaş arkadaşım bendenizin konuşmalarım üzerine bir ipham bulutu girmek isediler. Bunu da dağıtmıya mecburum. Biz Bütçe Komisyonunda her zaman, kendilerinin bulunduğu zaman da dâhil, her zaman ek ödenek kanunlarının zamanında getirilmesi lüzumunu müdafaa ettik. Fakat buna mâni olan bâzı zaruretlere de müşahede ve kabul etmeye mecburuz. Bu müzakere bunların bir kısmını ortaya çıkarmıştır. Gerek Hariciye Vekilinden gerekse Maliye Vekilinden ek ödenek kanunlarının zamanında Meclise göndermelerini katiyetle rica ederim.

Dediler ki, Hükümeti, kendinden daha fazla müdafaa ettiler. Bizim Hükümet hakkında söylediğimiz mesele, ödeneği zaruri bulup kabul ettiğimizdir. Yoksa iki ay geçikti diye bunları ret mi etmek icabeder. Biz Hükümetimize Meclisin arzularını beyan etikten sonra bunun düzelmesi her zaman için mümkündür.

Sunu da arz edevim, burada zirai âfetlerden bahsettiler. Sebati Ataman arkadaşım, burada benim şimdi ifa ettiğim vazifede bendenize selâf oldukları zaman aynı seviyede mevzu bahis oldu. Allah askına şu zirai âfetlerde tatbik edilen usul gibi bir usulü, ek ödenek almaksızın İcra Vekilleri Heyeti kararıyla sarf edilecek bir miktar sarfa salâhiyeti temin eden bir kanun getirin de zamanında gelemeyen ek ödeneklere muhatap olmaktan kurtulunsun. Bunun kendileri temenni ederler. Biz de aynı temenniyi izhar ediyoruz. Fevkalâde zaruretlere aidol-

mak üzere bir hüküm getirmek yerinde olur. Çünkü öyle bir zaman oluyor ki tatil araya geçiyor, şu oluyor, bu oluyor. Aradan uzun aylar geçiyor ve bu esnada mevzu tahsisatı aşan bâzı sarfiyat zarureti bu mevzuda tekevvün edebiliyor. Arkadaşımıza ben yine teşekkür ederim, çünkü bu mevzu kanun çerçevesi içinde müzakere etmek yolunu tercih ettiler. Yoksa bu kürsüye kadar çıkarılan bayağı dedikoduların lâyiha üzerinde, bu lâyihamın müzakeresi ile alâkası yoktur. Kanuni mevzuat ortaya konulacak yerde birtakım isnatlar, dedikodular ve iddialar ileri sürüyorlar, bu yüzden mevzu bir münakale kanunu olmaktan çıkıyor ve berrutât birtakım politik dâvaların müzakeresi şekline getiriliyor. Yoksa ek ödenek taleplerinin zaman mevzuunda Bütçe Encümeninin noktai nazarı malûmdur ve bu noktai nazar evleviyetle Hükümetin de noktai nazarı olmak lâzımgelir.

REİS — Burhanettin Onat.

BURHANETTİN ONAT (Antalya) — Vaz geçtim.

REİS — Sabri Dilek

SABRİ DİLEK (Trabzon) — Vaz geçtim.

REİS — Kifayet takrirleri vardır, okuyoruz.

Yüksek Reisliğe

Müzakere kâfidir. Maddelere geçilmesini arz ve teklif eylerim.

Kavseri

Servet Hacıpaşaoğlu

Yüksek Reisliğe

Görüşülmekte olan ek tahsisat lâyihası kâderecede izah edildiğinden kifayeti müzakereyi arz ve teklif ederim.

İstanbul

Enver Kaya

MUAMMER AKPINAR (Ankara) — Takririn aleyhinde söz istiyorum.

REİS — Buyurun.

MUAMMER AKPINAR (Ankara) — Muhterem arkadaşlarım, üç saattir konuşmamıza rağmen, maalesef diyeyim, meselenin aslı anlaşılmanmış ve rey verecek bir olgunluğa gelmemiştir. Sebep şu: Bizim encümeninde ve buradaki arkadaşlarımızın sorduğu mevzular gavet basit idi. 1 250 000 liralık tahsisatı olan bir faslın,

Şubat'ta bütçe kabul edildiğine göre Nisan ayında 870 bin liranın bulunamamasının sebebi nedir, şeklindeki sorunun cevabı verilmemiştir.

HARİCİYE VEKİLİ FATİN RÜŞTÜ ZORLU (Çanakkale) — Yok böyle bir şey.

MUAMMER AKPINAR (Devamla) — Esbabı mucibede vardır. Vekilin gönderdiği esbabı mucibede vardır. Sokarno'nun ziyaretinin bu ek ödenekle ödeneceği vardır. Mümessiliniz, Bütçe Encümeninde bu şekilde konuşmuştur.

Onun için mesele anlaşılmamıştır. Şu husus tamamen açıklanmış değildir, Muvazeni Umumiye Kanununun hükümleri, Muhasebei Umumiye Kanununun hükümleri Vekil Beyi böyle bir mecburiyet hâsıl olduğu vakit derhal Meclise gelmeye sevk eder. Buna riayet edilmemiştir.

REİS — Kifayeti müzakere hakkında konuşacaksınız, beyefendi.

MUAMMER AKPINAR (Devamla) — Tenvir edilmemiştir efendim. Haricî münasebetlerde, gelecek misafirlerin aylarca önce geleceği belli olmaktadır. Bunlar esbabı mucibe değildir. Müzakere kâfi değildir. Kifayetin aleyhinde rey vermenizi rica ederim.

REİS — Müzakerenin kifayetini reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler.. Kabul edilmiştir. Takrirler var, okuyoruz :

Yüksek Riyasete

Şifahen de arz ettiğim sebeplere binaen işbu mazbatanın reddini saygılarımla arz ve teklif ederim.

Çankırı Milletvekili
Dr. Dursun Akçaoğlu

Yüksek Başkanlığa

Şifahen arz ve izah ettiğim sebeplerle encümene iadesini arz ve teklif ederim.

Kars
Mehmet Hazer

Sayın Riyasete

Aşağıdaki sebeplerle her üç lâyihamın birbirinden ayrı mazbatalarla Büyük Millet Meclisi Umumi Heyetine sunulurarak, (Meclis Dahilî Nizamnamesinin 66 ncı maddesine) ve dolayısıyla (Teşkilâtı Esasiye Kanunu) na uygun bir usulün tatbikini ve bunlardan (Ziyafetlere ait münzam tahsisat) için encümenin yeni bir karar it-

tihaz edilerek, ıslahını saygı ile arz ve teklif ederim.

Niğde Mebusu
Asım Eren

Sebepler :

1. Dahilî Nizamname madde 66 ve Teşkilâtı Esasiye Kanunu madde 21 sebebiyle ve teamül ve not bulunmadığından,

2. Dahilî Nizamname madde 78 sebebiyle,

3. Dahilî Nizamname madde 32 sebebiyle,

4. Her lâyiha hakkında millî iradenin farklı tecelli etmesi ihtimali sebebiyle pratik bakımdan,

5. Muhalefet şerhi nazara alınmadığı sebebiyle.

MEHMET HAZER (Kars) — Akçaoğlu'nun takririni aleyhinde söz istiyorum.

REİS — Oylama sırasında söz istenmez.

MEHMET HAZER (Kars) — Reddin aleyhinde konuşacağım.

REİS — Efendim, en aykırı teklif mazbatanın reddine mütedair olanıdır. Bunu reylerinize arz edeceğim, mazbatanın reddi, kanun lâ-yihasının reddi olacaktır. Takriri reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

İkincisi, mazbatanın encümene iadesine mütedairdir. Mazbatanın encümene iadesini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddelere geçilmesini reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MEHMET HAZER (Kars) — Yeni sebepler söyleyeceğim.

REİS — Şifahen arz ve izah ettiğim sebeplerden encümene iadesini istiyorum, diyorsunuz. Daha ne istiyorsunuz.

Birinci maddeyi okuyoruz.

1959 malî yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında Kanun

MADDE 1. — 1959 malî yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/2) işaretli cetvelin ilişik (1) sayılı cetvelde yazılı tertipleri arasında 7 500 000 liralık münakale yapılmıştır.

REİS — Fasılları okuyoruz :

[1] Sayılı Cetvel

F.	Düşülen Lira	Eklenen Lira
Nafia Vekâleti		
741		7 250 000
Yapı işleri ve esaslı onarmalar		
REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
760		250 000
7026 sayılı Kanun gereğince Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesine bağlı Cebeci Hastanesi doğum, çocuk, akıl ve göğüs klinikleri inşası, kat ilâveleri ve ikmal-leri masrafları		
REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
776	7 500 000	
Demiryolları yapım masrafları		
REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		

Birinci maddeyi tekrar okuyoruz :
(Birinci madde tekrar okundu.)

REİS — Madde hakkında söz isteyen var mı? Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — 1959 mali yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerin ilişik (2) sayılı cetvelde yazılı tertiplerine 13 250 000 liralık munzam tahsisat verilmiştir.

REİS — Fasılları okuyoruz :

[2] Sayılı Cetvel

F.	Eklenen Lira
Hariciye Vekâleti	
403	3 750 000
Temsil ve ağırlama masrafları	
REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	

F.

Eklenen Lira

Maliye Vekâleti

793 Yatırımlar için Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğüne 9 500 000 REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(İkinci madde tekrar okundu.)

REİS — Madde hakkında söz isteyen var mı? Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

REİS — Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye Vekili memurdur.

REİS — Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Kanunun heyeti umumiyesi açık aylarınıza arz olunmuştur.

MEHMET HAZER (Kars) — Heyeti umumiyesi üzerinde söz istiyorum.

REİS — Daha evvel işaret. etmeli idiniz. Açık oya arz edildikten sonra söz veremem.

3. — 1959 mali yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvele 6813 sayılı Kanunun birinci maddesine istinaden verilmiş olan munzam tahsisatın kabulü hakkında kanun lâyihası ve Bütçe Encümeni mazbatası (1/447) (1)

REİS — Heyeti umumiyesi üzerinde söz isteyen var mı?... Maddelere geçilmesini reylerinize arz ediyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1959 mali yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvele 6813 sayılı Kanunun 1 nci maddesine istinaden verilmiş olan munzam tahsisatın kabulü hakkında Kanun

MADDE 1. — Zirai hastalık ve haşerelerle mücadele için 6813 sayılı Kanunun 1 nci maddesine istinaden 1959 mali yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelin Ziraat

(1) 71 S. Sayılı matbuu zaptın sonundadır.

Vekâleti kısmının ilişik cetvelde yazılı tertiplerine İcra Vekilleri Heyetince verilmiş olan 5 000 000 liralık munzam tahsisat kabul edilmiştir.

REİS — Cetveli okutuyorum.

CETVEL

F.		Eklenen Lira
	Ziraat Vekâleti	
417	Zirai mücadele REİS — Kabul edenler... Et- miyenler... Kabul edilmiştir.	3 500 000
429	Kimyevi madde, ecza ve ilaçlar REİS — Kabul edenler... Et- miyenler... Kabul edilmiştir.	1 500 000

Birinci maddeyi tekrar okutuyorum.

(Birinci madde tekrar okundu.)

REİS — Maddeyi reylerinize arz ediyorum :
Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde me-
riyete girer.

REİS — Maddeyi reylerinize arz ediyorum :
Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini icra-
ya Maliye Vekili memurdur.

REİS — Maddeyi reylerinize arz ediyorum :
Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Heyeti umumiyesi açık reylerinize arz edilmiş-
tir.

4. — Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü 1959
yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik
yapılması hakkında kanun lâyihası ve Bütçe En-
cümeni mazbatası (1/502) (1)

REİS — Heyeti umumiyesi üzerinde söz isti-
yen var mı?.. Yok.. Madedlere geçilmesini rey-
lerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul et-
miyenler... Kabul edilmiştir.

**Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü 1959 yılı
Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik
yapılması hakkında Kanun**

MADDE 1. — Devlet Su İşleri Umum Müdü-
rlüğü 1959 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) ve

(1) 72 S. Sayılı matbuu zaptın sonundadır.

(A/2) işaretli cetvellerin ilişik cetvelde yazılı ter-
tiplerine 19 994 000 liralık munzam tahsisat ve-
rilmştir.

REİS — Cetveli okutuyoruz, efendim.

(A/1)

F.		Eklenen Lira
304	Posta, telgraf ve telefon ücret ve masrafları REİS — Kabul edenler... Et- miyenler... Kabul edilmiştir.	35 000
307	Harcırahlar REİS — Kabul edenler... Et- miyenler... Kabul edilmiştir.	5 000
308	4598 sayılı Kanun gereğince ödenecek tedavi masrafları ve harcırahları REİS — Kabul edenler... Et- miyenler... Kabul edilmiştir.	5 000
419	Mahkeme masrafları REİS — Kabul edenler... Et- miyenler... Kabul edilmiştir.	209 000

(A/2)

786	3132, 4100, 4649, 5259, 5977, 6089 ve 7030 sayılı kanunlar gereğince yapılacak yeraltı ve yerüstü su işleri REİS — Kabul edenler... Et- miyenler... Kabul edilmiştir.	19 740 000
-----	--	------------

Maddeyi tekrar okuyoruz.

(Birinci madde tekrar okundu.)

REİS — Maddeyi reylerinize arz ediyorum.
Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Devlet Su İşleri Umum Mü-
dürlüğü 1959 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1)
işaretli cetvelin sonunda (7398 sayılı Kanunun
1 nci maddesine göre ödenecek kasa tazminatı)
adı ile yeniden açılan fasla 6 000 liralık fevka-
lade tahsisat konulmuştur.

REİS — Maddeyi reylerinize arz ediyorum.
Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Devlet Su İşleri Umum Mü-
dürlüğü 1959 yılı Bütçe Kanununa bağlı (B)
işaretli cetvelin 8 nci (Devlet bütçesinden yapı-
lacak yardımlar) faslının 2 nci (Yatırımlar için)
maddesine 9 500 000 lira eklenmiştir.

REİS — Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü 1959 yılı Bütçe Kanununa bağlı (B) işaretli cetvelin sonunda (Geçen ve eski yıllardan devreden nakit) adıyla yeniden açılan 9 ncu fasla 10 500 000 lira konulmuştur.

REİS — Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Bu kanun neşri tarihinde me-riyete girer.

REİS — Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Bu kanunun hükümlerini icra-ya Maliye ve Nafia Vekilleri memurdur.

REİS — Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanun lâyihasının heyeti umumiyesi açık oy-larınıza arz edilmiştir.

Birinci kanun lâyihasına oy vermeyen ar-kadaşlar lütfen reylerini versinler.

5. — *İçel Mebusu Niyazi Soydan'ın, Maaş Kanununa ek 4379 sayılı Kanunun 1 nci ve 2 nci maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bazı geçici maddeler eklenmesine dair 5585 sa-yılı Kanuna muvakkat madde ilâvesi hakkında-ki 6724 sayılı Kanuna ek kanun teklifi ve Ma-liye ve Bütçe encümenleri mazbataları (2/164)*

REİS — Encümene gönderilen madde he-nüz gelmediğinden bunu geçiyoruz efendim.

6. — *Ziraat Vekâleti Toprak Muhafaza ve Zirai Sulama İşleri Umum Müdürlüğü teşkilât ve vazifeleri hakkında kanun lâyihası ve Ziraat ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/321)*

REİS — Maddelerin müzakeresine devam ediyoruz efendim. Himmet Ölçmen. (Yok ses-leri)

Vamık Tayşî.

VAMIK TAYŞİ (İzmir) — Muhterem arka-daşlarım, bu kanunun bilhassa 2 nci maddesi-nin (E) fıkrası üzerinde konuşuluyordu. Bu fıkra üzerinde birçok arkadaşlar konuştular. Yalnız bu arkadaşlar maatteessüf kanunun ma-hiyeti ve mevzuu üzerinde durmadılar da yük-sek ziraat mühendislerinin vazife ve salâhiyet-leri üzerinde konuştular. Halbuki kanun, Zi-

raat mühendisleri vazife ve salâhiyet kanunu değil, Ziraat Vekâleti Toprak Muhafaza ve Zirai Sulama İşleri Umum Müdürlüğü teşkilât ve vazifeleri hakkındaki Kanundur. Konuşan arkadaşlarımızdan yalnız Kuranel müstesna, diğer arkadaşlar bu madde ile ziraat mühen-dislerine salâhiyet verilmemesi icabettiğini uzun uzadıya izahlarla bu hususu müdafaa ettiler. Fakat yanlış bir müdafaa.. Çünkü bu Teşkilât Kanunu ile ziraat mühendislerine salâhiyet verilmiyor, ikinci maddenin (E) fıkrası ile. Ziraat Vekâletine salâhiyet veriliyor. Küçük su işlerini ziraat mühendislerine yaptırır diye bir sarahat mevcut değildir.

Teşkilât Kanununa bağlı cetvel tetkik edi-lecek olursa görecektir ki burada daima yüksek su mühendisleri, yüksek orman mühen-disleri, yüksek ziraat mühendislerinden bahse-dilmektedir. Onun için bu yolda yapılan müda-faalar yanlıştır.

Yalnız Süleyman Kuranel arkadaşımızın dedikleri gibi 500 litrelik mesele Ziraat Vekâ-letinin Teşkilât Kanunu içinde bunu bir mik-tar ile, para ile ifade edelim diyorlar, yanlıştır. 500 litrelik miktar zirai sulama için bü-yük değildir.

Muhtelif mesleklerden olan arkadaşlarımız bu 500 litrelik miktar...

REİS — Bir dakika müsaade eder misiniz? Birinci lâyihaya rey verme muamelesi bitmiştir.

VAMIK TAYŞİ (Devamla) — Bunun üze-rinde müdafalarımı da başka istikametlerde yapıyorlar. 500 litrenin Ankara Barajının bir büyük baraj teşkil edecek kadar fazla su ve-rildiğini söylüyor arkadaşlar. Fakat bu su beş yüz hektarlık bir araziye ancak sulayabilir. Bir çiftliktir nihayet. Ziraat Vekâleti her hal-de bir çiftliği sulayabilecek durumdadır. Onun için arkadaşlar katıyen endişe etmesinler. İkinci maddenin (E) fıkrasını kaldırırsak vekâle-tin otuz senedir yapmakta olduğu bir işi elin-den almış oluruz. Esasen kanunun bütün ruhu bu fıkradadır. Arkadaşlarım bunu bir Vazife ve Salâhiyet Kanunu olarak mütalâa etmesin-ler. Ziraat Vekâletinin Vazife ve teşkilât Ka-nunu olarak mütalâa etsinler.

Mühendislerin aynı zamanda bir küçük en-dişeleri de var; diyorlar ki; Ziraat Vekâleti bu

fıkraya dayanarak birtakım barajlar da yapar, büyük inşaat da yapmaya kalkar.

Bu hususta arkadaşlarımızın endişelerini bertaraf etmek ve sırf kendilerini tatmin etmek için, bir arkadaşım, bu fıkraya «Baraj yapılmaz ve elektrifikasyon tesisleri kurulmaz» ibaresinin ilâvesini mutazammın bir teklif hazırladık. Bunu takdim ediyorum. Münakaşa boşu boşuna uzadı. Şimdiye kadar bâzı arkadaşlarımız da meslektaşlarımızın kırılmasına sebep olacak sözler sarf ettiler. Bunlara lüzum yoktur. Esasen mesele de tavazzuh etmiştir. Zira bu kanun bir Vazife ve Salâhiyet Kanunu değil Ziraat Vekâletinin bir Teşkilât Kanunudur. Mâruzatım bu kadar efendim.

REİS — Reylerini kullanmayan arkadaşlar, lütfen kullansınlar.

Rey toplama muamelesi bitmiştir.

Buyurun Halim Ateşalp.

HALİM ATEŞALP (Sivas) — Muhterem arkadaşlar; bu kanunun Ziraat Vekâletine tanıdığı en mühim vazife bu 2 nei maddenin (E) fıkrasındadır. Yan dereleri Nafia Vekâletinin yetkisine bırakmak suretiyle bu maddeyi olduğu gibi kabul edelim. Saniyede 500 litre su veren dereleri Umum Müdürlüğün salâhiyetinden çıkardığımız takdirde bu Umum Müdürlüğün hikmeti vücudu kalmaz. Bu hususta Vamık Tayşi arkadaşımızın da takririne lüzum yoktur. Yandereler hakkında söz hakkım mahfuz kalmak şartıyla maddenin aynen kabulünü rica ediyorum. Mâruzatım bundan ibarettir.

REİS — Asım Eren.

ASIM EREN (Niğde) — Muhterem arkadaşlarım; bu lâyiha'nın tümü hakkındaki konuşmalarında arz ettiğim veçhile, bu kanun, heyeti umumiyesi itibariyle büyük bir ihtiyacımızı karşılayan bir kanundur. İkinci maddesi de, en hayati vazifeleri tesbit eden bir maddesi olmak bakımından çok mühimdir.

Bendeniz koordinasyon meselesi üzerinde duracağım. İki sene evvel ve geçen sene yaptığım konuşmalarda sulama ve toprak meselelerinin, Ziraat Vekâletinin direksiyonu altında ilgili diğer vekâletlerle müşterek bir mekanizma teşkil etmek suretiyle, inceleme ve tatbikat bakımından ele alınmasını temenni etmiştim. Bakıyorum, bu koordinasyonun temin edilmiş olduğunu bu maddede maalesef göremiyorum. Lâyiha'nın heyeti

umumiyesi üzerinde görüşürken benden sonra Behzat Bilgin arkadaşımız bu lâyiha'nın iki, üç maddesinde bu iş birliğinin temin edilmiş olduğunu ileri sürdüler. Filhakika tasarının dört muhtelif maddesinde gayet sathi olarak iş birliğinden bahsediliyor. Fakat bunlar bir koordinasyonu değil, yetkilerin sınırlarını işaret eden, hem de bu yetkileri birbirine tedahül ettirmiş olan hükümler halindedir. Koordinasyondan ziyade ayrımcı ve dağınık hükümlerdir. Meselâ, Toprak - Su U. Md. lüğü ile Devlet Su İşleri ve Orman Umum Müdürlüğü makamlarının hangi işleri kendi salâhiyetleri ile ve ayrı ayrı yapabileceklerini ve hangisinin Toprak - Su Umum Müdürlüğü kurulduktan sonra bu Umum Müdürlüğe veya onun yahut DSİ nin yetkisine terettübedeceği, bu lâyiha'nın 3, 15 ve 16 nei maddelerinde gösterilmiştir. Fakat kriteriyumlar sarıh değildir. Filvaki maddelerde bir koordinasyon arzusu vardır. Fakat sarıh olarak, bu müveccih maddede yani 2 nei maddede bunun şüpheye mahal kalmıyacak surette tanzim edilmesi mühimdi. Halbuki burada, 2 nei maddenin (E) fıkrasında 1 nei cümle ile tesbit edilen esas 2 nei cümlesinde nakzedilmek suretiyle sıfıra müncer olan bir esas sevk edilmiş oluyor. Arz edeyim; 1 nei cümlede, saniyede 500 litre kadar olan zirai sulama kurma ve işletme tesisini Toprak - Su Umum Müdürlüğü yapacak; fakat saniyede 500 litreden fazla sulama tesisini Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü yapacak deniyor. İkinci cümle ise, parantez içinde bunun aksini ifade etmiş.

Muhterem arkadaşlar; bir fıkrai kanuniyede, hem başta, saniyede 500 litreden fazla verimli sulama tesisi yapamaz deniyor, hem de parantez içinde saniyeden 500 litreden fazla olduğu takdirde DSİ nin muvafakatini alması lâzımdır deniyor. Sevgili arkadaşlarım bu iki hüküm birbirini nâkız değil de nedir? Bunu sureti katiyede belirtmek lâzımdır. Birinci cümledeki 500 litrelik salâhiyeti verdikten sonra artık ikinci cümlede bir parantez içindeki zıt kayda lüzum yoktur. Yahut da parantez içindeki kayıt konduktan sonra, yani 500 den fazlası esas tutulacaksa birinci cümleye artık lüzum yoktur. Ya da fıkrayı: (Toprak - Su Umum Müdürlüğü saniyede 500 litreye kadar sulama tesislerini re'sen ve daha fazla verimli tesisleri DSİ nin muvafakatini alarak kurar.) Şeklinde düzeltmelidir. Mantık ister istemez insanı bu tarafa götürüyor. Burada ise 500 litreden fazla

işlerde Toprak - Suyu DSİ nin vesayetine veriyoruz. Yani bu kanunla müstakil yeni umum müdürlük DSİ nin murakabesine vaz'edilmektedir. Bu ise iş birliğinden uzak bir zihniyettir. Bu Şark'a mahsus kırtasiyecilikten başka bir şey değildir. Her şeyi karıştıracak kanunlar yapma geleneğinin bugüne kadar sürüp gelen bir izinden başka bir şey değildir. Bu madde (İş birliği) konusunu sözde ele aldığı için bir vesile ile sayın Behzat Bilgin Beye de cevap vereceğim. Mademki, burada maksat, bir aydınlığa, bir vuzuha varmaktır. İş birliğini kifa-yetsiz bir hale getirir. İkinci madde ve fıkrası ile böyle zayıf bir hüküm bu şekilde olduğu gibi, maddenin ilgilendirdiği maddelerden biri olan üçüncü madde bilâkis otoriteyi sadece (Toprak - Su) üzerine geçiriyor. (Onun muvafakati olmaksızın şu şu işler yapılmaz) diyor. 15 ve 16 ncı maddelerde iş birliği konuludur. 15 ncı madde, Ziraat Vekâletinin (Toprak - Su) ya ait işlerinin 6200 sayılı Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü teşkilât ve vazifelerine dair olan Kanununun 2 ncı madde (L) bendi hükümlerine tâbi olacağını belirtiyor.

Muhterem arkadaşlar, bu hüküm, ikinci maddenin (e) fıkrasına tezat değil midir? 15 ncı madde, 2 ncı maddenin (e) fıkrasıyla ka-bili telif değildir. Birisinde istiklâl var, diğ-erinde bağlamak var. Tatbikatçı ikisini de oku-duğu zaman şaşıracaktır. Bu yüzden bâzan bi-ribirine zıt kararlar vermez mi? İşte arka-daşlar, bunlar karşılaştırılmak sur'etiyle iyi tetkik edilmemiş olacak ki, bu zıtlar, kanunu işlemez hale getirmiştir. Ve gelişi güzel demi-yeyim fakat bu zıt hükümler yüzünden yarın bu kanun uygulanırken birçok güçlükler çıka-caktır.

Şimdi de 16 ncı maddeyi ele alıyorum. Bu-rada: «Toprak - Su tarafından ele alınan Yan-dere havzaları ıslahında Orman Umum Müdür-lüğü ve Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğünü alâkalandıran hizmetler bu umum müdürlük-ler tarafından yerine getirilir.» Deniyor. Hal-buki demin okuduğum ikinci maddenin (E) fıkrasında bir kriteriyum koymuş 500 litreyi geçmiyen su işlerinin, demiş. 500 litreyi geç-erse Devlet Su İşlerinin muvafakati lâzım de-miş. 16 ncı maddede adı geçen her iki umum müdürlük de ayrı ayrı vekâletlerin birer par-çalarıdır. Devlet Su İşleri Nafia Vekâletine

aittir. Fakat bütçesi ayrıdır, mülhak bütçedir. Diğeri, yani Orman Umum Müdürlüğü Ziraat Vekâletine aittir. Bu iki vekâletin bütçeleri ayrı ayrı onayla Meclisten çıkmaktadır. Her vekâlet kendi bütyesini kendi âmme hizmetle-rine ve personeline göre hesaplayıp almıştır. Başka vekâletin hesabına ne parasını, ne de teknik ve idari elemanlarını muvakkat bile ol-sa, tahsis etmez. O halde bu 2 ncı madde ile 16 ncı maddeyi telif etmek güçtür. Nafia Vekâ-leti ile Ziraat Vekâleti bu lâyhada sadece bu üç maddeye munhasır olan eksik ve zıt bir iş birliği mekanizmasıyla bir koordinasyon kuru-lamaz. O itibarla (E) fıkrasının kanun metnin-den çıkarılmasını teklif ediyorum. Aksi takdir-de maddeler ilerledikçe emri vâkı olan bu fık-ra dolayısıyla arz ettiğim mahzurlar kendisini gösterecektir. Çünkü onaylanan fıkra Meclisi Âlide kanunlaşmış olacaktır. Temenni mahiye-tinde (E) fıkrasının 15 - 16 ncı maddelerle ayar-lanmasını ve müstakil bir fıkra olarak iyi bir şekilde ve kombine hale getirilmesini temenni ediyorum.

Mâruzatım bundan ibarettir.

REİS — 1959 malî yılı Muvazenei Umumi-ye Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cet-velerde değişiklik yapılması hakkındaki Kanu-na (364) rey verilmiş, (293) kabul, (71) ret vardır. Muamele tamamdır, lâyiha kanunlaş-mıştır.

1959 malî yılı Muvazenei Umumiye Kanunu-na bağlı (A/1) işaretli cetvele 6813 sayılı Ka-nunun birinci maddesine istinaden verilmiş olan munzam tahsisatın kabulü hakkındaki ka-nun lâyihasına (314) rey verilmiştir. (291) ka-bul, (22) ret ve (1) çekimser vardır.

Muamele tamamdır. Lâyiha kanuniyet kes-betmiştir.

REİS — Behzat Bilgin.

BÜTÇE ENCÜMENİ M. M. BEHZAT BİL-GİN (İzmir) — Çok muhterem arkadaşlarım, bir aydan beri bu kanunun müzakeresine baş-lamış bulunuyoruz. Bilmiyorum her nedense 5 - 6 İnikattır hâlâ 2 ncı maddenin bu (E) fık-rası üzerine saptandık kaldık. Halbuki ortada bir ihtilâf mevzuu katiyen yoktur.

Mühendis arkadaşlarımızın bir endişesi var. Bu (E) fıkrası gereğince, Toprak - Su hini-hacette baraj yapmaya kadar gidecek. Kati-

yen böyle bir şey yoktur. Bu endişeyi bertaraf etmek için, (E) fıkrasına «Baraj yapmak Topraksu'nun vazifeleri meyanında değildir.» hükmünü koymaya tamamen muvafakat ediyorum. Böyle bir endişeleri varsa, tashih ederim. Zaten Süleyman Kuranel arkadaşımız da bu hususta konuşular. Verdiği takirde Toprak - Su kuracağı tesislerde saniyede 500 litreye ve 300 bin liraya kadar kıymetle mukayyet kalsın istiyorlar. 500 litreye kadar, hususunda mutabıkız; fakat 300 bin lira kıymetle tahdidi uygun göremiyoruz. 500 litreden aşığı bir sulama işinin balığı ne olacak bilemeyiz. Bu değişebilir. Binaenaleyh arkadaşımızın teklifini bu kayıtla maddeye uygun buluyoruz. Diğer arkadaşlardan da rica ederim, böyle çok mühim bir işte, sırf şekle ait bu gibi tadil tekliflerinden lütfen vazgeçsinler. Biz, «Baraj yapma vazifesi dâhilinde değildir.» kaydını (E) fıkrasına ekliyebiliriz. Asım Eren arkadaşımız burada bir tezat vardır diyor. Ancak 500 litreye kadar işler yapılacak ve fazlası için DSİ'nin muvafakati ile olacak diye bir netice çıkarıyorlar. Katiyen tezat yoktur. Toprak - Su saniyede 500 litreden fazla iş yapmayacaktır. Ama debisi 500 litreyi aşan bir sudan hinihacette 500 litrelik bir sulama için istifade edilebilecektir. DSİ tarafından kurulmuş bir tesis vardır. Şimdi bu tesisten Toprak - Sunun muayyen bir sulama için istifade etmesi mümkündür. Yapılmış olan bu tesis DSİ tarafından temin edilmiş olduğu için böyle bir tesisten saniyede âzami 500 litre debi almak, 500 hektarlık araziye sulamak için, Devlet Su İşlerinin muvafakatini almak şarttır. Çünkü burada kaynağın normal debisi 500 litrenin üzerindedir. Fakat Toprak - Sunun kullanacağı suyun miktarı 500 litrenin üzerine çıkmıyacaktır. Bundan fazla bir sulama ihtiyacı için bir tesise gitmiyecektir, baraj yapmayacaktır.

Yapacağı işler küçük inşaat işleri varsa kendi kadrosunda bulunan inşaat mühendisleri vasıtasıyla yapacaktır. Bu kadar sarahat varken, hâlâ şu kaydı da koyalım, bu kaydı da koyalım, gibi bir endişeye mahal olmaması lâzımdır. Bendeniz tekrar ediyorum ve Vamık Tayşi arkadaşımın fikrine de iştirak ediyorum, (E) fıkrasının sonuna, (Barajlar inşası Toprak - Sunun vazifeleri dışındadır.) kaydını ilâve edelim ve mesele halledilsin, reye vaz'edilsin. Başkaca endişe edilecek bir nokta olmadığı kanaatindeyim. Arkadaşlarımızın bu kanunun ehemmiyetine bağlılıklarını, takdir ettiklerini bildiğim için, lütfen, bu işin bir formalite ile uzatılmamasını istirham ederim. Ve reye vaz'ı suretiyle halledilmesini rica ederim. Zaten mesele prensip bakımından kabul edildi, baraj yapmayacak, bu gibi teknik inşaat yapmayacaktır.

ZİHNİ ÜNER (Nevşehir) — Sulama olmaz, böyle.

BEHZAT BİLGİN (Devamla) — Efendim, bu Toprak - Su, bütün maddelerinde gördüğünüz ve hile bilhassa bir sulama işletmesidir. Küçük tesisler kurmaya lüzum vardır. Bendeniz ileri sürülen endişelere cevap vermiş bulunuyorum. Bu idarece baraj yapılmıyacaktır. Mâruzatım bundan ibarettir.

REİS — Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü 1959 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkındaki kanun lâ-yihasına (307) rey verilmiş, (293) kabul, (14) ret, muamele tamamdır. Lâyiha kanuniyet kesbetmiştir.

Ekseriyet kaybolmuş bulunduğundan 12 Şubat 1960 Cuma günü saat 15 te toplanılmak üzere İnikadı kapatıyorum.

Kapanma saati : 18,30

A — TAHRİRİ SUALLER VE CEVAPLARI

1. — Adana Mebusu Ali Mentemşoğlu'nun, Adana Devlet Hastanesinin inşasına ne zaman başlanacağına dair Başvekilden olan sualine Devlet Vekili İzzet Akçal'ın tahrirî cevabı (7 734)

7 . XII . 1959

T. B. M. Meclisi Yüksek Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Başvekil tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâlet buyurulmasını saygılarımla rica ederim.

Adana Milletvekili
Dr. Ali Mentemşoğlu

Soru :

1957 senesinde temeli atılan, 1958 senesinde projesi yapılan Adana Devlet Hastanesinin inşasına ne zaman başlanacaktır?

Hastanenin hangi sene hizmete gireceği düşünölmektedir?

T. C

Devlet Vekâleti

8 . II . 1960

Hususi Kalem

Müdürlüğü

Sayı : 2062

Özü : Zata mahsustur :

T. B. M. Meclisi Yüksek Reisliğine

11 . XII . 1959 tarih ve Umumi Kâtiplik Kanunlar Müdürlüğü 7 - 734 sayılı yazıları karşılığıdır.

Adana Mebusu Ali Mentemşoğlu tarafından verilen ve;

«1957 senesinde temeli atılan, 1958 senesinde projesi yapılan Adana Devlet Hastanesinin inşasına ne zaman başlanacaktır? Hastanenin hangi sene hizmete gireceği düşünölmektedir?»

Suallerini muhtevi bulunan tahrirî soru takririnin cevabı aşağıdadır :

İnşası mukarrer Adana Devlet Hastanesi için evvelce tip bir proje tatbiki düşünölmekte iken, sonradan yapılan incelemeler neticesinde, böyle bir projenin günden güne gelişmekte olan Adana'nın ihtiyacını karşılamayacağı anlaşmış ve yeniden bir porje müsabakası yapılması uygun görölmüştür.

Bu müsabakada birinci gelecek projenin detayları 1960 yılında tamamlanmış olacaktır.

Bunu mütaakıp inşaat ihale edilecektir.

Yukarıda sözü geçen soru takririne ait işbu cevabın ilgili mebusa tebliğine müsaadelerini arz ederim.

Devlet Vekili
İzzet Akçal

2. — Niğde Mebusu Asım Eren'in, belediyelere fiyatları serbest bırakılan unlu gıda maddeleri ile şekerden mamül maddelerin kaliteleriyle fiyatlarının ve vezinlerinin kontrolü hususunda ne gibi tedbirler alındığına dair sualine Ticaret Vekili Hayrettin Erkmen'in tahrirî cevabı (7/851)

18 . I . 1960

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Ticaret Vekili tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâlet buyurulmasını saygılarımla rica ederim.

Niğde Mebusu
Asım Eren

Soru :

Türkiye'nin bazı büyük şehirleriyle kasabalarında belediyelere fiyatları serbest tutulan unlu gıda mamülleriyle, şekerden mamül maddelerin kaliteleriyle fiyatlarının ve tek tek satılanların vezinlerinin kontrolü ve ıslahı hususunda vekâletinizce ne gibi esash tedbirler alınmış veya alınacaktır?

Not : İstanbul'da Sarıyer'de (Sarıyer Börekçisi) firmalı Ahmet Odabaşı'ndan Eylül 1959 da bir tanesi 30 kuruşa alınmış olan ve yalnız 40 gram vezinde bulunan, kalitesi çok düşük bir kuru puğaç, bir örnek olarak ilişik olarak sunulmuştur. Belediyenin ihmalinin bir delilidir.

T. C.

Ticaret Vekâleti

6 . II . 1960

Millî Korunma Dairesi Reisliği

Kararlar

Sayı : Genel 35.900 - 4

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Makamına
27 . I . 1960 tarihli Umumi Kâtiplik Kanunlar Müdürlüğü ifadeli 7/851 - 4242/18507 sayılı yazıları cevabıdır.

Belediyelerce fiyatları serbest bırakılan unlu gıda maddeleri ile şekerden mamul maddelerin kaliteleriyle fiyatlarının ve vezinlerinin kontrolü hususunda ne gibi tedbirler alındığına dair Niğde Mebusu Asım Eren tarafından verilen tahrirî sual takriri tetkik edilmiştir.

Sorulan hususlara ait cevabın ilişik olarak takdim kılınan notta tebarüz ettirildiği saygı ile arz olunur.

Ticaret Vekili
H. Erkmen

Belediyelerce fiyatları serbest bırakılan unlu gıda maddeleriyle şekerden mamul maddeler

rin kaliteleri ile fiyatlarının ve vezinlerinin kontrolü hususunda ne gibi tedbirler alındığına dair Niğde Mebusu Asım Eren tarafından verilen tahrirî sual takririne Ticaret Vekilinin cevabı :

İmalâtçı kâr hadleri ve maliyet unsurlarını tâyin ve tesbit eden K/1035 sayılı Karar yürürlükten kaldırılmış olduğu cihetle, börek, çörek, simit ve poğaçaya gibi unlu ve şekerli mamullerin kalite ve fiyatlarının kontrolü Vekâletimizin işğal mevzuu haricinde kalmaktadır.

Bu itibarla, Vekâletimizce alınmış her hangi bir tedbir bulunmamaktadır.

1959 mali yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvelerde değişiklik yapılması hakkındaki Kanuna verilen reylerin neticesi

(Kanun kabul edilmiştir.)

Âza adedi	: 610
Rey verenler	: 364
Kabul edenler	: 293
Reddedenler	: 71
Müstenkifler	: 0
Reye iştirak etmeyenler	: 223
Münhal mebusluklar	: 23

[Kabul edenler]

ADİYAMAN
Sırrı Turanlı
AFYON KARAHİSAR
Rıza Çerçel
Arif Demirer
Orhan Kökten
Kemal Özçoban
Osman Talu
Murad Âli Ülgen
AGRI
Halis Öztürk
Şeref Saraçoğlu
AMASYA
Faruk Çöl
Kemal Eren
Fâmit Koray
Nazifi Şerif Nabel
İsmet Olgaç
Hüseyin Özbay
ANTALYA
Mehmet Ak
Kenan Akmanlar
Sadık Erdem
Attilâ Konuk
Burhanettin Onat
Adnan Selekler
İbrahim Subaşı
Ahmet Tokuş
Yaşar Yazıcı
ARTVIN
Mecit Bumin
Hilmi Çeltikçioğlu
Eyüp Doğan
Yaşar Gümüşel
AYDIN
Fethi Batur

Hüsamettin Coşkun
Necati Çelim
Namık Gedik
Nail Geveci
Nihat İyriboz
Piraye Levent
Etem Menderes
Ekrem Torunlu
Cevat Ülkü
BALIKESİR
Vacid Asena
Esat Budakoğlu
Muzaffer Emiroğlu
Mekki Said Esen
Halil Imre
M. Halûk Timurtaş
Muharrem Tunçay
BİLECİK
Ertuğrul Çolak
Mehmet Erdem
Şevki Hasırcı
BITLİS
Rifat Bingöl
Selâhattin İnan
BOLU
Reşat Akşemsettinioğlu
Servet Bilir
Zuhuri Danışman
Mithat Dayıoğlu
Mahmut Güçbilmez
İhsan Gülez
Kadir Kocaali
Nezih Tütüncüoğlu
BURDUR
Behçet Kayaalp

BURSA
Necdet Azak
Hüseyin Bayrı
Müfit Erkuyumeu
Sadettin Karacabey
Salâhaddin Karacagil
Mazlum Kayalar
Recep Kırım
Hulûsi Köymen
Halûk Şaman
Yekta Teksel
Hilâl Ülman
ÇANAKKALE
Nureddin Fuad Alp-
kartal
Halim Alyot
Ahmet Hamdi Sezen
Servet Sezgin
Nuri Togay
Nahit Ural
Fâtin Rüştü Zorlu
ÇORUM
Sedat Baran
M. Kemal Biberioğlu
Hamdi Bulgurlu
Ali Dedekargınoğlu
Kemal Erdem
Yakup Gürsel
Fevzi Hacıreçepoğlu
Kemâl Terzioğlu
DENİZLİ
Baha Akşit
Ali Çobanoğlu
İsmail Hadımlıoğlu
Mehmet Karasan
A. Hamdi Sancar

DIYARBAKIR
Fikri Arıç
Kâmil Tayşi
Hamid Zulfü Tigrel
Hanı Turgut
EDİRNE
Rasih Gürkan
Nurettin Manyas
Rükneddin Nasuhioğlu
Sabahattin Parsoy
Mükerrem Sarol
ERZİNCAN
Hüseyin Şahin
ERZURUM
Osman Alihocagil
Sabri Erduman
Sait Kantarel
Rıza Topcuoğlu
Mustafa Zeren
ESKİŞEHİR
Halil Akkurt
Muhtar Başkurt
Hamit Dedelek
Hasan Polatkan
Abidin Potuoğlu
Hicri Sezen
GAZİANTEP
Ekrem Cenani
İhsan Daî
Bahadır Dülger
Samih İnal
Süleyman Kuranel
Ali Ocak
Nedim Ökmen
Cevdet San

GİRESUN

Sadık Altınca
Hamdi Bozbağ
Ali Naci Duyduk
Hayrettin Erkmən
Mustafa Hemiş
Tahsin İnane
Doğan Köymen
Mazhar Şener

HAKKÂRİ

Übeydullah Seven

İÇEL

Rüştü Çetin
Mehmet Dölek
Hüseyin Fırat
Sami Gökner
İbrahim Gürgen
Yakup Karabulut
Refik Koraltan
Hidayet Sinanoğlu
Niyazi Soydan

İSPARTA

Said Bilgiç
Kemal Demiralay
Ali Lâtifaoğlu
Hamdi Ongun
Tevfik Tığlı

İSTANBUL

İsak Altabev
Nazmi Ataç
Arslan Nihad Bekdik
Faruk Nafiz Çamlıbel
Muhlis Erdener
Selim Erengil
Ayşe Günel
Rüştü Güneri
M. Faruk Gürtunca
Aleksandros Hacopulos
Hâdi Hüsmen
Enver Kaya
Mucip Kemalyeri
Lûtfi Kırdar
Nizamettin Kırşan
Nihat Halûk Pepeyi
Mıgırdıç Şellefyan
Zakar Tarver
Neclâ Tekinel
Nazlı Tıabar
Fahrettin Ulaş
Nuri Yamut

Tahsin Yazıcı
Hristaki Yoannidis
Mahmut Yüksek

İZMİR

Danyal Akbel
Abdullah Aker
Perihan Arıburun
Behzat Bilgin
Muammer Çavuşoğlu
Sadık Giz

Necdet İncekara

Osman Kapani
Nuriye Pınar
İlhan Sipahioğlu
Vamık Tayşi
Fevzi Uçaner

KASTAMONU

Muzaffer Akdoğanlı
Basri Aktaş
Nâzım Batur
Süleyman Çağlar
Hilmi Dura
Şükrü Esen
Ali Gözlük
Münif İslâmoğlu
Hadi Tan

KAYSERİ

Fikri Apaydın
Ömer Başeğmez
Ebubekir Develioğlu
Kâmil Gündes
Servet Hacıpaşaoğlu
Osman Kavuncu
İbrahim Kirazoğlu
Ali Rıza Kılıçkale
Fahri Köşkerioğlu
Hakkı Kurmel
Durdu Turan

KIRKLARELİ

Mehmet Ali Ceylân
Avni Sakman

KOCAELİ

Cemal Tüzün
Nüzhet Unat

KONYA

İshak Avni Akdağ
Mustafa Bağrıaçık
Osman Bibioğlu
Remzi Birand
Reyhan Gökmenoğlu

Muhittin Güzelkılıncı
Ali Saim Kaymak
Hulki Âmil Keyman
Ahmet Koyuncu
Himmet Ölçmen
Falil Özyörük
Mustafa Runyun
Sabahattin Sayın
Ömer Şeker
Nafiz Tahrah

KÜTAHYA

Mehmet Diler
İbrahim Germeyanoğlu
Ahmet İhsan Gürsoy
İrfan Haznedar
S. Sururi Nasuhioğlu
Kemal Özer

Emin Topalor

MANİSA

Samet Ağaoğlu
Âtîf Akın
Selim Akış
Şemi Ergin
Nafiz Körez
Muzaffer Kurbanioğlu
Sudi Mihçioğlu
Orhan Ocakioğlu
Cevdet Özeirgin

MUĞLA

Turhan Akarca
Burhan Belge
Zeyyat Mandalinci
Nuri Özsan
Sadi Pekin
Turgut Topaloğlu

NEVŞEHİR

Necmeddin Önder
Hasan Hayati Ülkün
Zihni Üner
Münib Hayri Ürgüblü

NİĞDE

Medeni Berk

RİZE

İzzet Akçal
Osman Kavrakioğlu
Mehmet Fahri Mete
Ahmet Morgil
Muzaffer Önal

SAKARYA

Nüzhet Akın

Tacettin Barış
Selâmi Dinger
Baha Hun
Rifat Kadızade
Nusret Kirişcioğlu

SAMSUN

Ekrem Anıt
Abdullah Eker
Ömer Güriş
Tevfik İleri
Abdullah Keleşoğlu
Asaf Saraçoğlu
Fikri Şen
Hamdi Tekay
Ferid Tüzel
Nüzhet Ulusoy

SİRD

Suat Bedük
Baki Erden
Mehmet Daim Süalp
Fikri Şendur

SİNOB

Nusret Kuruoğlu
Ömer Özen
Hamdi Özkan
Mahmut Pınar
Muharrem Tansel

TRABZON

Sabri Dilek
Selâhattin Karayavuz
O. Nuri Lermioğlu
Pertev Sanaç
İsmail Şener
Mustafa Reşit Tarakçıoğlu

YOZGAD

Talât Alpay
Mahmut Ataman
Âtîf Benderlioğlu
Sefer Eronat
Ö. Lûtfi Erzurumluoğlu
Numan Kurban
Fuat Nizamioğlu

ZONGULDAK

Sebati Ataman
Cemal Zühtü Aysan
Tahir Öktem
Hulûsi Timur
Hüseyin Ulus

[Reddedenler]

ADANA

Hamza Eroğlu
Kasım Gülek
Rıza Tekeli

ANKARA

Muammer Akpınar
Osman Alişiroğlu
Fuat Börekçi
Mehmet Ali Ceritoğlu
Nuri Ciritoğlu
Übeyde Elli
Halil Sezai Erkut
İbrahim İmirzahoğlu
Selim Soley
Hasan Tez
Ahmet Üstün

BİNGÖL

Mustafa Nuri Okcuoğlu

BURDUR

Fethi Çelikbaş

ÇANKIRI

Ferhan Arkan
A. Kemal Barlas

Naşit Fırat

Kâmil Tabak

Ethem Yalçınalp

ELAZIĞ

Mustafa Altınoğan

Celâl Dora

Hürrem Müftügil

Nâzım Öztürk

İsmail Hakkı Talay

ERZİNCAN

Rauf Bayındır

Nusret Safa Coşkur

GÜMÜŞANE

Nihat Sargınalp

HATAY

Ahsen Aral

KARS

Kemal Güven

Mehmet Hazer

İbrahim Us

Osman Yeltekin

MALATYA

Nurettin Akyurt

Mehmet Delikaya

Ahmet Fırat

Mehmet Kartal

Kâmil Sürenkök

Mehmet Zeki Tulunay

Tevfik Ünsalan

MARAŞ

Hasan Fehmi Evliya

MARDİN

Mehmet Ali Arıkan

Mehmet Kâmil Boran

Vahap Dizdaroğlu

Selim Telliğaoğlu

MUŞ

Zeki Dede

NİĞDE

Asım Eren

Rifat Gürsoy

Vedat Mengi

Şefik Refik Soyer

ORDU

Eşref Ayhan

Arif Hikmet Onat

Muammer Tekin

SIVAS

Halim Ateşalp

Edip İmer

Ahmet Kangal

Cemil Özcan

Nazmi Yaraş

TOKAT

Şahap Kitapçı

Bekir Seyhoğlu

Dâniş Yurdakul

URFA

İ. Etem Karakapıcı

Abdullah Köksel

Abdürrahman Odabaşı

UŞAK

Adnan Çalikoğlu

Rıza Salıcı

VAN

Sait Erding

Ferid Melen

ZONGULDAK

Necati Diken

Avni Yurdabayrak

[Reye iştirak etmeyenler]

ADANA

Nevzat Arman
Suphi Baykam
Kâzım Bozdoğan
Mehmet Geçioğlu
Ahmet Karamüftüoğlu
Saim Karaömerlioğlu
Melih Kemal Küçükte-
pepınar
Ali Menteşoğlu
M. Yılmaz Mete
Hamdi Öner
Kemal Sarıibrahimoğlu
Kemal Satır
Turgut Yeğenağa

ADYAMAN

Sait Ağar
Gani Gürsoy
Şefik San
Ali Yaşar

AFYON KARAHİSAR

Mustafa Öztürk
Necati Topcuoğlu
Orhan Uygun
Gazi Yiğitbaşı

AĞRI

Kasım Küfrevi
Celâl Yardımcı
Selim Yatağan

ANKARA

İsmail Rüştü Aksal
Hüseyin Balık
Hıfzı Oğuz Bekata
Recep Dengin
Avni Doğan
Bülent Ecevit
İsmail İnan
İbrahim Saffet Omay
İlyas Seçkin
Mustafa Yeşil

BALIKESİR

Ali İleri
Mücteba İştin
Arif Kalıpsızoğlu
Ahmet Kocabıyıkoglu
Faik Ocak
Fuat Onat
Sırrı Yırcalı
Sıtkı Yırcalı
BİLECİK
Yümnü Üresin (İ.)

BİNGÖL

Sait Göker
Ekrem Yıldız

BİTLİS

Nusrettin Barut

BURDUR

Osman Eroğlu

Âlim Sipahi

BURSA

Ağah Erozan

Nurullah İhsan Tolon

Kenan Yılmaz

ÇANAKKALE

Emin Kalafat

ÇANKIRI

Dursun Akçaoğlu

ÇORUM

Cevat Köstekçi

Hüseyin Ortakçioğlu

DENİZLİ

Turan Bahadır

Ali Rıza Karaca

Refet Tavashoğlu

DIYARBAKIR

Tahsin Cahit Çubukçu

Sezai Demiray

Nuri Onur

Hüseyin Ülkü

Mehmed Hüsrev Ünal

ELAZIĞ

Fahri Karakaya

ERZİNCAN

Cemal Işık
Âdil Sağıroğlu
Naci Yıldırım

ERZURUM

Rıfki Salim Burçak
Şevki Erker
Abdülkadir Eryurt
Mehmet Eyüboğlu
Melik Fırat
Hasan Numanoğlu
Münip Özer
Fethulah Taşkesenlioğlu

ESKİŞEHİR

Mustafa Çürük
GAZİANTEP

Ali Şahin
Salâhaddin Ünlü

GÜMÜŞANE

Necati Alp
Necmettin Coşar
Sabahattin Kadirbey-
oğlu
Avni Karaman
Hüsrev Polat

HATAY

İhsan Ada
Rifat Bahadır
İzzettin Cilli
Ali Şelhum Devrim (İ.)
Ahmet Sırrı Hocaoğlu
Hasan İkiz
İnayet Mursaloğlu
Ömer Fevzi Reşa

İSTANBUL

Celâl Bayar Reis.cum-
hur)
Ali Fuad Cebesoy
Sedat Çetintaş
Hüsamettin Giray
Mehmet Gürpınar
Ali Harputlu
Adnan Menderes (Baş-
vekil)
Mithat Perin
Celâl Ramazanoğlu
Yusuf Salman
İbrahim Sevel
Necmi Nuri Yücel

İZMİR

Sebati Acun
Selâhaddin Akçiçek
Enver Dünder Başar
Necdet Davran
Selim Ragıp Emeç (İ.)
Ekmel Kavur
Rauf Onursal
Kemal Serdaroğlu
Behçet Uz
Ahmet Ünal

KARS

Fevzi Aktaş
Sırrı Atalay
Şemsettin Ataman (İ.)
Hasan Erdoğan
Turgut Göle
Rasim İlker
Behram Öcal
Ali Yeniaras

KIRKLARELİ

Şefik Bakay
Dünder Tekand
Hüsni Yaman

KIRŞEHİR

Osman Bölükbaşı
Osman Canatan
Hayri Çopuroğlu
Fazıl Yalçın

KOCAELİ

Ömer Cebeci -
Dursun Erol
Sadettin Yalım

KONYA

Abdürrahman Fahri
Ağaoğlu
Hamdi Ragıp Atademir
Sıtkı Salim Burçak
Tarık Kozbek
Sami Soylu

MALATYA

İsmet İnönü
Nüvit Yetkin
MANİSA

Sezai Akdağ
Nebil Sadi Altuğ
Hikmet Bayur
Cemil Şener
İhsan Yalkın

MARAŞ

Kemal Aksüyek
Kemali Bayazıt
Nusret Durakbaşa
Halil Gürün
Hilmi Soydan
Emin Soysal
Mehmet Şişman
Abdullah Yayıoğlu

MARDİN

Şevket Dursun
Halim Kermooğlu
Hasan Reşit Tankut
Aziz Uras

MUŞ

Şemsi Ağaoğlu
Şefik Çağlayan
Giyasettin Emre

NİĞDE

Ali Gürün
İsmail Güven

ORDU

Münir Ekşi
Ferda Güley
Şevket Köksal
Zeki Kumrulu
Kahraman Sağra
Atıf Topaloğlu
Hüsrev Yürür

RİZE

Hüseyin Ağun

SAKARYA

Hamdi Başak
Hamza Osman Erkan

SAMSUN

Naci Berkman
Salim Çonoğlu
Necmettin Doğuyıldız
Şükrü Uluçay

SİİRD

Veysi Oran

SİVAS

Rahmi Çeltekli
Nüzhet Çubukçu
Hasan Değer
Turhan Feyzioğlu
Necati İlder
Kâmil Kırkoğlu
Yalçın Kocabay
Şinasi Moran

Süleyman Özsever

Ahmet Yılmaz

TEKİRDAĞ

Nurettin Aknoz (İ.)
Ali Çakır
Zeki Erataman
Hasan Gürkan
İsmail Özdoyuran
Ahmet Paker

TOKAD

Faruk Ayanoglu
Sıtkı Eken
Keramettin Gençler
Ahmet İspirli
Mustafa Lâtifoğlu
Reşit Önder
Rıza Ulusoy

TRABZON

Halûk Çulha
Mahmut Goloğlu
Fikri Karanis
Hasan Polat
Salih Zeki Ramoğlu
Osman Turan

TUNCELİ

Hızır Aydın
Arslan Bora
Fethi Ülkü

URFA

Osman Ağan
Atalay Akan
M. Yaşar Alhas
Aziz Gökkan
E. Mahmut Karakurt
Ömer Yüksel

UŞAK

Ali Rıza Akbıykoğlu
Avni Ural

VAN

Abdülvahap Altınkay-
nak

Tevfik Doğmuşker

YOZGAD

Nazım Tanıl
ZONGULDAK

Abdullah Akın
Suat Başol
Ali Kaya
Mustafa Saraç
Necati Tanyolaç

[Münhal mebusluklar]

Ankara	6	Edirne	1	Sinob	1	Muğla	1
Artvin	1	Eskişehir	1	Kocaeli	1	Van	1
Aydın	1	İstanbul	2	Konya	1	Yozgad	1
Bursa	1	Kastamonu	1	Kütahya	1		—
Denizli	1	Kırklareli	1				23

1959 mali yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvele 6813 sayılı Kanununun 1 nci maddesine istinaden verilmiş olan munzam tahsisatın kabulü hakkındaki Kanuna verilen reylerin neticesi

(Kanun kabul edilmiştir.)

Âza adedi : 610
 Rey verenler : 314
 Kabul edenler : 291
 Reddedenler : 22
 Müstenkifler : 1
 Reye iştirak etmeyenler : 273
 Münhal mebusluklar : 23

[Kabul edenler]

ADANA

Hamza Eroglu
 Kasım Gülek
 Rıza Tekeli

ADİYAMAN

Gani Gursoy
 Şefik San

AFYON KARAHİSAR

Rıza Çerçel
 Orhan Kökten
 Kemal Özçoban
 Mustafa Öztürk
 Necati Topcuoğlu
 Orhan Uygun
 Murad Ali Ülgen

AGRI

Halis Öztürk
 Şeref Saraçoğlu
 Selim Yatağan

AMASYA

Faruk Çöl
 Kemal Eren
 Hâmit Koray
 Nazifi Şerif Nabel
 Hüseyin Özbay

ANKARA

Osman Alişiroğlu
 Fuat Börekçi
 Mehmet Ali Ceritoğlu
 Nuri Ciritoğlu
 Übeyde Elli
 Halil Sezai Erkut
 İbrahim İmirzahoğlu
 Hasan Tez

Ahmet Üstün

ANTALYA

Kenan Akmanlar
 Sadık Erdem
 Atılâ Konuk
 Burhanettin Onat
 Adnan Selekler
 Yaşar Yazıcı

ARTVIN

Mecit Bumin
 Hilmi Çeltikçioğlu
 Eyüp Doğan
 Yaşar Gümüşel

AYDIN

Fethi Batur
 Necati Çelime
 Namık Gedik
 Nail Geveci
 Piraye Levent
 Etem Menderes
 Cevat Ülkü

BALIKESİR

Vacide Asena
 Esat Budakoğlu
 Muzaffer Emiroğlu
 Mekki Said Esen
 Ali İleri

Halil İmre
 M. Halûk Timurtaş
 Muharrem Tunçay
 Sırrı Yırcalı
 Sıtkı Yırcalı

BİLECİK

Ertuğrul Çolak
 Mehmet Erdem

Şevki Hasırcı

BİNGÖL

Sait Göker
 Mustafa Nuri Okcuoğlu

BİTLİS

Nusrettin Barut
 Rifat Bingöl
 Selâhattin İnan

BOLU

Servet Bilir
 Mithat Dayıoğlu
 Mahmut Güçbilmez
 İhsan Gülez
 Nezih Tütüncüoğlu

BURDUR

Behçet Kayaalp

BURSA

Necdet Azak
 Hüseyin Bayrı
 Sadettin Karacabey
 Salâhaddin Karacagil
 Mazlum Kayalar
 Recep Kırım
 Hulûsi Köymen
 Halûk Şaman
 Hilâl Ülman

ÇANAKKALE

Nureddin Fuad Alp-
 kartal
 Halim Alyot
 Ahmet Hamdi Sezen
 Servet Sezgin
 Nuri Togay
 Fatma Rüşü Zorlu

ÇANKIRI

A. Kemal Barlas
 Ethem Yalçınalp
ÇORUM

M. Kemal Biberioğlu

Hamdi Bulgurlu
 Ali Dedekargınoğlu
 Kemal Erdem
 Yakup Gürsel

Fevzi Hacirecepoglu
 Kemâl Terzioğlu

DENİZLİ

Baha Akşit
 Turan Bahadır
 Ali Çobanoğlu
 İsmail Hadımhoğlu

Ali Rıza Karaca
 Mehmet Karasan
 A. Hamdi Sancar
 Refet Tavashoğlu

DIYARBAKIR

Hâmid Zülfü Tigrel
 Halil Turgut
 Hüseyin Ülkü

EDİRNE

Rasih Gürkan
 Nurettin Manyas
 Sabahattin Parsoy
ELAZIĞ

Celâl Dora
 İsmail Hakkı Talay

ERZURUM

Osman Alihocagil
 Sahri Erduman
 Şevki Erker

Abdülkadir Eryurt
Mehmet Eyüboğlu
Sait Kantarel
Rıza Topcuoğlu
Mustafa Zeren

ESKİŞEHİR

Halil Akkurt
Hamit Dödelek
Hasan Polatkan
Abidin Potuoğlu
Hicri Sezen

GAZİANTEP

Ekrem Cenani
Bahadır Dülger
Samih İnal
Süleyman Kuranel
Ali Ocak
Nedim Ökmen
Cevdet San

GİRESUN

Sadık Altınca
Hamdi Bozbağ
Ali Naci Duyduk
Hayrettin Erkmən
Mustafa Hemiş
Tahsin İnanç
Doğan Köymen
Mazhar Şener

GÜMÜŞANE

Nihat Sargınalp
İÇEL

Rüştü Çetin
Mehmet Dölek
Hüseyin Fırat
Sami Gökner
İbrahim Gürgen
Refik Koraltan
Hidayet Sinanoğlu
Niyazi Soydan

İSPARTA

Kemal Demiralay
Ali Lâtifaoğlu
Tevfik Tığlı

İSTANBUL

İsak Altabev
Nazmi Ataç
Arslan Nihad Bekdik
Muhlis Erdener
Selim Erengil

Ayşe Günel
Rüştü Güneri
M. Faruk Gürtunca
Aleksandros Hacıpulos
Ali Harputlu
Hâdi Hüsmen
Enver Kaya
Mucip Kemalyeri
Lütfi Kırdar
Nihat Halûk Pepeyi
İbrahim Sevel
Zakar Tarver
Neclâ Tekinel
Nazlı Tlabar
Fahrettin Ulaş
Nuri Yamut
Tahsin Yazıcı
Hristaki Yoannidis
Mahmut Yüksel

İZMİR

Danyal Akbel
Abdullah Aker
Perihan Arıburun
Enver Dünder Başar
Behzat Bilgin
Muammer Çavuşoğlu
Sadık Giz
Neddet İncekara
Osman Kapani
Ekmel Kavur
Rauf Onursal
Nuriye Pınar
İlhan Sipahioğlu
Vamık Tayşi
Fevzi Uçaner

KASTAMONU

Muzaffer Akdoğanlı
Basri Aktaş
Nâzım Batur
Süleyman Çağlar
Ali Gözlük
Hadi Tan

KAYSERİ

Fikri Apaydın
Kâmil Gündes
Servet Hacıpaşaoğlu
İbrahim Kirazoğlu
Ali Rıza Kılıçkale

İlakkı Kurmel
Durdu Turan
KIRKLARELİ
Mehmet Ali Ceylân
Avni Sakman

KONYA

Mustafa Bağrıaçık
Osman Bibioğlu
Muhittin Güzelkılınç
Ali Saitı Kaymak
İlulki Âmil Keymen
Halil Özyörük
Mustafa Runyun
Sabahattin Sayın
Ömer Şeker
Nafiz Tahralı

KÜTAHYA

Ahmet İhsan Gürsoy
İrfan Haznedar
S. Sururi Nasuhoglu
Kemal Özer
Emin Topaler

MALATYA

Kâmil Sürenkök
MANİSA
Âtîf Akın
Selim Akiş
Şemi Ergin
Nafiz Körez
Muzaffer Kurbanoglu
Sudi Mihçioğlu
Orhan Ocakoglu

MARDİN

Aziz Uras
MUĞLA
Turhan Akarca
Burhan Belge
Zeyyat Mandalinci
Nuri Özsan
Sadi Pekin
Turgut Topaloğlu

MUŞ

Şefik Çağlayan
Zeki Dede

NEVŞEHİR

Necmeddin Önder
İhsan Hayati Ülkün
Zihni Üner
Münib Hayri Ürgüblü

NİĞDE

Medeni Berk
RİZE

İzzet Akçal
Osman Kavrakoglu
Mehmet Fahri Mete
Muzaffer Önal

SAKARYA

Tacettin Barış
Selâmi Dingçer
Hamza Osman Erkan
Baha Hun
Rifat Kadızade
Nusret Kirişcioğlu

SAMSUN

Ekrem Anıt
Tevfik İleri
Abdullah Keleşoğlu
Asaf Saraçoğlu
Fikri Şen

Hamdi Tekay
Ferid Tüzel

Şükrü Uluçay
SİİRD

Süat Bedük
Baki Erden
Mehmet Daim Süalp
Fikri Şendur

SİNOB

Mahmut Pınar
Muharrem Tansel

SİVAS

Halim Ateşalp
Edip İmer

TRABZON

Sabri Dilek
Selâhattin Karayavuz
O. Nuri Lermioğlu
Pertev Sanaç
İsmail Şener
M. Reşit Tarakçioğlu

URFA

İ. Etem Karakapıcı
Abdullah Köksel

YOZGAD

Talât Alpay
Mahmut Ataman
Âtîf Benderlioğlu
Sefer Eronat

Ö. Lâtîfi Erzurumluoğlu
Numan Kurban
Fuat Nizamooğlu

Nazım Tanıl
ZONGULDAK
Sebati Ataman

Cemal Zühtü Aysan
Suat Başol
Necati Diken

Tahir Öktem
Necati Tanyolaç
Hüseyin Ulus

[Reddedenler]

ANKARA

Muammer Akpınar
Selim Soley

BURDUR

Fethi Çelikbaş

ÇANKIRI

Ferhan Arkan
Naşit Fırat

ELÂZİĞ

Mustafa Altınoğan
Nâzım Öztürk

ERZİNCAN

Rauf Bayındır

MALATYA

Mehmet Delikaya

MARDİN

Mehmet Ali Arıkan
Mehmet Kâmil Boran
Vahap Dizdarooğlu

NİĞDE

Asım Eren
Rifat Gürsoy
Vedat Mengi
Şefik Refik Soyer

ORDU

Arif Hikmet Onat
Muammer Tekin
Hüsrev Yürür

URFA

Abdurrahman Odabaşı

UŞAK

Adnan Çalıkooğlu
Rıza Salıcı

[Müstenkifler]

ERZİNCAN

Nusret Safa Coşkun

[Reye iştirak etmeyenler]

ADANA

Nevzat Arman
Suphi Baykam
Kâzım Bozdoğan
Mehmet Geçioğlu
Ahmet Karamüftüooğlu
Saim Karaömerlioğlu
Melih Kemal Küçükte-
pepinar
Ali Menteşooğlu
M. Yılmaz Mete
Hamdi Öner
Kemal Sariibrahimoğlu
Kemal Satır
Turgut Yeğenağa

ADİYAMAN

Sait Ağar
Sırrı Turanlı
Ali Yaşar

AFYON KARAHİSAR

Arif Demirer
Osman Talu

AGRI

Kasım Küfrevi
Celâl Yardımcı

AMASYA

İsmet Olgaç

ANKARA

İsmail Rüştü Aksal
Hüseyin Balık
Hıfzı Oğuz Bekata
Recep Dengin
Avni Doğan
Bülent Ecevit
İsmail İnan
İbrahim Saffet Omay
İlyas Seçkin
Mustafa Yeşil

ANTALYA

Mehmet Ak
İbrahim Subaşı
Ahmet Tokuş

AYDIN

Hüsamettin Coşkun
Nihat İyriboz (İ.)
Ekrem Torunlu

BALIKESİR

Müeteba İştın
Arif Kalıpsızooğlu
Ahmet Kocabıyıkooğlu
Fahk Ocak
Fuat Onat

BİLECİK

Yümnü Üresin (İ.)

BİNGÖL

Ekrem Yıldız

BOLU

Reşat Akşemsettinooğlu
Zuhuri Danışman
Kadir Kocaali

BURDUR

Osman Eroğlu
Âlim Sipahi

BURSA

Müfit Erkuyumen
Agâh Erozan (Rs. V.)

Yekta Teksel
Nurullah İhsan Tolon

Kenan Yılmaz

ÇANAKKALE

Erol Kalafat
Nahit Ural

ÇANKIRI

Dursun Akçaoğlu
Kâmil Tabak

ÇORUM

Sedat Baran
Cevat Köstekçi
Hüseyin Ortakçooğlu

DIYARBAKIR

Fikri Arıç

Tahsin Cahit Çubukçu

Sezai Demiray

Nuri Onur

Kâmil Tayşi (İ.)

Mehmed Hüseyin Ünal

EDİRNE

Rükneddin Nasuhioğlu

Mükerrem Sarol

ELAZİĞ

Fahri Karakaya

Hürrem Müftigil

ERZİNCAN

Cemal Işık

Âdil Sağıroğlu

Hüseyin Şahin

Naci Yıldırım

ERZURUM

Rıfık Salim Burçak

Melik Fırat

Hasan Numanooğlu

Münip Özer

Fethullah Taşkesenli-
oğlu

ESKİŞEHİR

Muhtar Başkurt

Mustafa Çürük

GAZIANTEB

Ihsan Daî
Ali Şahin
Salâhattin Ünlü

GÜMÜŞANE

Necati Alp
Necmettin Coşar
Sabahattin Kadirbeyoğlu
Avni Karaman
Hüsrev Polat

HAKKÂRİ

Übeydullah Seven

HATAY

Ihsan Ada
Ahsen Aral
Rifat Bahadır
İzzettin Cilli
Ali Şelhum Devrim (İ.)
Ahmet Sırrı Hocaoğlu
Hasan İkiz
İnayet Mursaloğlu
Ömer Fevzi Reşa

İÇEL

Yakup Karabulut

İSPARTA

Said Bilgiç
Hamdi Ongun

İSTANBUL

Celâl Bayar (Reisicum-
hur)
Ali Fuad Cebesoy
Faruk Nafiz Çamlıbel
Sedat Çetintaş
Hüsamettin Giray
Mehmet Gürpınar
Nizamettin Kırşan
Adnan Menderes (Baş-
Vekil)

Mithat Perin

Celâl Ramazanoğlu

Yusuf Salman

Mıgırdıç Şellefyan

Necmi Nuri Yücel

İZMİR

Sebati Acun

Selâhattin Akçiçek

Necdet Davran

Selîm Ragıp Emeç (İ.)

Kemal Serdaroğlu

Behçet Uz

Ahmet Ünal

KARS

Fevzi Aktaş
Sırrı Atalay
Şemsettin Ataman (İ.)
Hasan Erdoğan
Turgut Güle
Kemal Güven
Mehmet Hazer
Rasim İlker
Behram Öcal
İbrahim Us
Osman Yeltekin
Ali Yeniaras

KASTAMONU

Hilmi Dura
Şükrü Esen
Münif İslâmoğlu

KAYSERİ

Ömer Başeğmez
Ebubekir Develioğlu
Osman Kavuncu
Fahri Köşkerioğlu

KIRKLARELİ

Şefik Bakay
Dündar Tekand
Hüsni Yaman

KİRŞEHİR

Osman Bölükbaşı
Osman Canatan
Hayri Çopuroğlu
Fazıl Yalçın

KOCAELİ

Ömer Cebeci
Dursun Erol
Cemal Tüzün
Nüzhet Unat
Sadettin Yalın

KONYA

A. Fahri Ağaoğlu
İshak Avni Akdağ
Hamdi Ragıp Atademir
Remzi Birand
Sıtkı Salim Burçak
Reyhan Gökmenoğlu
(İ. Â.)
Ahmet Koyuncu
Tarık Kozbek
Himmet Ölçmen
Sami Soylu

KÜTAHYA

Mehmet Diler
İbrahim Germeyanoğlu

MALATYA

Nurettin Akyurt
Ahmet Fırat
İsmet İnönü
Mehmet Kartal
Mehmet Zeki Tulunay
Tevfik Ünsalan
Nüvit Yetkin

MANİSA

Samet Ağaoğlu
Sezai Akdağ
Nebil Sadi Altuğ
Hikmet Bayur
Cevdet Özgürin
Cemil Şener
İhsan Yalkın

MARAŞ

Kemal Aksüyek
Kemali Bayazıt
Nusret Durakbaşa
Hasan Fehmi Evliya
Halil Gürün
Hilmi Soydan
Emin Soysal
Mehmet Şişman
Abdullah Yavcıoğlu

MARDİN

Şevket Dursun
Halim Kermooğlu
Hasan Reşit Tankut
Selim Telli Ağaoğlu

MUŞ

Şemsi Ağaoğlu
Giyasettin Emre

NİĞDE

Ali Gürün
İsmail Güven

ORDU

Eşref Ayhan
Münir Ekşi
Ferda Güley
Şevket Köksal
Zeki Kumrulu
Kahraman Sağra
Atıf Topaloğlu

RİZE

Hüseyin Agun

Ahmet Morgil

SAKARYA

Nüzhet Akın (İ. Â.)
Hamdi Başak

SAMSUN

Naci Berkman
Salim Çonoğlu
Necmettin Doğuyıldız
Abdullah Eker
Ömer Güriş
Nüzhet Ulusoy

SİİRD

Veysi Oran

SİNOB

Nusret Kuruoğlu
Ömer Özen
Hamdi Özkan

SİVAS

Rahmi Çeltekli
Nüzhet Çubukçu
Hasan Değer
Turhan Feyzioğlu
Necati İter
Ahmet Kangal
Tâmil Kırkoğlu
Yalçın Kocabay
Şinasi Moran
Cemil Özcan
Süleyman Özsever
Nazmi Yaraş
Ahmet Yılmaz

TEKİRDAĞ

Nurettin Aknoz (İ.)
Ali Çakır
Zeki Erataman
Hasan Gürkan
İsmail Özdoğuran
Ahmet Pakır

TOKAD

Faruk Ayan oğlu
Sıtkı Eken
Keramettin Gençler
Ahmet İspirli
Şahap Kitapeçi
Mustafa Lâti foğlu
Reşit Önder
Bekir Şeyhoğlu
Rıza Ulusoy
Dâniş Yurdakul

TRABZON
Haluk Çulha
Mahmut Goloğlu
Fikri Karanis
Hasan Polat
Salih Zeki Ramoğlu
Osman Turan
TUNCELİ
Hızır Aydın

Arslan Bora
Fethi Ülkü
URFA
Osman Ağan
Atalay Akan
M. Yaşar Alhas
Aziz Gökkan
E. Mahmut Karakurt

Ömer Yüksel
UŞAK
Ali Rıza Akbıykoğlu
Avni Ural
VAN
Abdülvahap Altınkay-
nak
Tevfik Doğuşıker

Sait Erdiņ
Ferid Melen
ZONGULDAK
Abdullah Akın
Ali Kaya
Mustafa Saraç
Hulûsi Timur
Avni Yurdabayrak

[Münhal mebusluklar]

Ankara	6	Edirne	1	Kocaeli	1	Van	1
Artvin	1	Eskişehir	1	Konya	1	Yozgad	1
Aydın	1	İstanbul	2	Kütahya	1		
Bursa	1	Kastamonu	1	Muğla	1		
Denizli	1	Kırklareli	1	Sinob	1		23

Devlet Su İşler Umum Müdürlüğü 1959 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkındaki Kanuna verilen reylerin neticesi

(Kanun kabul edilmiştir.)

Âza adedi	: 610
Rey verenler	: 307
Kabul edenler	: 293
Reddedenler	: 14
Müstenkifler	: 0
Reye iştirak etmeyenler	: 280
Münhal mebusluklar	: 23

[Kabul edenler]

ADANA
Kasım Gülek
Rıza Tekeli
ADİYAMAN
Sırrı Turanlı
AFYON KARAHİSAR
Rıza Çerçel
Kemal Özçoban
Necati Topcuoğlu
Murad Âli Ülgen
AĞRI
Halil Öztürk
Şeref Saraçoğlu
AMASYA
Faruk Çöl
Kemal Eren
Hâmit Koray
Nazifi Şerif Nabel
İsmet Olgaç
Hüseyin Özbay
ANKARA
Osman Alişiroğlu
Fuat Böreği
Mehmet Ali Ceritoğlu
Nuri Çiritoğlu
Übeyde Elli
Halil Sezai Erkut
İbrahim İmirzahoğlu
ANTALYA
Kenan Akmanlar
Sadık Erdem
Attilâ Konuk
Burhanettin Onat
Adnan Selekler
İbrahim Subaşı
Ahmet Tokuş

Yaşar Yazıcı
ARTVİN
Mecit Bumin
Hilmi Çeltikçioğlu
Eyüp Doğan
Yaşar Gümüşel
AYDIN
Fethi Batur
Hüsamettin Coşkun
Necati Çelim
Namık Gedik
Nail Geveci
Nihat İyriboz
Piraye Levent
Etem Menderes
Ekrem Torunlu
Cevat Ülkü
BALIKESİR
Vacid Asena
Esat Budakoğlu
Muzaffer Emiroğlu
Mekki Said Esen
Halil İmre
Mücteba İştin
M. Halûk Timurtaş
BİLECİK
Ertuğrul Çolak
Mehmet Erdem
Şevki Hasırcı
BİNGÖL
Mustafa Nuri Okeuoğlu
BİTLİS
Rifat Bingöl
Selâhattin İnan
BOLU
Reşat Akşemsettinioğlu

Servet Bilir
Zuhuri Danışman
Mithat Dayıoğlu
Mahmut Güçbilmez
İhsan Gülez
Kadir Kocaali
Nezih Tütüncüoğlu
BURDUR
Behçet Kayaalp
BURSA
Müfit Erkuyumcu
Sadettin Karacabey
Salâhaddin Karacagil
Mazlum Kayalar
Hulâsi Köymen
Halûk Şaman
Hilâl Ülman
ÇANAKKALE
Nureddin Fuad Alpkartal
Halim Alyot
Ahmet Hamdi Sezen
Servet Sezgin
Nuri Togay
Fatma Rüştü Zorlu
ÇANKIRI
A. Kemal Barlas
Ethem Yalçınalp
ÇORUM
Sedat Baran
Mustafa Kemal Biber-
oğlu
Hamdi Bulgurlu
Ali Dedekargınoğlu
Kemal Erdem
Yakup Gürsel

Fevzi İlacirecepoğlu
Cevat Köstekçi
Kemâl Terzioğlu
DENİZLİ
Baha Akşit
Turan Bahadır
Ali Çobanoğlu
İsmail Hadımlıoğlu
Ali Rıza Karaca
Mehmet Karasan
A. Hamdi Sancar
Refet Tavashioğlu
DIYARBAKIR
Fikri Arıç
Hâmid Zülfü Tigrel
Halil Turgut
Hüseyin Ülkü
Mehmed Hüseyin Ünal
EDİRNE
Rasih Gürkan
Nurettin Manyas
Rükneddin Nasuhioğlu
Sabahattin Parsoy
Mükerrem Sarol
ELÂZİĞ
İsmail Hakkı Talay
ERZURUM
Osman Alihocagil
Sabri Erduman
Şevki Erker
Sait Kantarel
Rıza Topcuoğlu
Mustafa Zeren
ESKİŞEHİR
Halil Akkurt
Muhtar Başkurt

Mustafa Çürük
Hamit Dedelek
Hasan Polatkan
Abidin Potuoğlu
Hicri Sezen

GAZIANTEB

Ekrem Cenani
Bahadır Dülger
Samih İnal
Süleyman Kuranel
Ali Ocak
Nedim Ökmen

GİRESUN

Sadık Altınca
Hamdi Bozbağ
Ali Naci Duyduk
Hayrettin Erkmen
Mustafa Hemiş
Tahsin İnanç
Doğan Köymen
Mazhar Şener

GÜMÜŞANE

Hüsrev Polat
Nihat Sargınalp
HAKKÂRI
Übeydullah Seven

İÇEL

Rüştü Çetin
Mehmet Dölek
Hüseyin Fırat
Sami Gökner
İbrahim Gürgen
Yakup Karabulut
Refik Koraltan
Hidayet Sinanoğlu
Niyazi Soydan

İSPARTA

Said Bilgiç
Kemal Demiralay
Ali Lâtifaoğlu
Hamdi Ongun
Tevfik Tıgılı

İSTANBUL

Nazmi Ataç
Arslan Nihad Bekdik
Muhlis Erdener
Selim Erengil
Ayşe Günel

Rüştü Güneri
M. Faruk Gürtunca
Aleksandros Hacıopolos
Hâdi Hüsmen
Enver Kaya
Mucip Kemalyeri
Lûtfi Kırdar
Nihat Halûk Pepeyi
İbrahim Sevel
Zakar Tarver
Fahrettin Ulaş
Nuri Yamut
Tahsin Yazıcı
Hristaki Yoannidis
Mahmut Yüksel

İZMİR

Danyal Akbel
Abdullah Aker
Perihan Arıburun
Behzat Bilgin
Muammer Çavuşoğlu
Sadık Giz
Necdet İncekara
Nuriye Pınar
İlhan Sipahioğlu
Vamık Tayşi
Fevzi Uçaner

KASTAMONU

Basri Aktaş
Nâzım Batur
Süleyman Çağlar
Şükrü Esen
Ali Gözlük
Hadi Tan

KAYSERİ

Fikri Apaydın
Kâmil Gündes
Servet Hacıpaşaoğlu
İbrahim Kirazoğlu
Ali Rıza Kılıçkale
Fahri Köşkerioğlu
Hakkı Kurmel
Durdu Turan

KIRKLARELİ

Mehmet Ali Ceylân
Avni Sakman
Hüsnü Yaman

KOCAELİ

Cemal Tüzün
Nüzhet Unat

KONYA

Mustafa Bağrıaçık
Osman Bibioğlu
Remzi Birand
Reyhan Gökmenoğlu
Muhiittin Güzelkılıç
Ali Saim Kaymak
Hulki Âmil Keymen
Himmet Ölçmen
Halil Özyörük
Mustafa Runyun
Sabahattin Sayın
Ömer Şeker
Nafiz Tahralı

KÜTAHYA

Ahmet İhsan Gürsoy
İrfan Haznedar
S. Süruri Nasuhioğlu
Kemal Özer
Emin Topaler

MANİSA

Samet Ağaoğlu
Sezai Akdağ
Şemi Ergin
Nafiz Körez
Muzaffer Kurbanioğlu
Sadi Mıhçıoğlu

MARDİN

Aziz Uras

MUĞLA

Turhan Akarca
Burhan Belge
Zeyyat Mandalıncı
Nuri Özsan
Sadi Pekin
Turgut Topaloğlu

MUŞ

Zeki Dede

NEVŞEHİR

Necmeddin Önder
Hasan Hayati Ülkün
Zihni Üner
Münib Hayri Ürgüblü

NİĞDE

Medeni Berk

Asım Eren
Rifat Gürsoy
Ali Gürün
Vedat Mengi
Şefik Refik Soyer

ORDU

Hüsrev Yürür

RİZE

İzzet Akçal
Osman Kavrakioğlu
Mehmet Fahri Mete
Ahmet Morgil
Muzaffer Önal

SAKARYA

Nüzhet Akın
Tacetin Barış
Selâmi Dinger
Rifat Kadızade
Nusret Kirişcioğlu

SAMSUN

Ekrem Anıt
Naci Berkman
Abdullah Eker
Ömer Güriş
Tevfik İleri
Abdullah Keleşoğlu
Asaf Saraçoğlu
Hamdi Tekay
Ferid Tüzel
Nüzhet Ulusoy

SİİRD

Suat Bedük
Baki Erden
Mehmet Daim Süalp
Fikri Şendur

SİNOB

Nusret Kuruoğlu
Hamdi Özkan
Muharrem Tansel

SİVAS

Halim Ateşalp
Edip İmer

TRABZON

Sabri Dilek
Selâhattin Karayavuz
O. Nuri Lermioğlu
Pertev Sanaç

Ismail Şener
M. Reşit Tarakçıoğlu
URFA
İ. Etem Karakapıcı

YOZGAD
Talât Alpay
Mahmut Ataman
Âtîf Benderlioğlu

Sefer Eronat
Ö. Lûtfi Erzurumluoğlu
Numan Kurban
Fuat Nizamoglu
Nazım Tanıl

ZONGULDAK
Sebati Ataman
Necati Diken
Tahir Öktem

[Reddedenler]

ADANA
Hamza Eroğlu
ANKARA
Muammer Akpınar
Selim Soley
Hasan Tez

ÇANKIRI
Ferhan Arkan
Naşit Fırat
ERZİNCAN
Rauf Bayındır

MARAS
Hasan Fehmi Evliya
MARDİN
Mehmet Kâmil Boran
ORDU
Kahraman Sağra

URFA
Abdullah Köksel
Abdurrahman Odabaşı
UŞAK
Adnan Çalikoğlu
Rıza Saheci

[Reye iştirak etmiyenler]

ADANA
Nevzat Arman
Suphi Baykam
Kâzım Bozdoğan
Mehmet Geçioğlu
Ahmet Karamüftüoğlu
Saim Karaömerlioğlu
Melih Kemal Küçüktepepınar
Ali Menteseoğlu
M. Yılmaz Mete
Hamdi Öner
Kemal Sarıbrahimoğlu
Kemal Satır
Turgut Yeğenağa
ADIYAMAN
Sait Açar
Gani Gürsoy
Şefik San
Ali Yaşar
AFYON KARAHİSAR
Arif Demirer
Orhan Kökten
Mustafa Öztürk
Osman Talu
Orhan Uygun
Gazi Yiğitbaşı
AĞRI
Kasım Küfrevi
Celâl Yardımcı
Selim Yatağan
ANKARA
İsmail Rüştü Aksal
Hüseyin Balık

Hıfzı Oğuz Bekata
Recep Dengin
Avni Doğan
Bülent Ecevit
İsmail İnan
İbrahim Saffet Omay
İlyas Seçkin
Ahmet Üstün
Mustafa Yeşil
ANTALYA
Mehmet Ak
BALIKESİR
Ali İleri
Arif Kalıpsızoğlu
Ahmet Kocabıyıkoglu
Faik Ocak
Fuat Onat
Muharrem Tunçay
Sırrı Yırcalı
Sıtkı Yırcalı
BİLECİK
Yümnü Üresin
BİNGÖL
Sait Göker
Ekrem Yıldız
BİTLİS
Nusrettin Barut
BURDUR
Fethi Çelikbaşı
Osman Eroğlu
Âlim Sipahi
BURSA
Necdet Azak
Hüseyin Bayrı

Agâh Erozan
Recep Kırım
Yekta Teksel
Nurullah İhsan Tolon
Kenan Yılmaz
ÇANAKKALE
Emin Kalafat
Nahit Ural
ÇANKIRI
Dursun Akçaoğlu
Kâmil Tabak
ÇORUM
Hüseyin Ortakeroğlu
DİYARBAKIR
Tahsin Cahit Çubukçu
Sezai Demiray
Nuri Onur
Kâmil Tayşi
ELÂZİĞ
Mustafa Altınoğan
Celâl Dora
Fahri Karakaya
Hürrem Müftügil
Nâzım Öztürk
ERZİNCAN
Nusret Safa Coşkun
Cemal Işık
Âdil Sağıroğlu
Hüseyin Şahin
Naci Yıldırım
ERZURUM
Rıfkı Salim Burçak
Abdülkadir Eryurt
Mehmet Eyüboğlu

Melik Fırat
Hasan Numanoglu
Münip Özer
Fethullah Taşkesenli-
oğlu
GAZİANTEP
İhsan Daî
Cevdet San
Ali Şahin
Salâhattin Ünlü
GÜMÜŞANE
Necati Alp
Necmettin Coşar
Sabahattin Kadirbeyoğlu
Avni Karaman
HATAY
İhsan Ada
Ahsen Aral
Rifat Bahadır
İzzettin Cilli
Ali Şelhum Devrim
Ahmet Sırrı Hocoğlu
Hasan İkiz
İnayet Mursaloğlu
Ömer Fevzi Reşa
İSTANBUL
İsak Altabev
Celâl Bayar (Reisicum-
hur)
Ali Fuad Cebesoy
Faruk Nafiz Çamlıbel
Sedat Çetintas
Hüsametdin Giray
Mehmet Gürpınar

Ali Harputlu
Nizamettin Kırşan
Adnan Menderes (Baş-
Vekil)
Mithat Perin
Celâl Ramazanoğlu
Yusuî Salınan
Mıgırdiç Şellefyan
Neclâ Tekinel
Nazlı Tıabar
Necmi Nuri Yücel

İZMİR

Sebati Acun
Selâhattin Akçiçek
Enver Dünder Başar
Necdet Davran
Selim Ragıp Emeç
Osman Kapani
Ekmel Kavur
Rauf Onursal
Kemal Serdaroğlu
Behçet Uz
Ahmet Ünal

KARS

Fevzi Aktaş
Sırrı Atalay
Şemsettin Ataman
Hasan Erdoğan
Turgut Göle
Kemal Güven
Mehmet Hazer
Rasim İlker
Behram Öcal
İbrahim Us
Osman Yeltekin
Ali Yeniaras

KASTAMONU

Muzaffer Akdoğanlı
Hilmi Dura
Münif İslâmoğlu

KAYSERİ

Ömer Başegmez
Ebubekir Develioğlu
Osman Kavuncu

KIRKLARELİ

Şefik Bakay
Dünder Tekand

KIRŞEHİR

Osman Bölükbaşı
Osman Canatan
Hayri Çopuroğlu
Fazıl Yalçın

KOCAELİ

Ömer Cebeci
Dursun Erol
Sadettin Yalın

KONYA

Abdürrahman Fahri
Ağaoğlu
İshak Avni Akdağ
Hamdi Ragıp Atademir
Sıtkı Salim Burçak
Ahmet Koyuncu
Tarık Kozbek
Sami Soylu

KÜTAHYA

Mehmet Diler
İbrahim Germeyanoğlu

MALATYA

Nurettin Akyurt
Mehmet Delikaya
Ahmet Fırat
İsmet İnönü
Mehmet Kartal
Kâmil Sürenkök
Mehmet Zeki Tulunay
Tevfik Ünsalan
Nüvit Yetkin

MANISA

Atıf Akın
Selim Akış
Nebil Sadi Altağ
Hikmet Bayur
Orhan Ocakoğlu
Cevdet Özgirgin
Cemil Şener
İhsan Yalkın

MARAS

Kemal Aksüyek
Kemali Bayazıt
Nusret Durakbaşı
Halil Gürün
Hilmi Soydan
Emin Soysal
Mehmet Şişman

Abdullah Yayıoğlu

MARDİN

Mehmet Ali Arıkan
Vahap Dizdaroğlu
Şevket Dursun
Halim Kermooğlu
Hasan Reşit Tankut
Selim Telliğaoğlu

MUŞ

Şemsi Ağaoğlu
Şefik Çağlayan
Giyasettin Emre

NİĞDE

İsmail Güven

ORDU

Eşref Ayhan
Münir Ekşi
Ferda Güley
Şevket Köksal
Zeki Kumrulu
Arif Hikmet Onat
Muammer Tekin
Atif Topaloğlu

RİZE

Hüseyin Agun

SAKARYA

Hamdi Başak
Hamza Osman Erkan
Baha Hun

SAMSUN

Salim Çonoğlu
Necmettin Doğuyıldızı
Fikri Şen
Şükrü Uluçay

SİİRD

Veysi Oran

SİNOB

Ömer Özen
Mahmut Pınar

SİVAS

Rahmi Çeltekli
Nüzhet Çubukçu
Hasan Değer
Turhan Feyzioğlu
Necati İlter
Ahmet Kangal
Kâmil Kırıkoğlu

Yalçın Kocabay
Şinasi Moran
Cemil Özcan
Süleyman Özsever
Nazmi Yaraş
Ahmet Yılmaz

TEKİRDAĞ

Nurettin Aknoz
Ali Çakır
Zeki Erataman
Hasan Gürkan
İsmail Özdoğuran
Ahmet Paker

TOKAD

Faruk Ayanoğlu
Sıtkı Eken
Keremettin Gençler
Ahmet İspirli
Şalâp Kitapçı
Mustafa Lâtifoğlu
Reşit Önder
Bekir Şeyhoğlu
Rıza Ulusoy
Dâniş Yurdakul

TRABZON

Halûk Çulha
Mahmut Goloğlu
Fikri Karanis
Hasan Polat
Salih Zeki Ramoğlu
Osman Turan

TUNCELİ

Hızır Aydın
Arslan Bora
Fethi Ülkü

URFA

Osman Ağan
Atalay Akan
M. Yaşar Alhas
Aziz Gökkan
E. Mahmut Karakurt
Ömer Yüksel

UŞAK

Ali Rıza Akbıyıkoğlu
Avni Ural

VAN	Sait Erding	Cemal Zühtü Aysan	Necati Tanyolac
Abdülvahap Altinkaynak	Ferid Melen	Suat Başol	Hulûsi Timur
	ZONGULDAK	Ali Kaya	Hüseyin Ulus
Tevfik Doğuşiker	Abdullah Akın	Mustafa Saraç	Avni Yurdabayrak

[Münhal mebusluklar]

Ankara	6	Edirne	1	Kocaeli	1	Sinob	1
Artvin	1	Eskişehir	1	Konya	1	Van	1
Aydın	1	İstanbul	2	Kütahya	1	Yozgad	1
Bursa	1	Kastamonu	1	Muğla	1		—
Denizli	1	Kırklareli	1				23

Devre : XI
İçtima : 3

S. SAYISI : 70

1959 malî yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelin Hariciye Vekâleti kısmında, (A/2) işaretli cetvelin Nafia ve Maliye vekâletleri kısımlarında değişiklik yapılması hakkında kanun lâyhaları ve Bütçe Encümeni mazbatası (1/472, 1/488, 1/501)

1959 malî yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelin Hariciye Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası (1/472)

T. C.
Başvekâlet
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı : 71 - 1008/2812

14 . XII . 1959

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Maliye Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 4 . XII . 1959 tarihinde kararlaştırılan 1959 malî yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelin Hariciye Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkındaki kanun lâyihasının, esbabı mucibesi ile birlikte, sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil
A. Menderes

ESBABI MUCİBE

Son zamanlarda dış münasebetlerin inkişafı ve bu münasebetlerde Türkiye'nin son derece faal bir rol oynaması yabancı Devlet ricalinin memleketimize vâkı ziyaretlerini artırmış ve sıklaştırmıştır.

Diğer taraftan, 1959 malî yılı içinde İstanbul'da birçok beynelmilel kongre ve konferanslar akdedilmiş ve bu konferanslara beynelmilel sahada tanınmış birçok Devlet ve fikir adamları iştirak etmiş bulunmaktadır.

Bütçeye mevzu tahsisat tamamiyle kullanılmıştır. Bu ziyaret ve kongrelerin icabettirdiği masrafları karşılamak üzere, daha 3 750 000 liralık münzam tahsisata lüzum hâsıl olmuştur.

Mezkûr tahsisat gelir fazlası ve bütçe tasarrufatıyla karşılanacaktır.

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1959 malî yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelin Hariciye Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — 1959 malî yılı Muavzenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelin Hariciye Vekâleti kısmının 403 ncü (Temsil ve ağırlama masrafları) fashının 20 nci (Devlet reisleri, misafirleri ve cenebi elçilerin ağırlama masrafları) maddesine 3 750 000 lira munzam tahsisat verilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde me-riyete girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini ic-
raya Maliye Vekili memurdur.

4 . XII . 1959

Başvekil	Devlet Vekili
<i>A. Menderes</i>	—————
Devlet Vekili	Devlet Vekili
<i>A. Aker</i>	<i>İ. Akcal</i>
Devlet Vekili	Adliye Vekili
—————	<i>E. Budakoğlu</i>
Millî Müdafaa Vekili	Dahiliye Vekili
<i>E. Menderes</i>	<i>N. Gedik</i>
Hariciye Vekili	Maliye Vekili
<i>F. R. Zorlu</i>	<i>H. Polatkan</i>
Maarif Vekili	Nafia Vekili ve
—————	Maarif V. V.
	<i>T. İleri</i>
Ticaret Vekili	Sih. ve İc. Mna. Vekili
<i>H. Erkmen</i>	<i>Dr. Lâtfi Kerdar</i>
Güm. ve İnh. Vekili	Ziraat Vekili
<i>H. Hüsmen</i>	<i>N. Ökmen</i>
Münakalât Vekili	Çalışma Vekili ve
<i>M. Kurbanoğlu</i>	Bas-Yav. ve Turz. V. V.
	<i>H. Şaman</i>
Sanayi Vekili	Bas.-Yay. ve Turz. Vekili
—————	—————
İmar ve İskân Vekili	Koordinasyon Vekili ve
<i>M. Berk</i>	Sanayi V. V.
	<i>S. Ataman</i>

1959 malî yılı Muvazeneî Umumiye Kanununa bağlı (A/2) işaretli cetvelin Nafia Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası (1/488)

T. C.

Başvekâlet

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71-1040/34

13 . I . 1960

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Maliye Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 25.XII 1959 tarihinde kararlaştırılan 1959 malî yılı Muvazeneî Umumiye Kanununa bağlı (A/2) işaretli cetvelin Nafia Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkındaki kanun lâyihasının, esbabı mucibesı ve ilişikleri ile birlikte, sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE

1959 malî yılı Nafia Vekâleti bütçesinin 741 nci (Yapı işleri ve essalı onarmalar) faslının 14, 18, 19, 20, 22, 23 ve 25 nci maddelerine ve 760 nci fasla konulmuş bulunan tahsisat tamamen sarf edilmiştir.

Havaların müsaadesinden bilistifade inşaata hız verilmiş olup inşaat, seyrine nazaran ünidin fevkinde bir inkişaf göstermiş olmasından dolayı tahakkuk etmiş bulunan mühim miktardaki istihkaklar ödenememiştir.

Bu istihkakların ödenebilmesi için 776 nci (Demiryolları yapım masrafları) faslının 11, 13, 40 ve 41 nci maddelerine konulan tahsisattan tasarruf edilebileceği tahmin olunan ceman 7 500 000 liranın ilişik münakale cetveline göre 741 nci faslın yukarda yazılı maddelerine nakline lüzum ve zaruret hâsil olduğundan ilişik kanun lâyihası hazırlanmış bulunmaktadır.

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1959 malî yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/2) işaretli cetvelin Nafia Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — 1959 malî yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/2) işaretli cetvelin Nafia Vekâleti kısmının işik cetvelde yazılı tertipleri arasında 7 500 000 liralık münakale yapılmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde me-ryete girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini icraya Maliye Vekili memurdur.

25 . XII . 1959	
Başvekil	Devlet Vekili ve
<i>A. Menderes</i>	Başvekil Yardımcısı
	<i>M. Berk</i>
Devlet Vekili	Devlet Vekili
<i>İ. Akçal</i>	—————
Devlet Vekili	Adliye Vekili
—————	<i>E. Budakoğlu</i>
Millî Müdafaa Vekili	Dahiliye Vekili ve
<i>E. Menderes</i>	Hariciye V. V.
	<i>Namık Gedik</i>
Hariciye Vekili	Maliye Vekili
—————	<i>H. Polatkan</i>
Maarif Vekili	Nafia Vekili
<i>A. Benderlioğlu</i>	<i>T. İleri</i>
Ticaret Vekili ve	Sıh. ve İç. Mua. Vekili
İmar ve İskân V. V.	<i>Dr. Lûtfi Kırdar</i>
<i>H. Erkmen</i>	
Güm. ve İnh. Vekili	Ziraat Vekili
<i>H. Hüsman</i>	<i>N. Ökmen</i>
Münakalât Vekili	Çalışma Vekili ve
<i>Ş. Ergin</i>	Bas. - Yay. ve Turz. V. V.
	<i>H. Şaman</i>
Sanayi Vekili	Bas - Yay. ve Turz. Vekili
<i>S. Ataman</i>	—————
İmar ve İskân Vekili	Koordinasyon Vekili
—————	<i>A. Aker</i>

CETVEL

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	Düşülen Lira	Eklenen Lira
741		Yapı işleri ve esaslı onarmalar		
	14	Adliye Vekâleti		600 000
	18	Jandarma Umum Kumandanlığı		70 000
	19	Maliye Vekâleti		1 250 000
	20	Maarif Vekâleti		1 117 000
	22	6165 ve 7027 sayılı kanunlar gereğince İstanbul Opera binasının ikmali her türlü masrafları		1 500 000
	23	Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâleti		2 600 000
	25	Ziraat Vekâleti		113 000
760		7026 sayılı Kanun gereğince Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesine bağlı Cebeci Hastanesi doğum, çocuk, akıl ve göğüs klinikleri inşası, kat ilâveleri ve ikmalleri masrafları		250 000
776		Demiryolları yapım masrafları		
	11	3262, 3813, 4643, 5075 ve 6845 sayılı kanunlarla yapılacak Diyarbakır - Cizre, Elâzığ - Van hudut hatları ile Bitlis şube hattı yapımı masrafları	2 500 000	
	13	4643, 5413 ve 6602 sayılı kanunlar gereğince yapılacak Maraş şube hattı ile Narlı - Gaziantep - Karkamış hattı yapım masrafları	500 000	
	40	İstikşaf, etüd, aplikasyon, proje ihzari ve istimplâk masrafları	3 000 000	
	41	Prim veya kur farkları	1 500 000	
		Yekûn	7 500 000	7 500 000

1959 malî yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/2) işaretli cetvelin Maliye Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun lâiyhası (1/501)

T. C.

Başvekâlet

25 . I . 1960

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71-1063/130

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Maliye Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İera Vekilleri Heyetince 18 . I . 1960 tarihinde kararlaştırılan 1959 malî yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/2) işaretli cetvelin Maliye Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkındaki kanun lâiyhasının, esbabı mucibesiyile birlikte, sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE

Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü 1959 yılı bütçesine bağlı (A/2) işaretli cetvelin 786 nci 3132, 4100, 4649, 5259, 5877, 6089 ve 7030 sayılı kanunlar gereğince yapılacak yeraltı ve yerüstü su işleri fashının 11 nci (Yapım ve esaslı onarım masrafları) maddesine 20 000 000 liralık münazam tahsisat verilmesi iktiza etmiştir.

Bu miktarın 10 500 000 lirası mezkûr Umum Müdürlüğün geçen yıldan müdevver varidatıyla (nakit devriyle) karşılanmış, mütebaki 9 500 000 lirasının Hazine yardımıyla karşılanması zarureti hâsıl olmuştur.

Hazine yardımına tekabül eden meblâğın v. ridat fazlası ve bütçe tasarrufatıyla karşılanması derpiş olunarak bu kanun lâiyhası hazırlanmış bulunmaktadır.

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1959 malî yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/2) işaretli cetvelin Maliye Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun lâiyhası

MADDE 1. — 1959 malî yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/2) işaretli cetvelin Maliye Vekâleti kısmının 793 ncü (yatırımlar için Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğüne) faslına 9 500 000 liralık munzam tahsisat verilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde me-riyete girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini icraya Maliye Vekili memurdur.

18 . I . 1960	
Başvekil	Devlet Vekili ve
<i>A. Menderes</i>	Başvekil Yardımcısı
	<i>M. Berk</i>
Devlet Vekili	Devlet Vekili
<i>İ. Akçal</i>	—————
Devlet Vekili	Adliye Vekili
—————	<i>E. Budakoğlu</i>
Millî Müdafaa Vekili	Dahiliye Vekili ve
<i>E. Menderes</i>	Hariciye V. V.
	<i>N. Gedik</i>
Hariciye Vekili	Maliye Vekili
—————	<i>H. Polatkan</i>
Maarif Vekili	Nafia Vekili
<i>Â. Benderlioğlu</i>	<i>T. İleri</i>
Ticaret Vekili ve	Sih. ve İç. Mua. Vekili
İmar ve İskân V. V.	<i>Dr. Lâtfi Kırdar</i>
<i>H. Erkmen</i>	
Güm. ve İnh. Vekili	Ziraat Vekili
<i>H. Hüsmen</i>	<i>N. Ökmen</i>
Münakalât Vekili	Çalışma Vekili ve
<i>Ş. Ergin</i>	Bas. - Yay. ve Turz. V. V.
	<i>H. Şaman</i>
Sanayi Vekili	Bas - Yay. ve Turz. Vekili
<i>S. Ataman</i>	—————
İmar ve İskân Vekili	Koordinasyon Vekili
—————	<i>A. Aker</i>

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe Encümeni

Esas No. 1/472, 488 ve 1/501

Karar No. 34

29 . I . 1960

Yüksek Reisliğe

1959 mali yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında Maliye Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise arzı İcra Vekilleri Heyetince kararlaştırılıp Başvekâletin 14 . XII . 1959, 13 . I . 1960 ve 25 . I . 1960 tarihli ve 71-1040/34, 71-1008/2812 ve 71-1063/130 numaralı tezkerelerle gönderilen kanun lâ-yihaları alâkalı Hükümet mümessillerinin hu-zuriyle tetkik ve müzakere edildi.

Kanun lâ-yihaları ;

1. 1959 yılı Muvazenei Umumiye Kanunu-na bağlı (A/2) işaretli cetvelin Nafia Vekâleti kısmındaki yapı işlerine taallük eden 741 ve 760 ncı fasıllara mevzu tahsisat tamamen sarf edilmiş ve havaların müsait gitmesinden dola-yı inşaata hız verilip inkişaf etmiş olduğu ci-hetle istihkakların ödenebilmesi için tasarru-fu mümkün görülen aynı bütçenin 776 ncı fas-lından 7 500 000 liranın tenzil edilerek 741 ncı yapı işleri ve esaslı onarmalar faslının alâ-kalı maddeleri ile 760 ncı fasla aktarılmasını,

2. Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü 1959 yılı bütçesinin 786 ncı (Yapılacak yeraltı ve yerüstü su işleri) faslının 11 ncı (Yapım ve esaslı onarım masrafları) maddesine intikal etmek üzere Hazine yardımına 9 500 000 lira-nın ilâvesini,

3. 1959 mali yılı Muvazenei Umumiye Ka-nununa bağlı (A/1) işaretli cetvelin Hariciye Vekâleti kısmınının 403 ncü (Temsil ve ağırlama masrafları) faslının 20 ncı (Devlet Reisleri, misafirleri ve ecnebi elçilerin ağırlama masraf-ları) maddesine 3 750 000 liranın munzam tah-sisat olarak konulmasını,

Temin maksadiyle ihzar edilmiş bulunmak-tadır.

Lâ-yihaların sevkini mucip sebepler encümeni-mizce yerinde mütalâa edilerek maddelerin mü-zakeresine geçilmiş ve lâ-yihalar aynen kabul edilmiş olmakla beraber her üç kanun lâ-yihası 1959 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı cetvellerde değişikliği istihdaf ettiğinden kanun numaralarının taaddüdüne meydan verilmemesi maksadiyle tevhid edilmiş ve buna göre encüme-nimizce yeniden ilişik cetvelleri ile birlikte bir metin hazırlanmıştır.

Bu suretle yeniden tanzim olunan kanun lâ-yihası merbut cetvelleri ile birlikte Umumi He-yetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reis-liğe sunulur.

Reis Balıkesir <i>H. İmre</i>	Reis V. Muğla <i>N. Özsan</i>	Mazbata M. İzmir <i>B. Bilgin</i>
Kâtip Diyarbakır <i>M. H. Ünal</i>	Afyon K. <i>M. A. Ülgen</i>	Antalya <i>K. Akmarlar</i>
Balıkesir <i>M. H. Timurtaş</i>	Bolu <i>S. Bilir</i>	Bolu <i>N. Tütüncioğlu</i>
Corum <i>H. Bulgurlu</i>	Corum <i>Y. Gürsel</i>	Eskişehir <i>M. Başkurt</i>
Eskişehir <i>H. Sezen</i>	Gazianteb <i>E. Cenani</i>	İsparta <i>T. Tağlı</i>
Kastamonu <i>N. Batur</i>	Nevşehir <i>N. Önder</i>	Rize <i>M. Önel</i>
Sakarya <i>N. Kirişcioğlu</i>	Sinob <i>Ö. Özen</i>	Yozgad <i>T. Alpay</i>
	Zonguldak <i>H. Timur</i>	

Muhalefet Şerhi

Hariciye Vekâleti bütçesinin yabancı misafirleri ağırlama masrafları faslına 3 500 000 lira ilâvesine dair kanun teklifi müzakeresi İç Tüzük hükümlerine aykırıdır.

Encümen ruznamesinde böyle bir mevzuun müzakeresine ait bir kayıt yoktu.

Teklif mûtat veçhile bir arkadaşta tevdi ve raporte ettirilmemişti.

Teklif daha evvelden âzaya tevzi edilmemişti.

Teklif karara bağlandığı zaman mevcut

âza adedinin 21 den aşağı olmaması icabederken 21 Bütçe Encümeni âzası yoktu.

Ayrıca Hariciye Vekâleti temsilcisi encümen âzalarının talebine rağmen 3,5 milyon liranın bütçe dışı sarfı mecburiyet ve zaruretlerinin sebeplerini açıklamamış yalnız hangi Devlet mensupları için ne miktar masraf yapıldığını söylemiştir.

Bu sebeplerle kanunun kabulüne muhalifiz.

Adana

R. Tekeli

Kars

B. Öcal

Ankara

M. Akpınar

Maraş

E. Soysal

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

1959 malî yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyhası

MADDE 1. — 1959 malî yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/2) işaretli cetvelin ilişik (1) sayılı cetvelde yazılı tertipleri arasında 7 500 000 liralık münakale yapılmıştır.

MADDE 2. — 1959 malî yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerin ilişik (2) sayılı cetvelde yazılı tertiplerine 13 250 000 liralık munzam tahsisat verilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 4. — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye Vekili memurdur.

Bütçe Encümeninin tadiline bağlı cetveller

[1] SAYILI CETVEL

F.	M.	Ödeneğin çeşidi	Düşülen Lira	Eklenen Lira
<i>Nafıa Vekâleti</i>				
741		Yapı işleri ve esaslı onarmalar		
14		Adliye Vekâleti		600 000
18		Jandarma Umum Kumandanlığı		70 000
19		Maliye Vekâleti		1 250 000
20		Maarif Vekâleti		1 117 000
22		6165 ve 7027 sayılı kanunlar gereğince İstanbul Opera binası- nın ikmali her türlü masrafları		1 500 000
23		Sihhat ve İçtimai Muavenet Vekâleti		2 600 000
25		Ziraat Vekâleti		113 000
Fasıl yekûnu				7 250 000
760		7026 sayılı Kanun gereğince Ankara Üniversitesi Tıp Fakülte- sine bağlı Cebeci Hastanesi doğum, çocuk, akıl ve göğüs klinik- leri inşası, kat ilâveleri ve ikmalleri masrafları		250 000
776		Demiryolları yapım masrafları		
11		3262, 3813, 4643, 5075 ve 6845 sayılı kanunlarla yapılacak Di- yarbakır - Cizre, Elâzığ - Van hudut hatları ile Bitlis şube hattı yapım masrafları	2 500 000	
13		4643, 5413 ve 6602 sayılı kanunlar gereğince yapılacak Maraş şube hattı ile Narlı - Gaziantep - Karkamış hattı yapım masraf- ları	500 000	
40		İstikşaf etüd, aplikasyon, proje ihzarı ve istimplâk masrafları	3 000 000	
41		Prim veya kur farkları	1 500 000	
Fasıl yekûnu				7 500 000
UMUMİ YEKÛN				7 500 000

[2] SAYILI CETVEL

F.	M.	Tahsisatın nev'i	Eklenen Lira	
<i>Hariciye Vekâleti</i>				
403		Temsil ve ağırlama masrafları		
20		Devlet reisleri, misafirleri ve ecnebi elçilerin ağırlama masrafları	3 750 000	
<i>Maliye Vekâleti</i>				
793		Yatırımlar için Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğüne	9 500 000	
Yekûn				13 250 000

1959 malî yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvele 6813 sayılı Kanunun 1 nci maddesine istinaden verilmiş olan munzam tahsisatın kabulü hakkında kanun lâyihası ve Bütçe Encümeni mazbatası (1/447)

T. C
Başvekâlet
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı : 71 - 1001/2668

23 Kasım 1959

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Maliye Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 23.11.1959 tarihide kararlaştırılan 1959 malî yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvele 6813 sayılı Kanunun 1 nci maddesine istinaden verilmiş olan munzam tahsisatın kabulü hakkındaki kanun lâyihasının, esbabı mucibesi ve ilişiği ile birlikte, sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil
A. Menderes

ESBABI MUCİBE

6813 sayılı Kanunun 1 nci maddesinde (Ziraat Vekâleti bütçesinin «Zirai Mücadele Umumi Masrafları», «Kimyevi madde ecza ve ilâçlar» ve «Ziraat işleri muvakkat vazife harcırahı» tertiplerine konulan tahsisatın yetmemesi ve derhal munzam tahsisat istihsali kabil olmaması halinde Türkiye Büyük Millet Meclisinin ilk toplantısını takibeden 10 gün içinde tetkikine sunulmak ve bu tertiplerdeki tahsisatın birer mislini geçmemek ve karşılığı gösterilmek şartıyla tahsisat kaydetmeye İcra Vekilleri Heyeti salâhiyetlidir.) denilmektedir.

Ege ve Marmara bölgesinde geniş mikyasta zeytin güvesi mücadelesi yapılmıştır. Orta - Anadolu bölgesinin 11 vilâyetinde geçen seneye nazaran daha geniş bir saha dâhilinde kesif olarak kımlı haşeresi zuhur etmiş, bu mücadeleye hariçten 5 dâhilinde de 5 olmak üzere 10 tayyare iştirak etmiş ve depolardan yollanan 500 motorlû ve 1 000 motorsuz körük çalıştırılmak suretiyle mücadeleye başlanmıştır.

Güney ve Güney - Doğu vilâyetlerinde; Adıyaman, Gaziantep, Elâzığ, Hatay, Mardin, Urfa Maraş, Diyarbakır'da çok geniş sahada süne zuhur etmiş ve bu maksatla hariçten kiralanan 12 tayyare ile ve mücadele depolarından gönderilen motorlu körüklerden faydalanılmıştır. Bu sene Ürdün, İran ve Suriye'nin cenup kısımları âfet denilecek bir şekilde göl çekirgesi istilâsına uğramış bulunmaktadır. Bunların yurt ziraatine yapacağı muazzam zarar göz önüne alınarak istilâyâ mâruz kalacak vilâyetlerimize, ilâç, alet, malzeme gönderilmiş ve ekipler teşkil edilmiştir. Ayrıca dış piyasalarda satış fiyatının düşmesine sebeb olan yabancı ota karşı Cenup vilâyetlerimizde tayyarelerle çok tesirli bir mücadele başarı ile yapılmıştır. Birkaç senedir Suriye'den akın ederek Urfa ve Mar-

din vilâyetlerini istilâ eden ve bilhassa buğday ve arpa mahsulümüzde tahminin çok üstünde zarar yapan farelere karşı geniş ölçüde ekipler teşkil edilerek mücadele yapılmıştır. Bu mücadelelerin devamı için dâhil ve hariç piyasalardan ilâç satın alınmıştır.

Mezkûr mücadele masraflarıyla ilâç bedelini karşılamak üzere bütçeye mevzu tahsisat kifayet etmemiş olduğundan mücadelenin devamı ve bu hususta gereken âcil tedbirlerin alınması için 1959 yılı Ziraat Vekâleti bütçesinin ilgili tertiplerine, İcra Vekilleri Heyetinin 24 . IX . 1959 tarihli ve 4/12207 sayılı kararnamesiyle bütçe tasarruflarından karşılanmak üzere 5 000 000 liralık munzam tahsisat ilâvesine zaruret hâsıl olmuştur.

İlişik kanun lâyihası bu tahsisatın kabulü maksadiyle hazırlanmıştır.

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Esas No. 1/447
Karar No. 37

29 . I . 1950

Yüksek Riesliğe

1959 malî yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvele 6813 sayılı Kanunun birinci maddesine istinaden verilmiş olan munzam tahsisatın kabulü hakkında Maliye Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise arzı İcra Vekilleri Heyetince kararlaştırılıp Başvekâletin 23 . XI . 1959 tarihli ve 71 - 1001/2668 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası encümenimize havale edilmiş olmakla Maliye ve Ziraat vekâletleri mümessilleri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Kanun lâyihası, gerekçesinde de mufassalan arz ve izah edildiği üzere 1959 malî yılı zarfında yurdumuzun birçok yerlerinde zeytin güvesi, kımlı, süne, tarlafaresi gibi hâşerelerle yapılan mücadeleler dolayısıyla Ziraat Vekâleti bütçesinin 417 nci zirai mücadele faslının 10 ncu umumi masraflar maddesi ile 429 ncu kimyevi madde, ecza ve ilâçlar faslının 40 nci zirai mücadele ve zirai karantina işleri maddesine mevzu tahsisatların kifayet etmemiş olduğundan mücadelenin devamı ve bu hususta gereken âcil tedbirlerin alınması maksadiyle İcra Vekilleri Heyetine zirai mücadele işlerinde kullanılmak üzere bütçeye mevzu tahsisatın bir mislini geçmemek ve karşılığı gösterilmek şartıyla tahsisat vermeye salâhiyet veren 6813 sayılı Kanunun birinci maddesine istinaden mezkûr maddelere bütçe tasarruflarından karşılanmak üzere 5 000 000 lira munzam tahsisat ilâvesini derpiş etmektedir.

Lâyihanın sevkini mucip sebepler encümenimizce de uygun görülerek maddelerin müzakeresine geçilmiş ve kanun lâyihası cetveli ile birlikte Hükümetin tekilfi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis
Balıkesir
H. İmre

Reisvekili
Muğla
N. Özsan

Mazbata Muharriri
İzmir
B. Bilgin
Adana
Söz hakkım mahfuzdur
R. Tekeli

Kâtip
Diyarbakır
M. H. Ünal
Aydın Karahisar
M. A. Ülgen

Antalya
K. Akmanlar
Bolu
N. Tütüncüoğlu

Balıkesir
M. H. Timurtaş
Çorum
H. Bulgurlu

Bolu
S. Bilir
Çorum
Y. Gürsel

Eskişehir
M. Başkurt
Kars
B. Öcal

Eskişehir
H. Sezen

İsparta
T. Tağlı
Kastamonu
N. Batur

İmzada bulunamadı

Nevşehir
N. Önder
Sinob
Ö. Özen

Rize
M. Önal
Yozgad
T. Alpay

Sakarya
N. Kirişcioğlu
Zonguldak
H. Timur

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1959 malî yılı Muvazeneî Umumiye Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvele 6813 sayılı Kanunun 1 nci maddesine istinaden verilmiş olan munzam tahsisatın kabulü hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Zirai hastalık ve haşerelerle mücadele için 6813 sayılı Kanunun 1 nci maddesine istinaden 1959 malî yılı Muvazeneî Umumiye Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelin Ziraat Vekâleti kısmının ilişik cetvelde yazılı tertiplerine İcra Vekilleri Heyetince verilmiş olan 5 000 000 liralık munzam tahsisat kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde me-riyete girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini ic-
raya Maliye Vekili memurdur.

13 . XI . 1959

Başvekil
A. Menderes
Devlet Vekili ve
Bas-Yay. ve Turz. V. V.
A. Aker
Devlet Vekili

Devlet Vekili
Devlet Vekili
İ. Akçal
Adliye Vekili
E. Budakoğlu

Millî Müdafaa Vekili
E. Menderes
Hariciye Vekili
Maarif Vekili

Ticaret Vekili
H. Erkmen

Güm. ve İnh. Vekili
H. Hüsman

Münakalât Vekili
M. Kurbanoğlu

Sanayi Vekili

İmar ve İskân Vekili
M. Berk

Dahiliye Vekili ve
Hariciye V. V.
N. Gedik
Maliye Vekili
H. Polatkan
Nafia Vekili ve
Maarif V. V.
T. İleri

Sih. ve İç. Mua. Vekili
Dr. Lûtfi Kırdar

Ziraat Vekili
N. Ökmen

Çalışma Vekili
H. Şaman

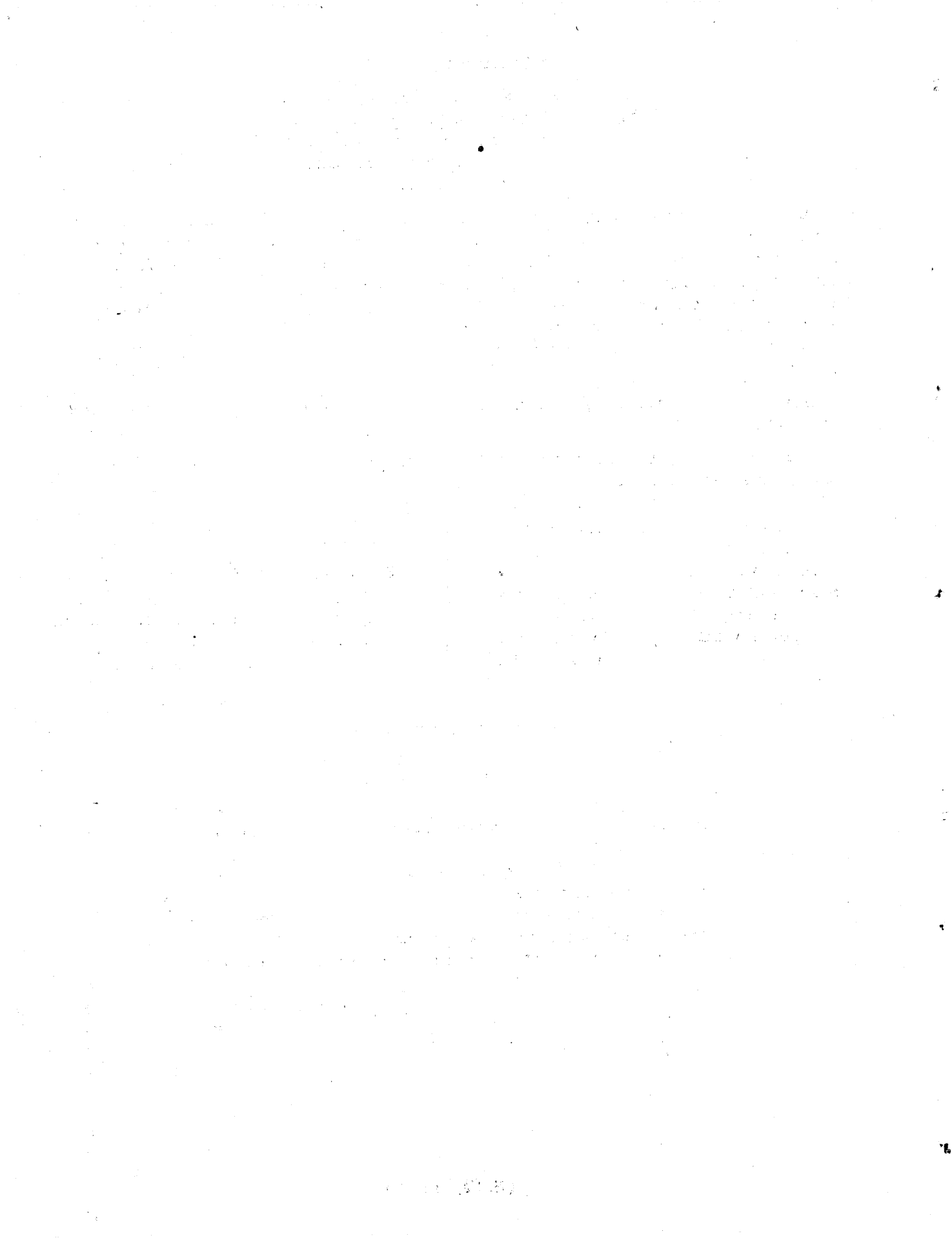
Bas - Yay. ve Turz. Vekili

Koordinasyon Vekili ve
Sanayi V. V.
S. Ataman

Hükümetin teklifine bağlı

CETVEL

F.	M.	Tahsisatın nev'i	Eklenen Lira
<i>Ziraat Vekâleti</i>			
417		Zirai mücadele	
	10	Umumi masraflar	3 500 000
429		Kimyevi madde, ecza ve ilaçlar	
	40	Zirai mücadele ve zirai karantina işleri	1 500 000
		Yekûn	5 000 000

**Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü 1959 yılı Bütçe Kanununa bağlı
cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası ve Bütçe
Encümeni mazbatası (1/502)**

T. C

Başvekâlet

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 1062/129

25 Ocak 1960

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Maliye Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdîmi İcra Vekilleri Heyetince 18.1.1960 tarihinde kararlaştırılan Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü 1959 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkındaki kanun lâyihasının, esbabı mucibesıyla birlikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE

Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğünün 1959 mali yılı bütçesinin tanziminde munhasıran cari tahhütlerin ve cari hizmetlerin yürütülmesi için lüzumlu tahsisat nazarı itibara alınmış ve yeni işlerin ele alınması derpiş edilmemiş, dâha doğrusu malî imkânlarımız muvacehesinde mütaakıp yıla tehir edilmiş bulunmaktadır.

Hal böyle olmakla beraber, bir taraftan memleketimizin iklim şartları, diğer taraftan girişilmiş bulunan büyük kalkınma hamlelerinin doğurduğu ekonomik ve sosyal ihtiyaçlar su işleri mevzuunda yeni bâzı işlerin derhal ele alınmasını zaruri kılmış bulunmakta, ayrıca bu husustaki umumî isteklerin âciliyet derecelerine göre isafına tevessül zaruretiyle karşılaşılmaktadır.

Bu sebeple içinde bulunduğumuz malî yıl zarfında :

a) Kuraklık şartlarıyla mücadele bakımından küçük ve orta sulamalarla gölet mevzuları ;

b) Şehir ve kasabalarımızla köylerimizin can ve mal emniyetini ve geniş ziraat sahalarında zirai emniyet ve istihsalî korumak bakımından taşkınlardan korunma işleri,

ile ilgili birçok mevzular rantabilite ve âciliyet kriterlerine göre plânlanan ölçüler ve sıralar dâhilinde ele alınmış ve gerek emanet, gerek ihale suretiyle süratle tahakkuk ettirilmeleri cihetine tevessül edilmiş bulunmaktadır.

Bu işlerin gerektirdiği malî külfetin munhasıran cari işler karşılığını ihtiva eden 1959 bütçesindeki tahsisatla karşılanması mümkün olmadığından Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü 1959 yılı bütçesinin 786 ncı faslının 11 nci (Yapım ve esaslı onarım masrafları) maddesine 20 milyon liralık munzam tahsisat verilmesine zaruret hâsıl olmuştur.

Munzam tahsisat olarak istenilen 20 000 000 liranın 9 500 000 lirası Hazine yardımıyla mütebaki 10 500 000 lirası da (Geçen ve eski yıllardan devreden nakit) adıyla (B) cetvelinde yeriden açılan 9 ncü fasla ilâve edilen varidatla karşılanması derpiş olunarak bu kanun lâyihası hazırlanmış bulunmaktadır.

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe Encümeni

Esas No. 1/502

Karar No. 35

29 . I . 1960

Yüksek Reisliğe

Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü 1959 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında Maliye Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise arzı İcra Vekilleri Heyetince kararlaştırılıp Başvekâletin 25 . I . 1960 tarihli ve 71 : 1062/129 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası encümenimize havale edilmiş olmakla Maliye Vekâleti ve Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü mümessilleri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Kanun lâyihası, gerekçesinde yazılı mucip sebeplere istinaden Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü 1959 yılı Bütçe Kanununa merbut (A/2) işaretli cetvelin 786 ncı faslın 11 nci (Yapım ve esaslı onarım masrafları) maddesine 20 000 000 liralık munzam tahsisat verilmesini ve bunun karşılığının da 9 500 000 lirasının Hazine yardımından ve 10 500 000 lirasının da gecen ve eski yıllardan devreden nakit mevcudundan karşılanmasını temin maksadiyle ihzar ve sevk edilmiş bulunmaktadır.

Acilivet kriterlerine göre plânlanan ölçüler dâhilinde ele alınan işlerin gerektirdiği malî külfetlerin munhasıran cari işler karşılığını ihtiva eden 1959 bütçesindeki tahsisatla karşılanması mümkün olamadığı mütalâasıyla Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü 1959 yılı bütçesinin 786 ncı faslının 11 nci (Yapım ve esaslı onarım masrafları) maddesine 20 000 000 liralık munzam tahsisat verilmesini istihdaf eden kanun lâyihası encümenimizce de yerinde görülerek maddelerin müzakeresine geçilmiş ve malî yıl sonuna kadar kifayet etmiyeceği anlaşılan ve tahsisat ilâvesi gereken (A/1) işaretli cetvelin muhtelif fasıl ve maddelerine ceman 254 000 liranın konulması uygun görülmüş ve buna ait cetvel en-

cümenimizce tanzim ve birinci madde encümenimizce bu sebeple tadilen kabul edilmiştir.

Devlet Su İşleri muhasip, veznedar ve kıymet muhafızlarına kasa tazminatı verilmesi hakkında âhiren kabul olunan 7398 sayılı Kanun gereğince (A/1) işaretli cetvelde yeni bir fasıl açılarak bu fasla 6 000 lira konulması hakkındaki hükmü ihtiva eden ikinci madde yeniden encümenimizce tanzim ve kabul edilmiş ve lâyihanın 2, 3, 4 ve 5 nci maddeleri 3, 4, 5 ve 6 ncı maddeler olarak Hükümetin teklifi ve hile aynen kabul edilmiştir.

Bu suretle yeniden tanzim ve kabul olunan kanun lâyihası Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis Reisvekili
Balıkesir Muğla
H. İmre N. Özsan
Mazbata Muharriri Kâtip
İzmir Diyarbakır
B. Bilgin M. H. Ünal
Adana Afyon Karahisar
Söz hakkım mahfuzdur M. A. Ülgen

R. Tekeli
Antalya Balıkesir Bolu
K. Akmanlar M. H. Timurtaş S. Bilir
Bolu Çorum Çorum
N. Tütüncüoğlu H. Bulgurlu Y. Gürsel
Eskişehir Eskişehir İsparta
M. Başkurt H. Sezen T. Tırlı
Kars Kastamonu
B. Öcal N. Batur

İmzada bulunamadı

Nevşehir Rize Sakarya
N. Önder M. Önal N. Kirişcioğlu
Sinob Yozgad Zonguldak
Ö. Özen T. Alpay H. Timur

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü 1959 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü 1959 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/2) işaretli cetvelin 786 nci (3132, 4100, 4649, 5259, 5977, 6089 ve 7030 sayılı kanunlar gereğince yapılacak yeraltı ve yerüstü su işleri) faslının 11 nci (Yapım ve esaslı onarım masrafları) maddesine 20 000 000 liralık munzam tahsisat verilmiştir.

MADDE 2. — Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü 1959 yılı Bütçe Kanununa bağlı (B) işaretli cetvelin 8 nci (Devlet bütçesinden yapılacak yardımlar) faslının 2 nci (Yatırımlar için) maddesine 9 500 000 lira eklenmiştir.

MADDE 3. — Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü 1959 yılı Bütçe Kanununa bağlı (B) işaretli cetvelin sonunda (Geçen ve eski yıllardan devreden nakit) adıyla yeniden açılan 9 ncü fasla 10 500 000 lira konulmuştur.

MADDE 4. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 5. — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye ve Nafia Vekilleri memurdur.

18. I. 1960

Başvekil <i>A. Menderes</i>	Devlet Vekili ve Başv. Yardımcısı <i>M. Berk</i>
Devlet Vekili <i>İ. Akçal</i>	Devlet Vekili _____
Devlet Vekili _____	Adliye Vekili <i>E. Budakoğlu</i>
Millî Müdafaa Vekili <i>E. Menderes</i>	Dahiliye Vekili ve Hariciye V. V. <i>N. Gedik</i>
Hariciye Vekili _____	Maliye Vekili <i>H. Polatkan</i>

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü 1959 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü 1959 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerin ilişik cetvelde yazılı tertiplerine 19 994 000 liralık munzam tahsisat verilmiştir.

MADDE 2. — Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü 1959 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelin sonunda (7398 sayılı Kanunun 1 nci maddesine göre ödenecek kasa tazminatı) adı ile yeniden açılan fasla 6 000 liralık fevkalâde tahsisat konulmuştur.

MADDE 3. — Lâyihanın 2 nci maddesi 3 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Lâyihanın 3 ncü maddesi ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Lâyihanın 4 ncü maddesi 5 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Lâyihanın 5 nci maddesi 6 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Maarif Vekili <i>Â. Benderlioğlu</i>	Nafia Vekili <i>T. İleri</i>
Ticaret Vekili ve İmar ve İsk. V. V. <i>H. Erkmén</i>	Sih. ve İç. Mua. Vekili <i>Dr. Lütüfî Kırdar</i>
Güm. ve İnh. Vekili <i>H. Hüsman</i>	Ziraat Vekili <i>N. Ökmen</i>
Münakalât Vekili <i>Ş. Ergin</i>	Çalışma Vekili ve Bas - Yay. ve Turz. V. V. <i>H. Şaman</i>
Sanayi Vekili <i>S. Ataman</i>	Bas - Yay. ve Turz. Vekili _____
İmar ve İskân Vekili _____	Koordinasyon Vekili <i>A. Aker</i>

Bütçe Encümeninin tadiline bağlı cetveller

(A/1)

F.	M.	Tahsisatın nevi	Eklene Lira
304		Posta, telgraf ve telefon ücret ve masrafları	
	11	Merkez posta ve telgraf ücretleri	5 000
	12	Vilâyetler posta ve telgraf ücretleri	5 000
	21	Merkez telefon masrafları	25 000
		Fasıl yekûnu	35 000
307		Harcırahlar	
	10	Daimî vazife harcırâhı	5 000
308		4598 sayılı Kanun gereğince ödenecek tedavi masrafları ve harcırâhları	
	11	Merkez	1 000
	12	Vilâyetler	4 000
		Fasıl yekûnu	5 000
419		Mahkeme masrafları	209 000
		(A/1) Yekûnu	254 000

(A/2)

786		3132, 4100, 4649, 5259, 5977, 6089 ve 7030 sayılı kanunlar gereğince yapılacak yeraltı ve yerüstü su işleri	
	11	Yapım ve esash onarım masrafları	19 740 000
		UMUMİ YEKÛN	19 994 000